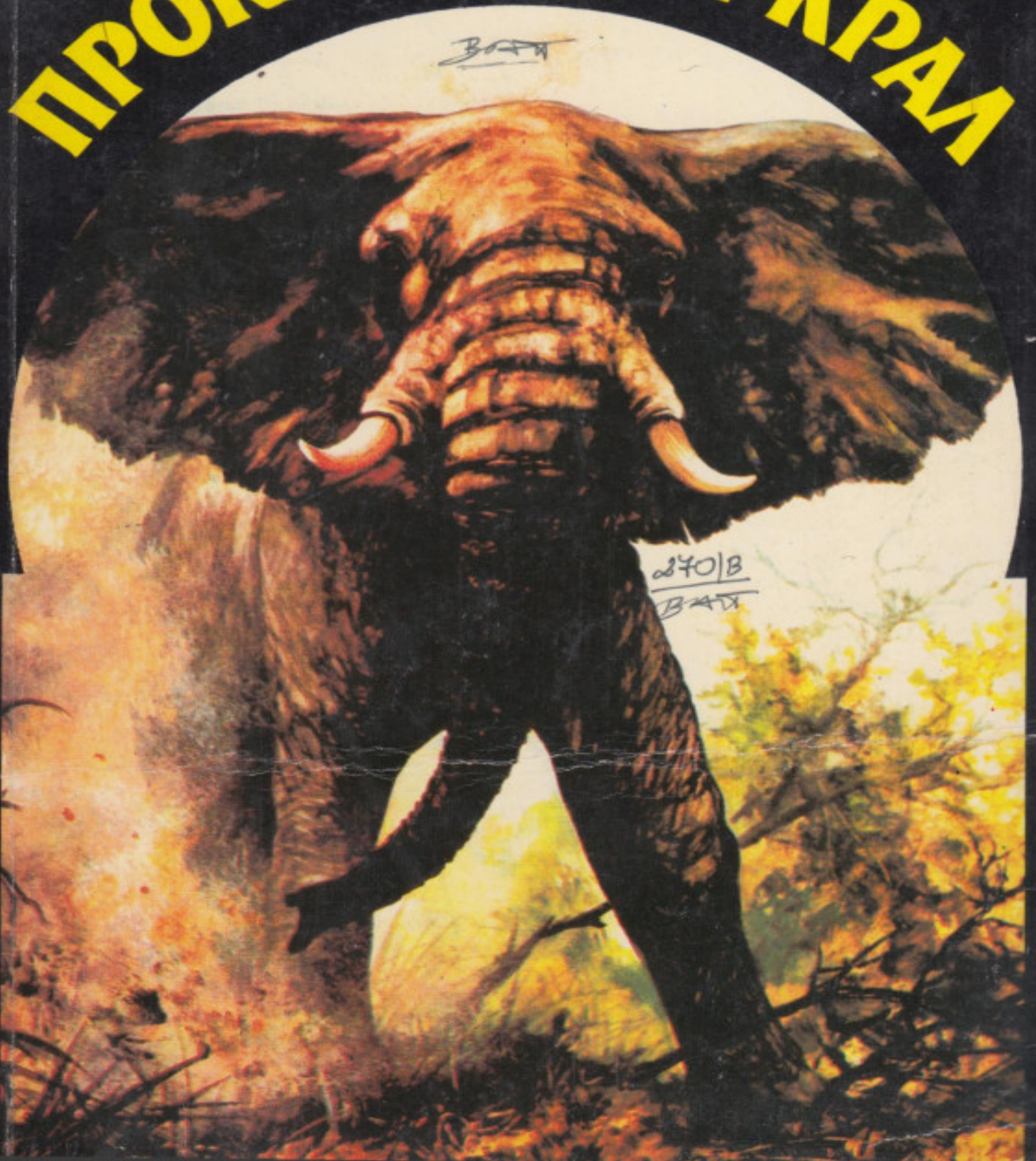

ЕМИЛИО
САЛГАРИ

ГРАДЪТ НА

ПОВЕСТ

ПРОКАЖЕНИЯ КРАИ

ЕМИЛИО САЛГАРИ
ГРАДЪТ НА ПРОКАЖЕНИЯ
КРАЛ

Превод: Т. Бъчваров, Г. Жеков, И. Георгиев

chitanka.info

Дай ми ръка, читателю!

Сега, ако желаеш, аз ще те поведе към Земята на чудесата. Ще се пренесем в страна, където и до наши дни, населението почита белите слонове и им отдава божествени почести.

Емилио Салгари — световноизвестен писател — с неповторимо умение ни прави съпричастни в драматичното пътешествие към „Градът на прокажения крал“.

ГРАДЪТ НА ПРОКАЖЕНИЯ КРАЛ

УВОД

... Дай ми ръка, читателю!

Странствувахме с тебе по моретата на изток след бореца за независимост, страшния и неукротим Сандокан.

Пак с тебе посетихме Вълшебния остров в южните морета, където е било скрито съкровището на Гълъбовите гори. Бродихме из прериите на Далечния Запад през дните на кървавите борби на червенокожите с янките. А сега...

Сега, ако желаеш, аз ще те поведем към Земята на чудесата.

Ние ще се пренесем в страна, в която и днес европейците идват рядко и познават само бреговете ѝ.

Тази страна е Сиам, държавата, където и до наши дни населението почита белите слонове и им отдава божествени почести.

В Сиам има град, построен като прекрасната Венеция върху хиляди острови и канали. Там се издигат планини, които крият в своите недра големи съкровища. Срещат се места, населени от загадъчни племена и диви животни.

Големите реки гъмжат от крокодили и костенурки. Има и още нещо, което до тоя час е неизвестно на света, но след време то ще привлича хиляди и хиляди туристи: това са останки от непознатата за нас и още неизучена древна цивилизация, прахът на някогашни велики, но — уви! — изчезнали царства.

В немалко далечни места из Сиам, почти недостъпни за човека, ни изненадват обрасли с треви, внушителни развалини от високи кули с фантастична архитектура; крепостни стени, потънали в бурен; стени от запустели дворци, в чиито спални сега живеят само кресливи маймуни и отровни змии.

Прозорците и бойниците на тези дворци и кули са замрежени от белезникава паяжина — творение на големи, отровни паяци.

Там личат останки и от старинни храмове. И в полумрака им човешкото око боязливо различава очертанията на грамадни статуи. Това са боговете на древния Сиам.

Безследно са изчезнали племената, поклонници на тези богове и са отнесли със себе си тайната на божествения им култ. За света остава загадка неизвестната писменост, покриваща пиедесталите на полуразрушените стени на храмовете.

Никъде в тия напуснати храмове не се кади тамян, не се чуват песните на жреците, не се носят по мраморния под танците на бляскавите танцьорки-баядерки.

Но от този забравен, полупризрачен свят, освен развалини, все още са останали незаписани легенди. Тези легенди свято се пазят от съвременните жители на Сиам. Пред белите хора ревниво се мълчи за „свещените сагахи“ от древността.

— Защо ти е, бели човече? — уклончиво отговаря сиамецът на подобен въпрос. — Ти почиташ други богове...

В тоя край легендите са по-стари, отколкото ония на Цейлон и Индия. И аз ти предлагам, драги читателю, да ме последваш!

Не ще те вода в съвременния Сиам. Не ще те заведе в днешния Банкок, препълнен с мисионери, търговци, с френски и японски шпиони.

Ние ще посетим Банкок, но стария град, такъв, какъвто е бил приблизително преди век и половина. Тогава народът живеел както са изисквали традициите на древните; когато животът тук е бил пъстър и във всеки случай много по-оригинален и по-интересен, отколкото е днес...

I. СКРЪБТА НА СИАМ

Това се случи в годините на император Пра-Бард, първият, който поддържаше дружба с европейците, но пак си оставаше типичен източен владетел и човек с диви предразсъдъци и суеверия.

Навярно още в първобитните времена, когато се зародила вярата в боговете, в сиамските гори са се покланяли на белия слон и са вярвали, че в тялото му е скрит духът на бога Ганеши, сътворен от хубавата Первати, божествената съпруга на неукротимия бог Шива. Но никога в Сиам, до годините на императора Пра-Бард, не е била полагана такава необикновена грижа за изпълнението на всички религиозни обреди и церемонии, посветени на белия слон.

През този период в колосалните сгради на главния храм в Банкок бяха събрали много бели слонове, чието търсене и докарване в столицата струваше безумно скъпо.

Тогава се случи нещо странно с тези животни.

Тъжният и тревожен звук на гонга в главния храм вдигна на крак цялото население на Банкок. Хората плахо разговаряха: „Един от белите слонове свършил своите дни... Нещастие... Горко ни... Горко на Сиам...!“

Изминаха само няколко дни. И отново над Банкок прозвуча същият гонг и пак настъпи смут сред жителите на столицата. Отново хората плахо заприказваха:

— Чувате ли? Пак гонг... Свършили са дните и на друг свещен слон!

— Какво е това? Или над страната ни тежи проклетие?! Тежко, тежко на Сиам! Едва има неделя време и още един слон е умрял!...

Мъчно може да се опише какво ставаше през тези дни в Сиам.

Смут, тревога, скръб — те като поток се разляха в цялата страна. Сякаш лоши призраци витаеха над колибите на бедните — непрекъснато и навсякъде се чуваше един и същ въпрос:

— Какво ще стане сега със Сиам? Боговете се разгневиха на Сиам. Тяхното проклетие заплашва страната. Смъртта на свещените

слонове предвещава настъпващи беди... Какво ли ще се случи? Какво ли ще дочакаме?

Но, разбира се, в устата на сиамците имаше и други въпроси:

Кой е виновен за това? На кого са се разгневили всемогъщите богове? Кой е причината за смъртта на белите слонове?

Едно име се споменаваше от целия народ: Лакон-Тай — генералисимуса на сиамските войски. Великият предводител, името на когото е записано със златни букви в историята на Сиам.

Лакон-Тай бе потомък на една от най-старите сиамски фамилии. През целия си живот той бе служил само на родината си.

Винаги, когато някой враг нападнаше пределите на Сиам, Лакон-Тай отблъскваше нападението. А в мирно време той беше един от най-влиятелните съветници на сиамския император Пра-Бард. Народът с почит го наричаше „големия застъпник на бедните“. Лакон-Тай се отличаваше с неподкупност, честност и в същото време — с добрината си.

Но Лакон-Тай имаше един грях.

Въпреки традицията на знатните сиамци и на самия император, на младини генералът не си направил харем от жени, а се оженил за европейка. И разправяха, че под нейно влияние тайно приел християнската религия.

Изглежда ръката на някакъв неумолим враг бе отнела радостта на благородния Лакон-Тай. Безгранично обичаната от него жена починала, когато не бил в дома си, със загадъчни белези по тялото, вероятно от някаква отрова.

Лакон-Тай беше безутешен. И ако починалата не бе му оставила дете, мъничка щерка, той би свършил живота си със самоубийство. Но старият войник страстно обичаше детето, както и жена си и изцяло се посвети на възпитанието на малката.

Наричаха я Лена-Пра. И когато тя почна да расте, цял Банкок заговори за красотата ѝ.

Имаше за какво да ѝ завидят сиамските хубавици!

Лена-Пра, или както ние, за по-кратко ще наричаме девойката — Лена — бе висока и стройна красавица, с великолепни очи и тънки, като че от бронз изваяни черти на красиво лице. Бронзовият цвят и стройността показваха, че в жилите ѝ, освен европейската кръв от нейната майка, тече и кръвта на децата на Изтока.

Лакон-Тай бе доста имотен човек. В ръцете му бяха струпани колосални богатства, наследени от неговите деди, а освен това, според обичая му се даваше и част от военната плячка. А тъй като всички походи, в които той участвуваше, завършваха с блестящи победи над неприятели, то на Лакон-Тай като дял се падаха огромни суми.

Но генералът гледаше твърде равнодушно на купищата злато и скъпоценни камъни: по-драгоценна за него от всичко на света бе дъщеря му, която тъй живо приличаше на починалата му съпруга...

Щом свещените бели слонове започнаха да умират един след друг, в дома на Лакон-Тай навлезе дълбока скръб.

— Някой безпощаден враг погубва слоновете, за да погуби и мене! — се убеждаваше старият войник. — Докато има още четири живи слона, императорът не показва особен гняв, но ако...

И отново свещеният гонг в храма Ганеши прозвуча печално, известявайки за смъртта на още едно от почитаните животни. Ето, падна мъртъв вече и четвъртия слон.

Напразни бяха всички мерки, взети от Лакон-Тай за спасяване на оцелелите три слона: кадяха ги с ароматични треви, разтриваха ги с различни масла, водеха ги от едно помещение в друго. Пазеше ги цял отред от слуги. Нито едно стъбло трева или китка листа, ни едно ведро вода не можеше да се донесе в яслите на свещените слонове, без да се подложи на изследване. Магутите — така наричаха пастирите на слоновете — бяха длъжни да преглеждат храната, да не би някой да я смесва с отрова. Въпреки това още два от слоновете бяха постигнати от същата участ, както и другите четири по-рано — те паднаха и умряха в една нощ. Жив оставаше само един бял слон и той беше последният.

А само няколко дни след това в храма, където стоеше този слон, настъпи отново смут: у него също се появиха признаци на близка агония. И той умря...

Тежко и горко на Сиам! Гибел застрашава страната. Гневът на боговете пада върху ни! — носеха се навсякъде изплашени викове.

Същия ден по обед Лакон-Тай, великият, победоносен водач, стоеше на колене, като престъпник, с наведена глава и бледо лице пред императора.

Залата бе пълна. Около трона имаше стража, до стените — тълпи царедворци. Зад колоните бяха всички „талпоини“ — жреците на

храма Ганеши. Но сякаш те не бяха хора, а призраци, безмълвни сенки. Никой от тях не смееше да шавне, нито дума да продума...

Чуваше се само гневният глас на императора Пра-Бард, който гледаше злобно Лакон-Тай:

— Куче! Аз ти поверих най-голямото съкровище на страната, седемте свещени слона. Къде са те? Какво направи с тях?

— Воля на боговете...

— Мълчи, робе! — закрещя гневно, дори яростно Пра-Бард. — Ти искаш да стовариш на боговете своята лична вина. Докато слоновете се пазеха от други по-верни и по-честни от тебе хора, никой не се оплакваше от гнева на боговете. Ако умреше някой „жив Ганеш“ то бе само от старост. Седем слона загинаха в седем недели! А сред тях имаше съвсем млади!

— Вярно съм ти служил, господарю, на бойното поле: запазвал съм с гърдите си отечеството от силни врагове! — промълви с тон на горчив упрек смутеният воин.

Погледът на императора като че ли се смекчи. Наглед той се поуспокои, спомняйки си големите заслуги на стария генерал за Сиам.

— Да, ти служи на мен и на страната! — Но това беше и премина... Целият народ и всичките ми близки сега тебе обвиняват. Ти не запази моите слонове! И ти сам знаеш, че няколкото експедиции, изпратени от мен да търсят нови свещени животни, останаха безрезултатни. Боговете се отвърнаха от Сиам. Те изпратиха гибел на седемте може би последни в света бели слонове! Сега остава само един бял слон у царя на Бирма, но и това свещено животно е вече остаряло и дните му са преброени... Кой ще намери за Сиам нов бял слон, в тялото на когото би се възродила душата на Саммон-Кодома? Кой?

— Ако бих могъл, господарю, да заплатя с цената на живота си намирането на бял слон, аз не бих се замислил нито за минута да го пожертвувам.

— Не бързай! Твоят живот не ти принадлежи вече. Имаш сега друга грижа: ти си под съд! Великият съвет ще реши утре твоята участ! — прекъсна го Пра-Бард.

— Не прося милост и пощада за себе си, о, повелителю! Но аз имам дете...

— Дъщеря ти ли? Но ти няма не знаеш закона? Който е изменил на своя дълг и е причинил вреда на владетеля си, трябва да бъде предаден на позорна смърт. Ако има жени — да бъдат закарани на пазара и продадени, а получените за тях пари да се внесат в касата на владетеля, за да смекчат гнева му. Ако има синове и те са знаели за замисъла на баща си — смърт за тях. Ако ли пък са малолетни — робство за тях. А ако престъпникът има дъщери — те да не се продават на пазара, но позорно да се поробят и предадат за развлечение на простолюдието и нечисти иностранци...

Тези думи на императора накараха Лакон-Тай да подскочи като ранен звяр. Но той отново се отпусна и простря ръце към владетеля, обявил жестоката присъда:

— Милост, повелителю! Дъщеря ми, моята Лена, с нищо не е виновна пред тебе! Милост!

Но императорът, без вече да погледне молещия се за милост старец, стана от трона и се отправи към покоите си, като блъсна вратата след себе си.

След минута императорската приемна зала бръмна, като че ли беше кошер с разтревожени пчели. Тълпата царедворци, слуги, жреци развълнувано сновеше из залата, но страхливо подминаваше седящия, още на колене пред трона, стар генерал. Тези хора като че ли се страхуваха, дори да се докоснат до дрехата му, за да не навлекат върху себе си гнева на владетеля...

— Върви у дома си — чу се заповедническият глас на началника на дворцовата стража.

Лакон-Тай стана.

— Върви у дома си. Там ще очакваш решението на твоята съдба. Така каза владетелят! — продължи същият началник.

Лакон-Тай се запъти към изхода. Но при всяка крачка неговите стъпки ставаха все по-решителни и твърди. След минута той вече вървеше с високо вдигната глава и със смел, горд поглед. А хората, които се изпречваха пред него, същите тези, които до неотдавна едва ли не пълзяха пред всесилния „велик вожд“, сега се отдръпваха от изпадналия в немилост нещастник. Те не издържаха погледа му и навеждаха очи засрамени, като му даваха път.

— Нека бъде каквото са отсъдили боговете! — шепнеше си Лакон-Тай. — Но нито дворцовите блюдолизци, нито простородените

ще видят моето наказание... Аз съм войник и никога не съм се плашил от смъртта. Нека тя дойде при моя зов и ме избави от позора! Поплювковци и роби очакват моето наказание, за да си устроят от зрелището развлечение. Това обаче те няма да дочакат...

Щом се завърна в дома си, измъченият човек дълго време ходи замислен из къщата и терасата на богатата си градина. С настъпването на нощта, когато дойде часът за вечеря, той повика дъщеря си, хубавата Лена-Пра.

— Дете мое — рече Лакон-Тай ласкаво на девойката. — Днес навършваш петнадесет години. Пред теб е животът, нека бъдат милостиви към тебе всесилните богове. Нека твоят жизнен път бъде посипан с рози... Аз съм вече стар и... Кой знае какво ме очаква? На моите години не можем да бъдем уверени в утрешния ден... Помни... Ако аз умра, а ти останеш сама, и кой знае, може да те връхлети нужда, — аз съм скрил в централното езерце на нашата градина фамилните скъпоценности, пазени в семейството ни от векове, както и значителна част от моята военна плячка. Когато потрябва, ти лесно ще намериш тези съкровища в дъното на езерцето. Никой не подозира, че злато и скъпоценни камъни лежат там...

— Защо говориш така, татко? — с нежен упрек го запита младата девойка. — Ти си бодър и здрав. Ти си любимец на нашия владетел. Народът те обожават. Цялата армия те боготвори... А ти като че ли се готвиш да напуснеш тоя свят?

Като изпусна неволна въздишка, Лакон-Тай каза на дъщеря си:

— Глупавият човек живее ден за ден. Мъдрият мисли и за това, какво ще стане утре... Не се тревожи, дете и помни, че ти поверих голяма и важна тайна. Нека никой в света, освен тебе, не знае за съкровището на нашето семейство и... И този, комуто ти един ден ще отдадеш сърцето си като твой мъж... Заклевах ли се?

— Кълна се! — с глух и печален глас отвърна момичето.

Тази нощ в двореца на Лакон-Тай, победителят на бирманците и камбоджанците, любимият на всички генерал, се случи нещо тревожно. Верният му адютант Фенг, на когото при разговор старият генерал загатна нещо странно, не можа да заспи, а всяка минута се вслушваше, за да разбере какво става в съседната стая, спалнята на генерала.

Като погледна веднъж през ключалката, адютантът видя, че старият човек който знае защо разглежда своя великолепен боен нож. Това учуди много верния Фенг.

„Нима моят генерал отново се приготвя за поход?“ — помисли си той.

А към сред нощ нещо като че ли го накара да стане и провери как е Лакон-Тай.

— Генерале мой, спиш ли? — промълви той пред стаята на стария войн.

Никой не отговори.

Тогава адютантът влезе в стаята и при светлината на лампата той откри ужасна картина.

Лакон-Тай лежеше без дихание. До леглото му, на пода се търкаляше изцяло изработен флакон. Като го помириша, Фенг извика:

— Опиум! Генералът се е отровил!

И бързо се втурна към стаята на отдавна заспалата Лена-Пра.

— Госпожице! Нещастие! Събуди се, госпожице! — викаше Фенг.

За миг целият дом беше на крак. Единствена не загубила ума си се оказа дъщерята.

— Да изпратим за... Не, не са нужни баячи. Аз зная, че в съседната къща живее европейски лекар, при когото денем ходят стотици бедни болни. Повикайте европейецът.

Никому не мина през ума да се противопостави на тази заповед и след пет минути лекарят европейец влезе в спалнята на отровилия се стар генерал. А когато лъчите на слънцето позлатиха острите върхове и покриви на многобройните домове и храмове в Банкок, на верандата на двореца на Лакон-Тай се виждаха трима души. Още твърде слаб, но като по чудо изтръгнат от ноктите на смъртта, Лакон-Тай държеше ръката на дъщеря си и с тих глас благодареше на спасилия го европейец.

— Ти ме върна към живота, приятелю — говореше генералът. — И аз ти дадох дума, че няма да възобновя опита си за самоубийство. Но сигурно не за радост останах да живея. Казах ти всичко. Едва ли някой може да ме спаси от гибел. В най-добрия случай, ако императорът се умилистави, той ще ме изпрати за много години в някоя глуха провинция.

— Та какво от това? — не се съгласи с него лекарят. — Като че ли само в столицата на Сиам живеят хора? Скъпо бих платил, за да имам възможност да проникна в дълбините на тоя непознат за света край. И ако ти би поискал това, аз от сърце бих те последвал в изгнанието...

При тези думи очите на девойката пламнаха. Тя погледна с благодарност лекаря. Младият човек усети вълнението ѝ.

През нощта, когато се бореше за живота на изпадналия в безсъзнание стар воин, Роберто Галено, така се казваше лекарят, нямаше време да разгледа девойката, която умело му помагаше. Сега обаче той видя красивото ѝ лице. При ялната дневна светлина върху това лице падаха златните лъчи на южното слънце и Роберто едва се сдържа да не възкликне. Тази сцена на терасата бе прекъсната от появата на някакъв слуга, който извести на стария генерал, че е пристигнал пратеник от двореца на императора.

— Въведете пратеника! — разпореди се Лакон-Тай.

— Послание от нашия велик повелител, царят на царете, божественият, непобедимият! — възвести царедворецът, който държеше над главата си сандъче, с драпирана жълта коприна.

Лакон-Тай с трепереща ръка взе това сандъче: той не знаеше какво е съдържанието му... Колко често все в такова сандъче пратеникът на императора донасяше на един или друг осъден: кинжал, флакон с отрова, или копринено въже! Този, който получаваше такова послание, трябваше след три часа, не по-късно, сам да свърши със себе си, и то именно по начина, посочен от императора: да си разпори корема по примера на японските „харакири“, да се отрови в присъствието на пратеника, или да се обеси.

Но колкото и да беше развълнуван старият войник, освен леката бледност, която личеше по бузите, нищо не издаде тревогата му.

— Слава на боговете! — въздишка на облекчение се изтръгна от гърдите на генерала. — Това наистина е послание от моя повелител до мене, а не... Той не доизрече. И като разчупи восъчните печати на лежащото в сандъчето писмо, на глас прочете съдържанието му:

„Пра-Бард Сомдеца. Непобедимият, Повелителят на Сиам. До своя военачалник Лакон-Тай. Слушай!

Големи са твоите грехове и голям е гневът ми против тебе, Лакон-Тай. Но чужда е на сърцето ми неблагодарността и няма да

стъпи кракът ми по пътя на несправедливостта во веки веков. Слушай!

По твоя вина погинаха поверените на теб бели свещени слонове и осиротя нашата страна, като се лиши от покровителството на боговете. И затова ти заслужаваш голямо наказание, а твоята дъщеря — позорно робство. Но сърцето ми помни, че ти спаси от неприятелското копие починалия ми баща и ми запази трона, когато бях малък. Ето защо молбата ти за пощада намери достъп до моя слух. Слушай!

Голяма е скръбта на цялата страна, моята и на моя народ. Но блещука искрата на надеждата, понеже един от мъдреците на нашата земя видял знаменит сън. Слушай!

Явила му се на сън Махар, голямата свещена змия с рубинени очи и елмазени зъби и каза, че тогава ще се намери «живият Ганеш», възплъщение на Соммон-Кодом, когато в моята ръка се положи «ку» — свещеният скиптър — на великия последен крал-магьосник на народа Нгам.

Явила се след това знаменитата орлица Харуд — тази, която грабва хората и ги отнася в ада, орлицата със стоманени пера, стоманен клюн и медни нокти. И тя му каза, че «ку» на Краля на Прокажените се намира в града на Прокажените, на брега на тайнственото езеро Тули-Сап, в горите на Горен Сиам, където в течение на столетия не е прониквал нито един син на земята.

Слушай, прочее, моята заповед!

Ще се отправиш за тази страна, в тия гори и в този град. Ще намериш скиптъра на Краля на Прокажените и ще ми го донесеш. И тогава ще възвърна милостта си към тебе и народът ще ти въздаде всички почести. А когато настъпи твоят смъртен час, а Пра-Бард Сомдеца, цар на царете, Великият, ще заповядам да изгорят тялото ти на клада от червено дърво и сандал, както прилича на княз от моя дом. Свърших.“

Като прочете императорското послание, Лакон-Тай се огледа наоколо, като че ли се е събудил от дълбок сън.

— Свещеното езеро Тули-Сап! — промълви той с глух и развълнуван глас. — То е там, гдето казват, че не може сега да проникне човек, защото реките кипят от крокодили, а горите са пълни с гигантски човекоподобни маймуни. Развалините на Града на Прокажените... Казват, че който престъпи прага на вратата на тоя град,

ще погине безвъзвратно. Защото в тези развалини се крият милиони отровни змии. Но аз не се боя от тях. Казват, че там живеят зли призраци, кръвожадни сенки на някакви чудовища. Тези призраци пазят храма, в който стои статуята на Краля на Прокажените... Та, що? Или тъй, или иначе...

Пратеникът на императора, мълчаливо присъстващ при четенето на посланието, даде признак на живот. Той се обърна към Лакон-Тай:

— И тъй, какво трябва да доложи на Повелителя?

— Кажу ми — отвърна генералът, — че неговият верен слуга още тази вечер ще тръгне по дългия път. И няма да се върне, ако не намери скиптър на последния крал на прокажения народ! Върви!

Императорският пратеник изчезна.

Същата вечер един малък керван от верни и изпитани хора на Лакон-Тай, въоръжени от главата до петите, пое по посока на Горни Сиам, като тръгна по течението на реката Менам.

В голяма, доста тежка гемия, бавно движеща се под дружните удари на масивните, двуръчни весла, управлявани от опитни гребци, заедно със старите съратници на Лакон-Тай, пътуваха — самият стар генерал, неговата хубава дъщеря Лена-Пра и младият европейски лекар.

Генералът дремеше в малка каюта, а Лена-Пра и Роберто седяха на носа на гемията и оживено разговаряха.

— Аз не помня дори лицето на покойната си майка — разказваше замислено девойката. — Но ми харесват далечните страни на Запада, земите, където се е родила тази, която ми е дала живот... Харесват ми градовете на ония страни, храмовете им, в които не се молят на много богове, а само на един... Пък тук застрашават и мен...

— Как да подредим нещата? — рече Роберто. — Ето, само да ни се удаде да намерим този тайнствен град на Прокажените и мистичния скиптър, Лакон-Тай отново ще си възвърне милостта на Повелителя. А тогава — това ще бъде наша работа, Лена, да се уговорим — можем да се отправим за Европа. Повод може да се намери всякога. Важното е да бъдем далече от вечната заплаха от смърт или робство. И баща Ви и Вие ще намерите в Европа ново отечество. Най-малкото, безопасно убежище, гдето няма да Ви грози никаква беда...

Момичето потрепери, но нищо не каза.

Ободрен от мълчанието ѝ, Роберто продължи със задушевен глас:
— И наистина, Лена! Нима животът в Сиам е такъв, че да Ви е тежко да напуснете родината си? Вие не сте дете, макар и толкова млада. Трябва да знаете от каква ужасна опасност се избавихте само заради това, че настроението на императора Пра-Бард се измени към добро... Но кой ще е сигурен, че утре неговото настроение не ще се промени към зло? А тогава едва ли някой ще спаси баща Ви от наказание и Вас — от такъв живот, който е по-лош от смърт...

Със слаб, едва чул глас, девойката запитва:

— Ще успеем ли да се върнем живи от това пътуване? Какво ни очаква в далечните гори и усои?

— Нека се надяваме, че всичко ще свърши добре — отговори лекарят.

А гемията все повече се отдалечаваше от Банкок.

Внезапно зад нея цялото небе се озари с червена украса. Като че ли някъде беше избухнал грамаден пожар, обхванал изведнъж огромна площ.

— Какво е това? Банкок гори! — извика разтревожен Роберто, италианецът, като улови машинално ръката на момичето.

— Не! — усмихна се то. — Нима забравихте, че тази вечер изпълняват церемонията — изгаряне трупа на последния свещен слон?

Като обясняваше това, в гласа на девойката прозвучаха странни нотки. Нещо подигравателно, дръзко...

Роберто се обърна към нея, вгледа се в лъчезарните ѝ очи.

— Слушай, Лена! — рече той. — Струва ми се... Струва ми се, че Вие не вярвате в белия слон, в тялото на свещеното животно, в което е vyplътен духът на Соммон-Кодом?

Момичето повдигна рамене:

— Майка ми е била християнка! — едва чуто шепнеше тя. — И аз... Аз нося на гърдите си един амулет.

И нещо блесна в полумъглата.

Роберто Галено се наведе и погледът му падна върху един златен кръст, който лежеше в ръцете на дъщерята на стария сиамец.

II. СТРАНСТВУВАНЕ ПО МЕНАМ

Първите дни от пътуването на „белонът“ — тъй наричат сиамците, плуващата по величествената река Менам — голяма, многовеслена гемия с каюти — минаха като сън.

Роберто Галено, италианец по националност, скитник и лекар по призвание, вече успял да преброди света и да се нагледа на чудеса, бе напуснал Европа едва седем-осем годишен. Той беше видял бреговете на Нил в Египет, плувал беше по водите на Ганг, свещената река на Индия. Но това, което се представяше пред погледа му тук, покрай голямата и пълноводна и от никого неизследвана до тия дни река Менам, просто го очарова.

Близо до Банкок тази река се разлива твърде нашироко и образува грамадна делта, а малко по-нагоре тя тече като силен и дълбок поток, чиито брегове са покрити почти с девствени гори. Горските гиганти-дървета, растящи на вечно влажна почва, в наситена с пари атмосфера, достигат наистина баснословни размери, а растителността тук се отличава с пъстротата и разнообразието си, което може да застави любителя ботаник да се захласне. На това растително богатство напълно съответствува и светът на животните, които населяват горските гъсталаци по брега на Менам.

Едва залязло слънцето и във въздуха с ярки разноцветни перца полетяват безброй насекоми. Големи шаренокрили пеперуди прелитат над лениво течащите води на реката, сякаш носени от вятъра листа на причудливи цветя.

Кресливите папагали — от всякакъв вид и големина — на шумни рояци прелитат от единия на другия бряг на реката, бърбят, изглежда нетърпеливо си разказват някакви горски новини.

Белонът плува под гъстите вейки на надвесените над водата банани. След миг из гъсталака се мяркат нечии тъмнокафяви телца, чуват се викове, някакво шептене, като че ли бананите са приютили цели колонии белки. Но това не са белки, а цяло племе малки, дългоопашати маймуни. Те отдалече съглеждат плуващата гемия и са

си избрали банана като най-добро и удобно за наблюдение място. А когато гемията влезе в сянката на банана, те уплашено се сбират на куп и удрят на бяг в дълбочината на гората, като крещят, въртят се с ловкостта на първокласни акробати и се удрят едни други с плесници и ритници.

Ако погледнеш надолу в прозрачните води, там откриваш друг свят.

Като живак се разпиляват по пясъчното речно дъно множество малки, речни рибки, които плуват винаги на стада и търсят храна, докато се натъкнат на кила на гемията и се впуснат в паническо бягство... А ето, клатейки се като безволно тласкано от течението на реката водорасло, плува нещо грозно, безформено, студено; приличащо на въже. Един миг и това въже се свива на кълбо. Още миг и то отново се обтяга и плува настрана. Сега движенията му напомнят плъзгането на отровна змия. Да, такава беше тази гадина, не съвсем змия, но близко до нея, от нейния род — отровна риба, от която в Сиам се боят не по-малко, отколкото от самата змия.

По-нататък по речното дъно пълзи нещо кръгло, тъмно като огромно петно. Но това петно е живо същество. Това са гигантски речни костенурки, които редовно се ловят от обитателите на този край, защото се ядат. Още и затова, защото тая костенурка се отличава със свирепия си нрав, отчаяно побойничество и винаги излиза на двубой с подобните си. Затова поданиците на „царя на царете“ Пра-Бард, на който хазартът е в кръвта, плащат добра цена особено за млади и свирепи мъжкарци от костенурковото племе и тренират от тях първокласни борци, на чието състезание се проиграват цели състояния. Хазартът в Сиам, залагането на костенурките достига такива размери, че непрекъснато и редовно тукашните мъже поставят като залог първо децата си, после жените си, а накрая и себе си...

Наблюдавайки този пъстър и интересен свят, Роберто Галено имаше възможност да удовлетворява напълно своето любопитство. Лакон-Тай, обходил надлъж и шир страната, имаше неизтощим запас от разкази за нравите на хората и животните, пък и на растенията. Той знаеше безкрайно интересни легенди, родени в дълбока древност, в които личеше отзвукът на отдавна минали исторически събития.

Лена-Пра присъствуваше на тия разговори и на свой ред по цели часове разпитваше Роберто Галено, като искаше да знае как е уреден и

как тече животът в Европа, далеч от тинестата Менам. Като беседваше с нея, младият европейец неволно се възхищаваше на възприемчивостта и способността ѝ да схваща бързо, да чете мислите му.

Да, в това красиво младо тяло имаше прекрасен дух.

Онова, което най-много харесваше на младия лекар в девойката, бе нейното хладнокръвие, досетливост, а заедно с тях и женската ѝ чувствителност и деликатност.

Междувременно, като разговаряха за обкръжаващите ги чудеса на природата, Лакон-Тай, дъщеря му и Роберто Галено не можеха да не засегнат и последните случки, които пречупиха живота на стария сиамски войник.

— Имам силни врагове! — твърдеше генералът печално. — Но аз не мога да разбера кои са тези безжалостни неприятели! Императорът по натура е твърде добър и той всякога е бил безмерно милостив към мене. Какво стана с него сега? Но вие сами видяхте, че той не допусна моята гибел. Той ми предостави изход...

— Но това, което той Ви предложи, едва ли е толкова лесна работа — възрази италианецът.

— Не, не говорете така. Наистина ние сме се запътили в твърде рискована експедиция. И само боговете знаят как ще завърши тя. Но засега ние сме свободни. Лена-Пра е с мене, под моето крило. А можеше да бъде иначе...

Лек трепет премина по тялото на младото момиче.

— Свободни ли сме? — запита на свой ред Роберто Галено. — Да, ние плуваме на свобода по Менам. И като че ли никой не върви след нас. Но можем ли да се обзаложим, че това наистина е така? Не ми излизат от ума последните дни в Банкок. Особено едно тайнствено нападение върху мене. Всъщност, ако Вие Лаком-Тай можете да се страхувате от това, че срещу Вас се е обявил някакъв могъщ враг, от къде могат да се явят мои неприятели? Устроиха ми капан! Помислете: вика ме, при болна жена, някакъв си дрипльо, моли ми се и пълзи в краката ми. Запътих се с него към колибата му. По пътя ние криволичихме насам-натам... За щастие, секунда преди нападението, в мен се бе появило подозрение. И този тип получи такъв юмрук, който го накара да се преобърне, да падне по гръб. Но се появиха четирима заговорници. Видях ги навреме и двамата от тях свалих с изстрели от неразделния ми револвер. И какво стана после? Когато след изстрелите

ми се притекоха Вашите слуги — намерихме много следи, открихме мястото, където разбойниците са стояли дълго време в засада, очаквайки именно мене. Но успяха да избягат. Те отведоха, или по-точно отнесоха другарите си, за да не можем да ги познаем...

— Да, това е твърде загадъчно — забеляза Лакон-Тай. — Както помниш, същото бе и със смъртта на седемте бели слона на моя всемилостив повелител!

— А аз не мога да забравя този малаец, тате, който кой знае защо разпитваше нашите гребци за целта на пътуването ни, а после избяга, когато се приближихме до готовата за път гемия — намеси се Лена-Пра. — И аз мисля, че всички тия неща могат да бъдат свързани помежду си. Твоите врагове, тате, които убиха слоновете на императора, са внушили на Пра-Бард мисълта да те изпрати да търсиш вълшебния скиптър на прокажения крал в града на свещеното езеро Тули-Сап. Защо? Затова, защото се надяват, че ще загинеш там.

— А покушението върху моя живот? — запита докторът.

— Същите врагове са разбрали по някакъв начин, че Вие ще дойдете с нас. Те знаят, че европейецът, като гост на императора, се ползува с по-голяма почит сред местните жители. Освен това известно е колко смели и досетливи сте вие, децата на родината на майка ми. Вие, докторе, в техните очи струвате повече, отколкото цял отряд гвардейци на баща ми. И ето, те се опитаха да Ви отстранят, та лесно да се разправят с нас... А тоя тип, който разпитваше лодкарите за къде тръгваме — той явно е бил шпионин...

— Твърде близо сте до истината. Чудя се на Вашата проникателност, Лена — подкрепи я лекарят. — Но вижте: тука също става нещо необикновено...

— За какво говорите? — запита Лакон-Тай загрижен.

— Погледнете, ето онази лодка, която плува насреща ни — посочи с ръка Роберто. Тя сравнително бързо се приближаваше към белона на Лакон-Тай.

— Да — потвърди генералът след минутно наблюдение. — Изглежда, че там става нещо. Необходимо е да сме нащрек!

— Боже! Какво е това? — извика внезапно италианецът, с бинокъл на очи. — Виждам човешки трупове... Чакайте! Така е! Това са телата най-малко на три деца. И вероятно са момичета по на девет-десет години... Но труповете са разкъсани, като...

Той не доизрече, защото Лакон-Гай извика:

— На оръжие! Фенг! Внимавай!

След минута влачената от течението на реката лодка с окървавените трупове се приближи до белона и заплува само на три-четири метра далеч от него.

— Онг-унап! Тигър! Спасявайте се, кой както може! Онг-унап!
— закрепяха гребците на гемията.

Роберто Галено успя да забележи, че ненадейно иззад доста високия борд на „лодката на мъртвите“ се появи огромно животно, приличащо на гигантска котка.

— Тигър! Но как е попаднал в лодката? — тази мисъл мълниеносно премина през главата на европейца.

Да, това беше „царят на Сиамските гори“ — великолепен, царствен тигър. Навярно той се е добрал до лодката, когато е плувала край брега, или е била вързана в някой пристан. В лодката безгрижно са си играли децата, без да подозират каква опасност ги грози... Щом тигърът се е хвърлил върху тях, те не са имали време да избягат и са станали плячка на ужасния хищник. Но и животното се е намерило в незавидно положение: лодката се скъсала от силния тласък на скока и се понесла надолу от доста силното течение на реката.

А сега лодката с тигъра минаваше твърде близо до големия белон, който влачеше на буксир още две по-малки лодки. И когато белонът извиваше покрай близкия нос, течението отби тези лодки почти до самия бряг на реката...

Хищникът за миг съобрази всичко това. И преди Лакон-Гай да стреля, а Роберто да хване револвера си, тигърът със страшен скок прелетя отделящото го пространство от сушата, падна сред слисаните гребци на белона. После се надигна, скочи отново, този път във влачещата се след белона лодка, свали с един удар нейния кормчия, хвърли се пак, веднъж, дважд...

Накратко казано, като използва за няколко секунди гемията и возещите се след нея лодки като някакъв мост, тигърът благополучно се добра до брега и се скри в близкия храсталак... Преследването му беше свършено безполезно...

Междувременно послужилата за убежище на тигъра лодка се удари в белона и съвзелите се от уплахата гребци я задържаха с кука.

Беше ужасно. Цялата лодка бе кървава, а телата на трите девойчета бяха разкъсани и отчасти изядени от „царя на горите“.

Развълнуваният италианец с голяма мъка гледаше тази страшна картина.

— Нещастни, злочести деца! — шепнеше той със слаб глас.

— Целият Сиам е тъй нещастен! — отзова се Лена-Пра. — Нима животът на когото и да е в Сиам не се намира всяка минута в опасност!

— Знаете ли Вие, докторе, че нито един от поданиците на нашия Повелител Пра-Бард не смее да се противи, ако го нападне слон? — каза Лакон-Тай.

— Защо? — учуди се европейецът.

— Затова, защото всички слонове, които се намират на територията на Сиам, са частна собственост на императора — отговори с болка Лакон-Тай. — Някога си, преди триста години, било иначе. Хората можели да ловят слоновете. В стари книги се разказва как селяните, когато излизали от търпение при нападенията на дивите слонове над посевите им, устройвали хайки, по време на които избивали стотици тлъстокожи великани. Но императорът Кру-Тураб, прадядо на нашия Повелител, имал видение... Различно разказват за това. Във всеки случай оттогава с императорска заповед, при заплахата от смъртно наказание, е забранен ловът на слонове и изобщо да им се причинява каквато и да било вреда. Като резултат от тази заповед много местности в нашата страна съвсем се обезлюдиха. Защото спускащите се по време на жетвата върху нивите и градините им слонове превръщали обработената земя в същинска пустиня. Какво можели да сторят беззащитните селяни? За всеки убит слон ги чакало страшно наказание... И те предпочели да напуснат селата си и да се разбягат...

— Нима и днес е още в сила този глупав закон? — учудено запита Роберто Галено.

— Та какво искате? — вдигна рамене старият човек. — Когато нашият днешен император, да продължат боговете дните му, веднъж, под мое влияние беше се решил да отмени този закон, влиятелните жреци се възмутиха. Според тях отмяната на това отживяло и нелепо запрещение да се убиват слоновете се явявало нарушение на свещените завети на прародителите, оскърбление на светата памет на

императора Тураб, светотатство... Те заплашваха Сиам с неизброими злини...

— Та какво от това?

Вместо отговор Лакон-Тай само сви рамене и се отстри.

— Ей, хора! — изкомандува той на гребците, които повече от любопитство, отколкото със страх, гледаха разкъсаните от тигъра тела. — Вземете тази лодка и я предайте на селото, което се вижда пред нас на брега. Може би тези нещастни деца са оттам.

Когато гребците на една от лодките изпълниха заповедта на водача на експедицията, Лакон-Тай заговори отново:

— Да, работите на Сиам отиват все по-зле и по-зле. Мнозина виждат това, но... Мъчно можем да се надяваме за промяна на нещата. Ако талапоините — жреците не представляваха сплотена класа, те не биха имали такова влияние върху простия, невеж народ. Сега те вършат каквото си искат. Ползват се с огромно влияние и пред Пра-Бард и то влияние от особен род. Жреците държат вече в ръцете си жените от императорския харем — любимите жени и фаворитки на Повелителя. А Пра-бард не забелязва колко често той е играчка в ръцете на някой пришелец от Индия, или будистки монах, под расото на когото се скрива може би шпионин от Китай. С едно само още не са могли да се справят талапоините — с императорската привързаност към европейците. И макар в страната ни на това да не се гледа добре, аз вярвам, че вие пришълците от далечната, културна Европа, рано или късно ще окажете благотворно въздействие на Сиам. Но, уви! — И тук често се натъкваме на отрицателни явления. Често от европейските брегове при нас дохождат алчни и отчаяни авантюристи и търговци, готови да продадат всичко и всекиго... И освен това Индия е тъй близко, а нейният пример е твърде поучителен. Европейците проникнаха в нея под форма на скромни и мирни търговци, а сега Индия се задушава от веригите на робството. И кой ще гарантира, че такава участ не ще постигне и нашата страна?

Лакон-Тай въздъхна замислено.

— Тате, твоите думи оскърбяват нашия приятел! — тихо се допря до ръката му Лена-Пра.

Лакон-Тай живо се обърна към Роберто Галено.

— Наистина ли те оскърбих? — запита той разтревожен.

— Нищо подобно! — отговори младия италианец. — Във Вашите думи, Лакон-Тай, звучи самата истина. Но аз не съм англичанин! Моята родина Италия не мечтае да заграбва чужди земи и да заробва когото и да е. Самата тя стене под робски ярем! Двадесет милиона от някогашните римляни, владетелите на половината от света, сега влачат жалко съществуване. Моята страна Италия като едно цяло не съществува. Тя е разпокъсана на части, разделена е между десетки различни владетели. А Италия е сърцето на най-хубавите земи в Европа. Вечният град Рим се намира под владичеството на шайка наши „талапоини“, привърженици на идеята за светското господство на папата... Но, да не говорим за това!

— Да не говорим! — съгласи се Лакон-Тай.

Междувременно белонът, който беше преплувал доста път, навлезе в един особен басейн, подобен на голямо езеро: капризната река, криволичеща насам-натам, някога срещнала на пътя си дълбока долина и я напълнила с водите си.

Като се вглеждаше в околността, Роберто обърна внимание на обстоятелството, че на един от бреговете на езерото се намираще някаква странна постройка, състояща се от няколко отделни сгради. Тия сгради напомняха езерните жилища на кохинхините — виетнамците, понеже се издигаха на подове, опиращи се на множество, набити в глинестото дъно на не твърде дълбоката тук Менам, бамбукови пръчки.

— Какво е това? — запита своите спътници европейецът.

— Разплодник за крокодили — обясни Лакон-Тай. И после добави:

— Ако не се лъжа, — ще ни се отдаде случай да присъствуваме на интересна сцена. Стопаните на разплодника се готвят да уловят един чифт от своята стока!

— Да убият крокодилите? Че защо?

— Много просто! Вие, европейците, сте направили голяма търговия с крокодилски кожи. И сега рядко заминава кораб от Банкок, без да откара няколко тона крокодилски кожи. Освен това, в самия Банкок се намират мнозина любители, които предпочитат месото на крокодила пред другото. И наистина, ако влечугото не е старо, то месото от опашката и гърдите е твърде вкусно. Затова бедните селяни

край бреговете на реките често рискуват собствената си кожа, за да ловят крокодили.

— Надявам се, че поне крокодилите не са обявени за императорска собственост и ловът им не е забранен със закон в Сиам — усмихна се Роберто.

— Да, наистина... Докато талапоините не са обърнали своето благосклонно внимание и не са обявили и крокодилите за свещени животни! — с чувство на явна досада отговори старият генерал, като сви рамене.

Като видяха приближаването на белона, на чийто покрив се издигаше грамаден шпил-знак, че той принадлежи на знатна личност, обитателите на надводните къщи при оригиналния крокодилски разплодник излязоха от своите въздушни колиби. Щом привързаха гемията към плиткия бряг, към тях се приближи строен старец, оказа се старейшина на селото и управител на разплодника, собственост на търговец от Банкок. Лакон-Тай изяви желание да погледат как става ловът на крокодилите и старият човек побърза да даде заповеди на своите ловци.

Всъщност процедурата на ловуването се оказа твърде проста: мускулест момък с бронзова кожа и с твърде правилни черти на лицето седна в някаква клетка. В ръката си държеше яко въже, на края на което имаше лесно подвижна примка, както е при ласото или аркана, а на пояса му висеше остро наточен къс меч.

След вика на този смелчага: „а-ох, а ох-о-ох“ другите ловци започнаха да спускат клетката към водата, която кипеше от крокодили. Не мина минута и край клетката се струпаха много от тях, като че ли очакваха, че в нея има осъдена на смърт жертва...

Отвратителните животни наполовина се подаваха над мътната вода, с широко отворена уста, преплетени едно с друго, те се биеха страшно, като сипеха жестоки удари със силните си опашки.

Ако се скъса въжето, на което виси клетката — без съмнение — тя и смелият ловец биха изчезнали само за миг... Но момъкът си разбираше от работата: метна във въздуха уловката на аркана и след туй се чу гърлен вик „ха-о-хо“! В този момент другите ловци започнаха да дърпат края на въжето. Огромен крокодил, с дебела като греда шия, хваната в примката, бе измъкнат от водата и висеше във въздуха, понеже въжето бе завито около дебелото стъбло на едно дърво.

Уловеният крокодил, зашеметен най-напред от въздушното си пътуване, започна с такава ярост да се извива и бие по дървото с яката си опашка, че звукът от ударите приличаше на изстрели и се разнасяше далече в околността. При това полузадушеният крокодил издаваше странно боботене, напомнящо звука на барабана. Като затихна за няколко минути, съвзело се малко, животното взе отново бясно да се извива и да бие с опашката си по дървото. Но яростта му малко по малко започна да намалява. И накрая огромното вретенообразно тяло на влечугото увисна безжизнено. Тогава някакъв юнак подскочи към крокодила и с майсторски удар разпра белезникавия му корем. Вътрешностите му изпадаха в димящи кръвни кълба. В този миг крокодилът отново се замята буйно, като заплашваше да скъса душешцото го въже. Но тази съпротива бе закъсняла: кръвта на животното бе изтекла. След пет минути раздробиха на части цялото тяло на влечугото.

Лакон-Тай награди смелите ловци с малки медни монети и даде знак за тръгване отново на път.

Същия ден, привечер, гемията на генерала бързо се движеше под силните удари на веслата, приближаваше към онова място на реката, където гъстите гори отстъпват мястото си на ниви и градини по двата бряга. Тук се срещаша доста селища. Всичко показваше близостта на град Айутиейх, някогашна столица на Сиам. По реката и по множеството дълбоки канали се движеха стотици лодки и корабчета с различни размери. Някои от тях със стройните си и леки форми напомняха на младия италианец бойните галери на древния Рим, а други — товарните гемии, толкова разпространени по европейските реки.

Ето, че на брега се показва грамадно здание с издигащи се към висините остри кули с дивни форми, подобни на множество отделни малки храмове с криви стрехи, положени една върху друга. Върховете им завършваха със статуи на Буда, а безброй негови изображения украсяваха покрива на красивото творение.

— Светилището на Соммон-Кодома! — поясни на спътниците си Лакон-Тай, който много пъти бе плувал покрай тези брегове. И после, като се обърна към италианеца, той подхвана да разказва за съществуващия и до дните на царуването на Пра-Бард Сомдеца, кървав

обичай да „укрепват“ всяка нова постройка на храм, дворец или крепост, чрез пренасянето на човешки жертви.

— Веднъж като по чудо, или по-право, благодарение на бързите ми крака, аз се спасих от ужасна смърт! — взе да разказва старият войник. — Според обичая, неизменно поддържан от жреците, когато се започне постройка на някакъв храм, те се разпореждат през нощта да уловят първите трима, които минат по това място, без значение кои са, деца или старци, жени или мъже, богати, знатни или последни бедняци, парии. Довеждат жертвата до изкопания трап, готов за полагане основите на храма, прерязват гърлото на човека и разнасят тялото му с течащите кърви по рова, докато го напръскат. Тогава хвърлят безжизненото тяло в ямата, на ъгъла на постройката и полагат основите ѝ. Освен това в други части на Сиам по-рано заравяха и по няколко живи хора, пленници. Всичко се прави с вярата, че душите на жертвите ще пазят завинаги здравината на зданието и ще предават свръхестествена якост на стените на храма...

— Какво варварство?! — неволно извика Роберто Галено настръхнал.

— Такъв е Сиам! — замислено се отзова Лена-Пра.

След още час, когато нощта вече приближаваше, белонът трябваше да влезе в един страничен канал на реката. Лакон-Тай предупреди Фенг да бъде внимателен, защото понякога се събираха много плавателни съдове.

И наистина, белонът често трябваше да се промъква с разни извивки между множество лодки и корабчета. Като че ли във водата бе израснал цял град, толкова разнообразни речни съдове имаше тук. На повечето кораби горяха огньове. Тук светеха висящи книжни фенери, каквито китайците употребяват при своите празненства. Там блестяха разпалени на огнища малки огньове, които изпълваха въздуха с кълба смолист дим. Някъде гърмеше гърлест глас, другаде плачеше дете, на трето място глухо думкаше барабан. А наред с лодките, от които се носеха тези звуци, двама рибари се караха, като се проклинаха и заплашваха един друг.

— С юмрук ще ти изтръгна мозъка из черепа, очите от орбитите им, сърцето из гърдите и поганската ти душа из корема! — викаше първият.

— С бръснач ще ти одера мръсната кожа, ноктите ти ще изтръгна, косата ти ще изскубя, ушите и носа ти ще отрежа, зъбите от вонящата ти уста ще изчукам! — отзова се другият.

— Само се опитай да се доближиш до мене, паякски сине, брадавична жабо!

— Само се доближи до мен, сроднико на блатния червей!...

Още няколко удара с веслата и гемията на Лакон-Тай стигна до брега. Експедицията му стигна до бележития в историята на Сиам, град Айутиейх или Аютия, основан от императора У Фонг в 1360 година и наброяващ сега повече от 400000 жители. Роберто Галено искаше да отиде веднага, още през нощта, в града, в който през ония времена проникваха твърде малко европейци. Но Лакон-Тай го помоли да не се отделя от тях, като се боеше от всевъзможни усложнения. Затова през нощта всички се разположиха върху палубата, без обаче да забравят да поставят и стража, за всеки случай.

Управител на Аютия тогава беше старият приятел и сподвижник на Лакон-Тай, другар в походите му против бирманците и камбоджанците. Като се доверяваше на приятелството на своя другар, генералът му изпрати по свой човек писмо с поздрав.

Пътниците на белона още не бяха заспали, когато пратеникът се върна, придружен от един офицер. Последният пък бе посланик на самия управител. Той донесе на Лакон-Тай писмо, с което управителят на града канеше своя стар боен другар и приятел да почете с посещението си двореца му и да вземе участие в лов на слонове.

— Но нали ловът на слонове е забранен? — учудено попита Роберто.

— За частни лица — да! — отговори Лакон-Тай. — Ала императорът устройва лова по заповед на императора. Навярно скоро от Англия ще дойде корабът, който трябва да достави в Банкок три полски батареи. Повелителят научил, че в Индия много раджи и махараджи въвеждат полска артилерия с впрегатни слонове и се погрижи да си набави и собствена артилерия със слонове. Ако се интересувате от лова на слонове, то аз ще приема поканата на приятеля си и Вие ще видите нещо твърде интересно.

Италианецът изказа желание да види лова. Лена-Пра също. Така че на следното утро и тримата взеха участие в интересния лов на диви слонове в околностите на Аютия, при който три хиляди ловци

навлязоха в заспалите гори и изгониха на полето повече от двеста горски великани.

Нашите пътници присъствуваха на този лов яхнали гърба на дресирания стар слон на управителя „Надира“.

Беше страшно да се гледа как от гората с грохот се втурнаха към полето стотици грамадни сиви тела на дебелокожи животни, които мачкаха всичко по пътя си. Още по-страшно беше да видиш как те падаха в предварително изкопаните ями и огласяха въздуха с жален рев. Към обед ловът приключи: императорът на Сиам получи двеста великолепни слона, за да организира цял отряд „слонова артилерия“. Наистина, по време на лова бяха изтъпкани нивите и градините на двадесет села и избити сто и петдесет ловци. Но кой в Сиам се занимава с подобни дреболии...

На обед в двореца на управителя на Аютия беше уреден малък пир в чест на Лакон-Тай и спътниците му. Приемът бе твърде сърдечен. Но Лакон-Тай скоро пак се угрижи.

Като се сбогуваха с управителя, нашите пътници отново се върнаха на пристанището, където тихо се люшкеше над вълните на Менам гемията им, пазена от бдителния Фенг.

III. ПРЕДАТЕЛИ

Грамадният на вид, но лек за плуване белон отиваше все по-далеч и по-далеч нагоре по реката. От Банкок той се движеше все по реката. После премина през различни канали и притоци на Менам, на тази голяма водна артерия на Сиам. Отиваше все на север, нататък, където ако се вярва на легендите, в непроходимите горски пуциначи, сред блатиста местност се криеше от човешки поглед „Светото езеро“ Тули-Сап и напуснатият някога от жителите му град на Прокажените, с многовековните си храмове и дворци.

За други пътници времето би текло нетърпимо бавно. Но за нашите приятели това бе интересна разходка. Гемията осигуряваше известни удобства и бе тласкана от силните удари на веслата на яки и опитни гребци. Верният адютант на Лакон-Тай, вечно бодърствуващият Фенг, чудесно управляваше белона. Доктор Галено и Лена-Пра прекарваха на палубата по цели дни, като се любуваха на чудесната панорама, откриваща пред очите им толкова чудни и пъстри картини от тропическия живот. Понякога Лакон-Тай си спомняше своята младост, преминала в странствувания и походи против бирманци и камбоджанци, нападащи сиамските предели и разказваше на младите за преживените опасности и за чудесата на природата.

Младият лекар слушаше поразен от генерала толкова интересни подробности от царството на растенията и животните.

— Виждате ли тази гора? — обръщаше вниманието му Лакон-Тай върху група дървета, спускащи се от гористия бряг към потока, за да уталожат жаждата си с речната влага. — Това е „вечното дърво“. Вие, европейците, го наричате „тек“. То служи за построяването на кораби. Нито едно друго дърво не може да се сравни със способностите на „тека“ да се съпротивлява на гниенето във водата. По бреговете на Сиам и днес плуват кораби, правени от това дърво още преди сто години, но сякаш вчера е отсечено от гората — толкова е здраво и яко то.

— Ето друго дърво, което расте на възли и прилича на бамбука. Във вътрешността му, не зная поради каква причина, понякога се натрупва прах. Ние, сиамците, го наричаме „орлово дърво“. Случва се от едно стебло на това дърво да излезе половин пуд прах, за която китайците и японците заплащат скъпо, служи за приготвяването на най-добрите ухания в света.

— Каква е тази птица? — обърна внимание Роберто върху крачещата по пясъчната низина птица.

— Тази ли? Това е корморан-риболовец. Китайците, японците и отчасти малайците хващат кормораните и ги приучват да ловят риба за господарите си. Те надяват на шията на птицата гривна, която не ѝ дава възможност да погълне и най-малката рибка и птицата е принудена да носи плячката на стопанина си, а той от време на време ѝ подхвърля по някоя полуразвалена риба...

— Какъв е този вик, напомнящ истеричен смях? — запита внезапно лекарят, като се опитваше да съзре странното животно, което сякаш се смееше в гората.

— Лу-гуои! Смеещата се маймуна! — отговори Лакон-Тай. — Ако желаеш, приятелю, да я видиш по-отблизо, ние можем да устроим лов. И без това нашите припаси бързо се привършват, та не би било зле да си набавим месо за запас. Но не от лу-гуои — нито един от нашите гребци не би пипнал месото на тая маймуна. Според народното поверие тя е „дивият горски човек“. Тази маймуна разбираше нашата, човешка реч, но тя криела това си умение поради любопитната причина: бояла се хората да не я заробят и да я накарат да работи. Прочее, лу-гуои е свирепо животно. Ловенето му изисква голяма предпазливост.

Съветът на стария опитен човек и ловец се оказа твърде на място. След няколко часа Роберто Галено сам разбра каква е „смеещата се маймуна“ на сиамските гори, като изпита върху себе си нейната сила и неукротимост.

Разбира се, че за ловците от гемията не бе трудно да се отправят по посока на вика на лу-гуои и да попаднат по следите на маймуната. В лова, организиран от генерала, взеха участие четирима: Лакон-Тай, Лена-Пра, лекарят и Фенг. Като достигнаха мястото, където по всички признаци личеше, че се бе скрила маймуната, ловците се разделиха, за да обкръжат гъсталака, където тя можеше да се скрие. Лакон-Тай и

Фенг тръгнаха надясно. Италианецът и девойката, която владееше оръжието не по-лошо от баща си — наляво.

След няколко минути от мястото, където бяха Лакон-Тай и Фенг се чува два изстрела. Тогава Роберто Галено и момичето се запътиха нататък и така се натъкнаха на люлеещата се по клоните на дърветата над низината огромна маймуна. Лена стреля, но куршумът ѝ само закачи животното, което успя да се скрие зад едно стъбло. В отговор на гърмежа се чу яростен вой, смешен кикот, от който човек настръхва.

Като се впуснаха да търсят раненото животно, ловците не забелязаха, че то ги причаква затаено в гъстия шумак. В миг някаква грамадна маса се стовари върху гърба на Роберто и го свали на земята. Като падаше, италианецът закачи предпазителя на карабината и тя гръмна. Не успял още да съобрази какво стана, зад доктора се раздаде изстрел, а нахвърлилата се върху него маймуна отскочи встрани.

— Помощ! Помощ! — чу той вик.

Скочил мигновено, Роберто видя, как грамадната маймуна, задавена от ръмжене, е хванала с дебелите си крайници Лена-Пра и заплашваше да прегризе гърлото ѝ с остриите си зъби.

Като обезумял Галено нанесе по устата на лу-гуои страшен удар с приклада на карабината си и направи тази уста на кървава пита.

Маймуната остави девойката, но наново и яростно се хвърли към стария си неприятел. Лекарят отскочи и като по чудо се спаси от гибел: лу-гуои се бе хвърлила към гърлото му с клещовидните си пръсти на предните лапи. Галено нанесе на маймуната нов удар в главата, после в гърдите, в гърба, като се отдръпваше от простиращите се към гърлото му космати маймунски длани, заплашващи да го удушат.

Обаче, такава борба не можеше да продължи дълго. Човекът бързо губеше сили, а животното яростно се съвземаше въпреки новите удари... Роберто Галено чувствуваше, че още миг и ще загине, ако не стане чудо. И чудото стана. Нещо изгръмва зад гърба му и наоколо се пръсна сив дим. А когато димът се вдигна, докторът видя огромното тяло на маймуната в предсмъртни гърчове пред нозете му.

— Хвала на боговете! — чу той развълнувания глас на Лакон-Тай. — Аз помислих, че Вие ще заплатите с живота си, опитвайки се да спасите дъщеря ми. Но Фенг, макар и да е остарял, стреля без грешка. Гледайте — куршумът му е минал над космите на главата Ви, без да Ви закачи и е улучил очите на лу-гуои и смъртта веднага е

поразила звяра. Аз само довърших работата на Фенг с изстрел в сърцето на „хохотана“, като съкратих агонията на маймуната, която и с куршум в мозъка си се протягаше към Вас...

— А къде е Лена-Пра? — огледа се Роберто.

Но девойката вече стоеше до него. Той не успя да съобрази какво става, когато почувствува целувка на ръката си. Лена-Пра беше издигнала десницата му до устните си и изказваше благодарността си за спасението.

— Защо, защо, Лена? — отдръпна ръката си Роберто.

— Вие вече спасихте веднъж живота ми! — каза сериозно девойката. — Тогава, когато спасихте баща ми от смърт. Аз не зная как би Ви благодарила за това девойка от родината Ви. Но аз изказвам благодарността си както умея...

Развълнуваният до дълбините на душата си Роберто сам целуна ръката на девойката. След това, като одраха кожата на „хохотана“, ловците побързаха да се върнат на белона. Фенг носеше на пояса си чифт великолепни диви пуйки, месото на които бе достатъчно да нахрани целия екипаж. Но по пътя те пак трябваше да спират. По едно време Роберто Галено чу дивен, мелодичен звук, който идваше от тревата край корена на един банан и приличаше на песента на някаква непозната птица. Заинтересува се каква е тази птица.

— Тан-тай! — поясни Лакон-Тай. — Пойният гущер, или наричан и „гущерът на земетресението“...

— Но какъв е този гущер? — запита изумено лекарят.

— Разбира се, не е птица, а „гущер на земетресението“ — намеси се в разговора и Фенг. — Почакайте, аз ще се опитам, може би ще ми се удаде да улова този певец. Добре, че той не е от отровните гущери, които се развъждат в Бирма и чиято отрова е силна като на отровните змии.

Благодарение на Фенг след пет минути в ръката на Роберто се намери малко, грациозно животинче с любопитно надута глава и тънко, стройно, почти змиеобразно сиво телце, покрито с разноцветни петна.

— Но защо наричате този певец гущер на земетръса, приятелю Лакон-Тай — заинтересува се младият лекар.

— Защото тоя гущер е най-добрият приятел на човека! — отговори сериозно старият човек. — Не зная с какво може да се

обясни, но „тан-тай“ предчувствува близостта на земетресението и известява за идващата беда няколко минути по-рано, с резки, тревожни звукове, като че ли има опасност да загине. Заради това моите съотечественици искат да държат у дома си, в клетка, „тан-тай“, но за съжаление животинчето скоро умира. Но да вървим при ладията, вече е късно!

И пътниците забързаха към гемията. Там всичко беше в пълен ред и гребците, в очакване на късче вкусно месо, незабавно се заловиха да изпекат пуйките, като прибавиха към тях още три-четири, застреляни от Фенг, корморани. Месото на последните не се хареса на италианеца: мазнината на корморана миришеше на риба и тиня. Но гребците ядяха лакомо.

Вечерята още не беше свършила, когато на брега се появила група полуголи хора, водени от висок старец.

— Събирачи на дървено масло! — объясни Лакон-Тай като ги видя. — Те са цяла експедиция. И с тях има някакви странници. Те навярно не са сиамци, а пришълци от Камбоджа. Гледайте! Имат карабини и носят на гърбовете си някакви кожи?!

Като видяха разкошната гемия, пришълците се приближиха към нея. А старейшината им, щом разбра, че Лакон-Тай е вожд, побърза да предложи услугите си, но Лакон-Тай му отказа, като само поиска да узнае кои са чужденците и защо са се присъединили към сиамците?

— Ние сме агенти-ловци на един „фаринг“-европеец, който живее в Банкок! — поясни един от ловците. — „Фаринга“ е луд: плаща ни скъпо да му доставяме кожи от разни животни, най-вече маймунски. Като чухме, че по тези места има изобилие от маймуни, дойдохме тук на лов за четириръкните изстребителни на посеците... Ако Ваша милост желае, ние ще започнем лова във Ваше присъствие. Любопитно е да се види как падат маймуните в мрежите ни!

Лакон-Тай бе гледал десетки пъти лов на маймуни, най-злите врагове на сиамския земеделец и градинар. Но Лена-Пра и доктора-европеец не бяха виждали подобно нещо. И за да им угоди, генералът се съгласи да вземат участие в интересния лов.

Като си отпочинаха за час, нашите пътници слязоха от гемията, която продължи срещу течението, докато стигна селото на маслосъбирачите, а те навлязоха в гората заедно с ловците. Скоро стигнаха до място, където гъсталакът беше буквално препълнен от

стадо четириръки животни. Маймуните сновяха по гъстата трева, катереха се по дърветата, криеха се в шумака, или пък се люлееха по клоните. Приближаването на хората не им правеше особено впечатление. Тук имаше разни видове маймуни: „буденг“ с подобие на брада и дълга опашка; „дик“ — с розово лице, и „сиаманг“ — най-грозната от тези същества.

Ловците избраха една поляна и оставиха голям глинен съд с ориз.

— Тук ще има хубаво угощение за „горските хора“ — засмя се един от тях. — В ориза е сложен опиум и още нещо...

Като оставиха на полянката храната, хората се отстраниха. След минута там гъмжеше от маймуни. Отначало те недоверчиво обикаляха около храната. Най-сетне, някакъв брадат маймунски юнак дръзна да бръкне в тесния отвор на съда. От висналото му гушаво гърло се раздаде тържествен звук. Може би на маймунски език това означаваше:

— Ура! Елате! Тук има с какво да се облажи нашият брат!

И маймунският юнак започна лакомо да лапа отровния ориз, като гребеше с двете си длани. Примерът му последваха и другите и тогава около ориза се натрупаха всички. Но скоро, с една от маймуните се случи нещо лошо. В ориза имаше лютив пипер, който сякаш ги запали и по очите на лакомците се появиха сълзи. Като изтриваха очите си с длани, те още повече ги подлютяваха и тогава настъпи истинско вавилонско стълпотворение: болезнени викове, гняв и страх се носеха по всички страни. Животните се търкаляха по земята, свиваха се на кълба, биеха се, ревяха!...

Ето сега те всички са слепи! — каза един от ловците и с вдигната дебела тояга излезе на поляната. Последваха го другите и като работеха майсторски със своите тояги, за четвърт час избиха слепите маймуни, които скъпо заплатиха удоволствието да си хапнат ориз.

Увлечени в наблюдението на лова, нашите пътници се сепнаха когато дочуха изстрели, идващи отдалеч.

— Нещо става на реката! — извика побледнял Лакон-Тай. — Да побързаме, приятели! Като че ли неприятел напада нашите гребци!

Ловците на маймуни се спогледаха със странни, многозначителни погледи и се заеха да увещават Лакон-Тай да остане още в гората, с обещание да покажат много интересни неща. Но

разтревоженият не на шега велможа рязко отказа и побърза, заедно със спътниците си, да напусне полянката, на която още се търкаляха топлите тела на току-що убитите маймуни. Като гледаше Лакон-Тай, който почти бягаше към реката, един от ловците процеди през зъби:

— Маймуните се ловят с ориз. А хората могат да се ловят с маймуни.

Другият се засмя и натърти самоуверено:

— Нека си намерят гемията! Нашият покровител трябва да бъде доволен от нас. Ние отвлякохме тези слепци доста далече от реката!

След това мнимите ловци без повече да обръщат внимание на лова, се изгубиха като сенки в гората и изчезнаха безследно.

За двадесет и пет минути тичане Лакон-Тай и неговите другари бяха вече при реката, на мястото, където беше лагерът на маслосъбирачите и гемията. Пред очите им се появи ужасна картина, наскоро съградените колиби на бедняците-събирачи на дървено масло догаряха. Тук-там на земята лежаха обезобразени трупове. От белона нямаше никаква следа...

— Къде са хората? Къде са моите верни слуги? — объркан от внезапно сполетялата го беда питаше Лакон-Тай. — Какво е станало? Нищо не мога да разбера! Кой е могъл да нападне нашия белон? Някакви местни диваци? Но защо те са избили своите бедни съплеменници? При това нашите гребци до един бяха въоръжени и можеха да се съпротивляват на цяла банда неприятели. Аз не виждам тук нито един чужд труп. Нашите са заварени като разпасана команда!

— Ето къде са нашите гребци — извика в този миг Фенг.

Малко настрана от горящото селце лежаха в разнообразни пози злополучните гребци на изчезналата гемия. Но напразно доктор Галено търсеше по телата им следи от рани — ще рече, че те са починали в един момент, като ударени от гръм.

— Те просто спят — прошепна с трепет Лена-Пра.

Лекарят се наведе над близлежащия гребец и тури ухо на гърдите му. После отиде при втори, при трети.

— Да, те съвсем не са мъртви, а само спят! — потвърди той. — Може би са отровени. Но с какво? А, ето!

И Роберто се зае да разглежда захвърлените тук два съда.

— Тук е имало оризова ракия „тодди“! — обясни той, като помириса съдовете. — Но в нея сигурно е имало и нещо упоително,

може би опиум.

— И тях хванали, както ловците маймуните! — измърмори Фенг.

— Стойте, приятели! — рече Лакон-Тай! — Ние трябва да идем при ловците на маймуни. Почвам да подозирам, че те с определена цел ни подмавиха в гората!

— Та нима те ще стоят да ни чакат! — възпротиви се Фенг. — Те отдавна са изчезнали, след като свършиха успешно своята работа...

През това време лекарят продължи да изследва спящите, непробуден сън гребци.

— Не, гребците може да не са отровени, а само заспали! — увери се той след дълго наблюдение. — Сигурен съм, че те утре ще се събудят, но разбира се, с адско главоболие!

— Какво ще правим сега? — запита Лена-Пра баща си, който седеше дълбоко угрижен.

— Ще останем тук. Дължни сме да запазим тия нещастници. Може да ги разкъсат диви зверове или да се върнат и ги довършат същите неznайни врагове, които са ги упоили. Прочее, Фенг сам може да остане при тях, а ние тримата да претърсим гората.

Предприетата проверка само потвърди опасението и доказа, че ловците на маймуни са взели участие в тайнствения заговор, тъй като нито една от убитите маймуни не беше одрана.

— Ето, виждате ли? — твърдеше обезсърчения стар войник. — С нас си изиграха мръсна шега! Гемията изчезна, без нея почти не ни е възможно да продължим пътя си към свещените гори на Тули-Сап... Хората ми разсипани... Селото изгорено, а жителите му избити или прогонени из гората. Нима не виждате, че тоя страшен удар е насочен тъкмо против нас, или по-право, против мене? Някакъв силен и немилостив враг ме преследва. Същият, който отрови белите слонове, който надума нашия владетел да ме изпрати в пуцинаците на Сиам, с безумната задача да търся скиптър на Краля на Прокажените. Този враг сега се опитва да ми отнеме възможността да стигна до поставената цел!

— Твърде е възможно да сте прав, Лакон-Тай! — съгласи се докторът, като обмисли казаното от генерала. — Но не падайте духом: ние сме живи и с достатъчно помощници. Хората ни утре ще се пробудят и ще тръгнем отново към нашата загадъчна цел, без да се боим от нищо! Белона го няма! Но ние пак ще измислим нещо.

— Да, ние ще измислим! — оживи се старият човек. — Не искам да умирам и няма да умра тук! Аз ще намеря тоя проклет... Този свещен скиптър на Краля на Прокажените, ако ще за това да сляза и в ада!

— И ние ще дойдем с тебе, татко! — увери го Лена-Пра, като сложи ласкаво ръка на бащиното рамо. — Нали е така, докторе?

Роберто Галено мълчаливо кимна с глава. Като помисли малко, той запита:

— Но накъде ще се запътим сега?

— Отначало ще трябва да се движим по течението на река Нам-Сак, по устието на канала, който съединява тази река с Менам. За това ще отидат не по-малко от шест-седем дни. После ще трябва да се провираме през гората. Там ще видим какво трябва да се прави по-нататък. Сега въпросът се заключава в това, че...

— Стой! Кой иде? — прекъсна думите му Фенг, като хвана оръжието.

— Не стреляйте! Това сме ние, маслосъбирачите! — чу се отговор и насреща се зададе група хора, в която нашите пътници лесно познаха своите гостоприемни стопани от сутринта.

— О, господарю! — обърна се тъжно към Лакон-Тай приближаващият висок старец, водач на маслосъбирачите. — О, добри и могъщи господарю! Защо ни връхлетя това нещастие! Какво сме направили на тези хора, на тия демони. Всичко, което бяхме изработили в гората за два месеца с усилен труд, всичко това, казвам, загина!

— Кой стори това? — запита Лакон-Тай.

— Кой знае? — повдигна рамене старецът. — Зная само едно: те не са наши съотечественици. Или са бирманци, или по-точно, жители от местностите на Камбоджа. Те се появиха тук уж като мирни пътници. Взеха да угощават вашите гребци, а когато те паднаха и заспаха, започнаха неочаквано да грабят и избиват хората ми, невинните мирни бедняци.

Така, в разговор за загадъчното нападение, премина първата половина на нощта.

Разбира се, Лена-Пра спа спокойно. Тук, в глухата гора, тя знаеше, че се намира под покровителството на баща си, на Фенг и... на доктора-европеец. Чувствуваше се в пълна безопасност, както у дома

си в Банкок. Но сънят на мъжете беше тревожен. За всеки случай те оставиха стража, като се сменяха всеки час.

След полунощ неколцина от упоените гребци започнаха да проявяват признаци на живот, да се движат, бърбят, стават и оглеждат наоколо с мътни очи. Един след друг те идваха в съзнание и приближаваха огъня, където беше стражата на лагера — Лакон-Тай или Фенг: Като разбраха какво се бе случило вчера, бедните изпаднаха в отчаяние и молеха за милост. Но Лакон-Тай ги успокои и посъветва друг път никому да не се доверяват и още повече да не се съблазняват от безплатно угощение.

Слънцето изгря и освети опожареното място.

По реката се показва и една бавно плуваща лодка, в която имаше трима души.

Един от тях извика учудено:

— Какво ви е сполетяло? Пожар ли?

Вместо отговор Лакон-Тай му заповяда с повелителен глас:

— Спри тук! Аз съм Лакон-Тай, генерал, който действа от името на нашия велик повелител.

— Да продължат боговете дните му! Спирам! — съгласи се човекът и лодката се допря леко с носа си на крайбрежния пясък.

Лакон-Тай предложи на лодкарите да му продадат лодката, но най-старият от тях, кормчията каза, че той е само слуга на един търговец и без позволение на господаря си не може да я продаде.

Стана ясно, че тази лодка отива с малък товар за Сераван. Хората се съгласиха да вземат Лакон-Тай и спътниците му. По този начин пътуването им се ускоряваше с дюзината мускулести гребци на Лакон-Тай.

Сделката се сключи бързо и при взаимно задоволство. Но, Роберто Галено наблюдаваше с видимо недоверие всяко движение на кормчията, чието лице не му внушаваше никакво доверие. Обаче когато той изказа своите опасения, Лакон-Тай само вдигна рамене.

— Не, тоя път не може да има опасност, приятелю! Помислете: те са само трима и без оръжие, а ние сме шестнадесет души.

Италианецът видимо се успокои. Но през цялото време на пътуването до Сераван, където лодката стигна благополучно на четвъртия ден, не снемаше очи от подозрителния кормчия. Струваше

му се, че някъде вече беше виждал това лице, но где и кога? — на това не можеше да си отговори...

По пътя за Сераван пътниците преживяха няколко ловджийски приключения. Между другото те присъствуваха на една обикновена за тия краища сцена. При един от походите, в дълбочината на гората, отивайки за дивеч, те чуха яростни крясъци, трясък на дървета, които се трошат, тежък тропот на крака. Едно стадо слонове бе нападнато от носорог. В сляпата си ярост носорогът разпра хълбока на грамаден слон. Но за смъртно ранения се застъпиха другарите му и жестоко натупаха врага със своите хоботи, забиваха могъщите си зъби дотогава, докато смазаният от ударите носорог не избяга в гъстата гора.

IV. ЛЕКАРЯТ ОТВЛЕЧЕН

След досадната и не особено чиста местност около Сераван нашите пътници се отправиха към горите и доловете, като оставиха лодката, и тръгнаха заедно с екипажа. Кормчията, който се казваше Копома, заяви, че познава местността като петте си пръста на ръката.

Лакон-Тай беше доволен, че керванът му ще бъде съпровождан от добър познавач на тоя край. Още повече, че човек трудно може да си представи какви препятствия се срещат при пътуване из такива диви, почти безлюдни места, където за път често служат само утъпканите от слоновете пътеки или коритата на изсъхналите потоци. Освен затрудненията от липсата на пътища, тук пътниците на всяка стъпка се сблъскват с какви ли не опасности. Те трябва да се провират през преплетени храсталаци, свърталища на отровни змии, да вървят под дървета, където се спускат рояци отровни комари, да скитат през блатисти гори, където по хората и товарните коне се впиват пиявици, жадно смучещи кръвта им. Тежко на тогава, който направи дори една погрешна стъпка в тази пустош! Горко му на онзи, който заспи и не види, че над него се мярка страшната трептяща сянка на вампира, готов да утоли жаждата си с човешка кръв! Тежко на този залутан в гъсталаците човек незабелязващ, че пред него, покрита с шума, лежи просната като пръчка коварната „дабойя“ — отровна змия от рода на кобрите. При търсене място за нощуване трябва да се избягват районите, където още върлува непознатата за европейците загадъчна болест, известна под името „тет“, при която човек се сковавя от бързо прогресираща парализа в продължение само три или четири дни и довежда до неизбежна смърт.

За да намалят рисковете докато преминат тези места, именно Копома можеше да послужи за драгоценен водач: той бил обикалял околността много години. По негов съвет керванът от Сераван се запъти към Кахо-Лаи. Така се заобикаляха няколко опасни места. По същия път Роберто Галено преживя приключение, което едва не струваше живота му. Младият учен отдавна мечтаеше за лов на

слонове, а тука в тия глухи места такъв случай за срещи с грамадните животни, владетели на гората, му се представи на третия или четвъртия ден от пътуването. Лена-Пра и Лакон-Тай останаха в лагера, а Фенг, Копома и Роберто се упътиха да търсят дивеч, но се натъкнаха на слон. Роберто стреля. Но куршумът на карабината му само одраска дебелия череп на животното, което се разяри и се хвърли върху хората като на свой лов. Едничкото спасение беше бягството. Слонът заплашваше да ги смачка. Само за един миг те побягнаха. Копома изчезна някъде. Роберто и Фенг се покатериха върху най-близкото, за щастие голямо дърво, обаче те се оказаха без оръжие, защото при бягството си Роберто изтърва пояса с патроните. Като видя, че враговете му са недосегаеми, слонът се хвърли върху приютилото ги дърво и се опита да ги свали на земята. Дебелокожият великан нанасяше с хобота си силни удари на дървото. Той изпочупи всичките му ниски клони, натискаше с могощето си тяло дървото и го клатеше като вейка, но хората се държаха здраво за клоните му горе.

— Ние сме в същинска обсада — рече Галено. — Кой знае колко време ще ни държи тука това животно.

— Казват, че слонът е много отмъстителен — обади се Фенг, като наблюдаваше маневрите му.

А животното се беше отстранило малко, но стоеше с поглед устремен с ярост към върха на дървото, където се криеха враговете му.

— Слонът може да стои тук две или три денонощия! — заключи Фенг.

— Ние не можем да му направим това удоволствие! Първо — защото нашите ни чакат в лагера. И второ — аз и сега съм гладен! — ядоса се лекарят.

— Какво можем да направим, трябва да търпим! — философски реши въпроса Фенг.

— Но докторът не беше от търпеливите. И когато слонът, уморен се поотстрани, Роберто рискува да се спусне по дървото, за да си вземе падналия до дънера колан с патрони, който по чудо още не бе привлякъл вниманието на слона. За ловкия и привикнал към гимнастически упражнения италианец, това беше сравнително лесно. Той грабна драгоценния си патрондаш и ловко се покатери нагоре. В този миг слонът с невероятна бързина се спусна в атака. Като направи от тялото си стенобойна машина, великанът без малко не успя да

обърне дървото с корените нагоре. То затреця, сухите му клони полетяха като град. Фенг се изпусна и за малко не падна на земята. Добре, че навреме успя да се залови за един клон.

— Почакай, приятелю! — извика на слона готвецият се да поднови нападението лекар. Аз пропуснах да те убия веднъж, но надали ще пропусна втори път.

Той бързо напълни карабината си. И когато слонът за втори път се хвърли в атака, разчитайки да изкърти дървото или да го строши, италианецът стреля отблизо в него. Но още не усетил резултата от изстрела, слонът блъсна с масивното си чело дървото. Ударът му беше толкова силен, че Роберто се изгърси от клона, на който седеше като на седло и падна...

Когато отвори очи, той видя над себе си палатката и чу ласкавия глас на Лена:

— Слава Богу, приятелю! Събудихте ли се? А ние се бояхме, че...

Тя не се доизказа. Гласът ѝ замря, отпадна, и...

— Какво е станало? Как се намерих в лагера — зачуден запита Роберто, като се опитваше да се изправи, но пак се свлече на земята.

— Не говорете много! — спря го Лакон-Тай. — Вие сте жив и нямате никакви рани, освен някои натъртвания. Но скоро ще се оправите!

— Но какво стана с Фенг? — обезпокоен го запита докторът.

— Същото, каквото и с вас! — отзова се верният стар адютант, като се приближи до леглото на болния. — Проклетото животно ни събори от дървото, както малките деца събарят бананите с тояги.

— Но защо не сме смачкани? — зачуди се лекарят.

— Благодарете се на Лена-Пра, господине!

— Мълчи, Фенг! — прекъсна го поруменяла девойката. — Аз не направих нищо особено.

— Разбира се, нищо особено. Ти, госпожице, стори това, което нито една от хиляди жени не е направила: с един удар на ятагана преряза жилите на задния крак на слона, който бе готов да ни смачка. Видял съм много ловци на слонове, смели и храбри хора. Но мнозина от тях не биха нанесли такъв сполучлив удар като тебе, госпожице!

— Та замълчи де, Фенг! Аз се отплатих на доктора само за спасението на собствения си живот, нищо повече!

Роберто Галено хвана с трепереща ръка девойката и в порив на благодарност доближи малката ѝ, но силна ръка към устните си. Вълнението изтощи силите му и той отново отпусна глава унесен. Като на сън лекарят чу ридаещият глас на момичето:

— Тате, тате, помогни му, той умира!

Изминаха доста часове преди силите на европейца да се възвърнат. Едва на третия ден, след фаталната среща с горския гигант, Роберто се почувствува здрав дотолкова, да могат да продължат пътуването си. Преди да се отправят по-нататък, Лакон-Тай му заговори наново за приключението при лова на слона. Роберто забеляза в гласа му нотки на затаено безпокойство.

— Вие, приятелю, не забелязахте ли нещо странно в поведението на водача Копома? — попита генералът.

— Не. Но, какво има?

— Нищо! — рече уклончиво Лакон-Тай. — Не знам защо тази история ми се вижда подозрителна. Ето, Вие едва не загинахте. Фенг — също. А Копома излезе сух от водата. Той ме уверява, че е направил всичко възможно да ви разубеди, да не отивате навътре в гората. Вярно ли е?

Като помисли малко, италианецът отговори с неуверен глас:

— Истина, но... Струва ми се, че Копома ме подбутваше да отида все по-навътре и навътре. Той разчиташе на слабата ми струна, на самолюбието ми. И разказваше, че малцина са се решавали да навлезнат в гъсталака, защото се страхували от нападението на слонове. Може и да се лъжа. Но как успяхте да ни помогнете? Ние бяхме толкова далече от лагера!

Лакон-Тай се усмихна неопределено. След това стана сериозен.

— Нека Ви разкаже за това Лена-Пра! — отговори той.

— Няма какво да ви разказвам! — смутено възрази девойката, като поруменя. Просто неочаквано ме обхвана странно безпокойство, когато тръгнахте. Аз не бях на себе си, нещо ми говореше за близка беда. И ето...

— И тя настояваше да отидем да Ви търсим. Лена-Пра тичаше, а не вървеше. Като че ли нещо я теглеше и тя налучкваше пътя. И, както виждате, дойдохме навреме.

— Лена ли уби слона — попита лекарят.

— Не. Вие сте го убили. По тялото му имаше няколко рани, причинени от куршумите на Вашата карабина и той можеше да поживее още няколко минути, защото кръвта му изтичаше. Но, разбира се, ако Лена не бе прерязала сухожилието на задния му крак, горският великан би имал сили, умирайки, да довърши и Вас. Но аз пак се връщам на въпроса за Копома. Работата е там, че когато бързахме да Ви се притечем на помощ, ние открихме присъствието на малък отряд твърде подозрителни хора, които отблизо следяха именно Вас, като наблюдаваха как ще завърши борбата Ви със слона. Наистина, това беше само за един миг, но ми се стори, че аз видях сред тях именно Копома. При нашето появяване тези типове удариха на бяг. Аз изпратих след тях два изстрела и двама души паднаха, но останалите ги отнесоха, а нямаше как да ги преследвам. После Копома се яви в лагера, като че ли нищо не е било и сякаш не е бил с тези хора, но все пак неговото поведение говори за сериозна опасност: вървят по нашите дири. Това не са мирни хора, а скитници, може би горски разбойници... Затова трябва да обмислим какво да предприемем, та да не паднем в някой капан. Копома аз ще следя непрестанно...

През следващите пет-шест дни керванът се движеше непрекъснато напред, като се провираше все из горските дъбрави. Но скоро дребните и космати сиамски кончета започнаха да се изморяват и Лакон-Тай се принуди да им даде отдих за една нощ. На сутринта пътниците откриха следи от някакъв звяр, който бе бродил около лагера им цяла нощ. Като огледа следите му, Лакон-Тай се засмя:

— Ту-вак! — рече той.

— Какъв е този звяр? — запита Роберто.

— Маймуна-борец. Слушали ли сте нещо за това чудно животно? За него разказват такива чудесии, че аз не знам дали може да им се вярва...

— Какво именно? — заинтересува се докторът.

— Казват, че Ту-вак е твърде мирно животно, поне по отношение на човека. Но... Ту-вак ходи из гората и търси партньори за борба. Повтарям, това може да е само приказка, но разправят, че като срещне човек, Ту-вак го вика за единоборство, като движи мускули, прави гримаси и се смее. Ако човек нарани звяра, то срещата завършва обикновено с това, че извънредно силният Ту-вак сваля човека на земята, а после с тържествуващ смях сам си отива в гората.

— Но навярно любопитната маймуна прави такива опити само с хора без оръжие! Ако тя се натъкне например на нашия керван...

— Вие, европейците, понякога гледате съвсем леко на нещата! — възрази Лакон-Тай, като се засмя. — Съдете сами, приятелю! Наистина Ту-вак се бои от страшния гигант — слона. Но той пък е чудно ловък и сърчен. Да го събориш с един изстрел или с един удар на ятаган, брадва, или друго е работа почти невъзможна. А ранен веднъж Ту-вак — горко на неприятеля му! Тогава не става дума за безопасна, смешна борба, а за сражение на живот и смърт. Ту-вак удушава, за миг извива врата на човека като треска. Той може да разпръсне цяла тълпа силни хора като деца и не ще остави нито един, докато не му счупи ребрата... Но, повтарям, всичко това са доволно фантастични приказки. Те са се родили в подобни на тукашните пуцинаци.

— Желал бих да видя тоя тайнствен звяр! Ще ми бъде много интересно — рече докторът.

Съдено му било това желание да се изпълни много по-скоро, отколкото можеше да се очаква. След половин час близко до лагера се чу свирене, яростен рев, някакво хрипливо дюдюкане, трясък на храстите и тропот на крака. Нашите пътници се въоръжиха и се запътиха към това място, откъдето идваше шумът. Пред очите им се разкри необикновена картина: великолепен, царствен тигър се мятеше на земята в борба с едно човекоподобно, четирикрако животно, което го бе притиснало. Лакон-Тай позна Ту-вак. Борбата бе ужасна. Тигърът нанасяше на маймуната страшни удари със свободната си дясна лапа, като свличаше от тялото ѝ цели пластове кърваво месо. Но маймуната надвиваше, защото тя буквално трошеше костите на падналия в яките ѝ ръце тигър. Още минута и боят би свършил с победа за Ту-вак. Ала неочаквано от гъсталака изскочи и във въздуха се изви някаква жълтеникава маса и с яростен рев се метна върху биещите се. Това беше тигрицата, която идваше на помощ на своя полузадушен съпруг. Двата тигъра, разбира се, лесно се разправиха с отслабващата маймуна. Те я направиха на парчета почти моментално. Но победата им струваше скъпо. Тигърът мъжкар вече не можеше да си отиде от полесражението. Само се търкаляше по земята, като напразно се опитваше да се изправи — счупени му бяха почти всички ребра. Но куршумите на нашите познати прекратиха мъчението на звяра и отнеха живота на вярната му другарка. Злополучният Ту-вак също лежеше

мъртъв, с раздрани меса и строшени кости. Облак кръвожадни мухи набързо се насочиха към издвания му труп, като запълниха тишината с бръмченето си — победиха и пируваха само те...

Изминаха още няколко дни. Най-сетне експедицията достигна населена с хора земя — брега на свещеното езеро Тули-Сап. До Града на Прокажените оставаха още няколко десетки мили. Но целта на пътуването вече беше близка и нищо не предвещаваше бедствие, или неуспех. Сега, естествено всички разговори в лагера бяха насочени към това — как по-скоро да се достигне Градът на Прокажените и как да се намери незнайният изумруден скиптър на последния крал на Прокажените.

Нуждата от почивка на хората и конете застави Лакон-Тай да установи кервана за нощуване при брега на езерото Тули-Сап. Но тук се случи нещо, което разбърка целия му план. Същата нощ доктор Роберто Галено, както си лежал в една палатка с Фенг, изчезнал неизвестно къде, оставяйки дрехите и оръжието си в палатката. Като че ли той бе позорно избягал от другарите си, предвид на трудното по-нататъшно пътуване. Но множеството чужди следи около палатката му явно сочеха, че тук са се въртели някакви неуловими, невидими врагове на лагера, които са отвлекли европейца...

Фенг още спеше в същата палатка мъртвешки сън и напразно отидоха всички усилия на Лакон-Тай сутринта да събуди верния си адютант. Личеше, че Фенг е упоен или отровен с някаква билка...

Но какво се беше случило е младия лекар?...

Това се изясни едва по-късно.

Роберто сам нищо не разбрал, нищо не можа да обясни. През фаталната нощ той заспал в палатката. В съня си той като че ли чувал някой да се приближава към него, но помислил, че това е Фенг. Прочее, мярнало му се, че не е Фенг, а Копома, кормчията, водачът на кервана. После докторът почувствувал леко убождане в гърба си. След това за него всичко изчезнало. А когато отворил очи, той с изумление се видял над водния простор на езерото, в лодка, пълна с въоръжени селяни, в които, по разказите на генерала, Роберто познал представителите на племето Стиенги, населяващи околността на езерото Тули-Сап. Щом се пипнал за колана, европейецът се убедил, че сега е свършено обезоръжен и беззащитен. А лодката, тласкана от ударите на греблата, бързо се отдалечавала от брега, насочена към неизвестно място. Около

него седяли хора с бронзови лица, блестящи очи и къдрави коси. Те разговаряли помежду си на непознат за него език, като от време на време се смеели, кривили се, после пак ставали сериозни. Видял, че често се обръщали уплашено назад, към мястото на лагера, като че ли се страхували от преследване и нападение.

Всички усилия на лекаря да се разбере с похитителите били напразни. Вождът на туземците твърдял, че той приел от някакъв си „велик вожд“ спящият доктор, с поръка, без да му се причини някакво зло, да го отведе далеч — много далеч по бреговете на Тули-Сап и после да го пусне на свобода. Безуспешно Роберто заплашвал похитителите си с гнева на сиамския император и намесата на европейските консули. Туземците само твърдели:

— Сиам е далече. Императорът тук е безсилен. Ние, стиенгите, сме свободни хора: от нищо и от никого не се страхуваме!...

Привечер, след цял ден пътуване, стиенгите започнали да се безпокоят. Вдигнала се буря в езерото, която силно тласкала мътните вълни. Вятърът духал поривисто. В горите по брега се чувал шум.

Стиенгите се опитали да излязат на брега на езерото. Успели да сторят това на място, където нямало нито лагер, нито село. Оставили Роберто в една полуразрушена колиба, сам и свободен, да прави каквото си иска.

Европеецът бил твърде уморен и скоро заспал дълбок сън. В съня си смътно той слушал отчаяни викове, чувствувал блясъка на мълниите. После тялото му внезапно било обхванато от студ. Чак тогава се събудил и извикал ужасен, около него бучала вода, която заплашвала да разруши и отнесе колибата му. От стихията и вълните езерото неочаквано се разляло, потопило брега и лагера на стиенгите, преди те да успеят да предприемат каквото и да е. Сега само един Господ знае накъде са ги отнесли бурните езерни вълни.

Но Роберто не се отчаял. Животът в тропическите страни, пълен с изненади и катастрофи, отдавна го приучил да бъде готов на всичко. Да намери обаче каквато и да е лодка в тоя момент не можело и да се мисли. Но нима лодката не може да се замени с някакви предмети? Стига да са такива, които да се държат над водата. Греблото може да бъде заменено с тояга или върлина.

След пет минути бурен воден поток вече влачел лекаря неизвестно накъде. А оказало се, че течението на тоя воден поток,

излязъл от езерото, го насочва натам, където предишната нощ той бил отвлечен.

Кънтяли гръмотевици, мълнии браздели небето. Вълните ревяли, водата беснеела. Бездната всяка минута можела да погълне смелия плувец, доверил в момента живота си на нещо, което случайно му попаднало във водата — наръч тръстика, служила в колибата му за легло, а сега превърнат от него в плаващ, своеобразен сал. Тоя сал на всяка стъпка заплашвал да се разпадне, носел се под надвесените над водата клони на дърветата или се стрелкал по средата на течението. Около тръстиката кипели яростни вълни, извивали се водовъртежи. А Роберто само напругал всичките си сили, дано да се задържи на нея и да не падне сред беснеещите вълни.

V. ИЗПИТАНИЯ

Полупрозрачна, белезникава мъгла се разстилаше и носеше над заспалите гори, прорязани от дълбоки потоци... В сумрачната светлина на ранното утро гигантските дървета „тек“ се очертаваха като фантастични фигури. Гласовете в гората заечаха някак тайнствено и зловещо, като че ли тя бе препълнена е призраци. Тези призраци се лутаха насам-нататък, те нещо търсеха...

— Кра-а! Кра-а-а!

Чуха се прокрадващи се стъпки, пукот от счупени сухи вейки, плясък на вода, като че ли в нея е паднало тежко тяло. После се раздаде писък, сякаш видяла неприятел, съскаше раздражена змия. А от върха на скалата, издигаща се над речната бездна, в отговор се носеше някакъв вик на диво тържество... И пак в подножието на скалата се мяркаха призрачни сенки и се чуваха тревожни гласове.

Към обед мъглата се разсея и въздухът очисти. И тогава летящият над тази местност горски коршун видя ония, които на разсъмване изпълваха въздуха с викове, напомнящи крясъците на голям тукан: на скалите се намираха двама души, един от бялата раса, европеец, а другият — висок, мускулест войн стиенг. В ръката на белия светеше тежък малайски нож, а стиенгът държеше голям лък, който можеше да изпраща на далечно разстояние носещите смърт стрели.

Долу под скалата се бяха разположили на стража туземци, всички въоръжени с лъкове, стрели, копия и щитове. Те бяха обкръжили скалата от всички страни, като отрязваха пътищата на обсадените и към реката и към крайбрежната гора. Но когато някой от тях опитваше да приближи скалата, от върха политаше смъртоносният вестител — страшната стрела на стиенга. И тогава край реката се разнасяше ревът на смъртно ранен човек.

Така изминаха няколко часа. Но на този, който познава условията на горския живот, трябва да му мине през главата мисълта, че подобна борба между двама души с цяла тълпа въоръжени войни не може да

продължи много дълго, по простата причина, че стиенгът на скалата не може да има неизчерпаемо количество стрели. Всеки изстрел, сполучлив или не, ще намалява запасът му и рано или късно стрелецът ще остане обезоръжен и безпомощен... Това съзнаваха и обсадителите и обсадените. И първите търпеливо чакаха да настъпи желания момент, когато без жертви ще заловят хората на скалата. Но към обед се случи нещо неочаквано. На върха на скалата се показва с целия си ръст стиенгът, като размахваше с ръка някакъв парцал.

— Предаваш ли се? — чу се вик отдолу.

— Татого жив не се предава! — гордо отговори стиенгът.

— Какво искаш тогава?

— Не си ли ти Карруа, вожд на кайаните? Аз убих миналата година брат ти!

— Както ще убия и аз тебе днес! — ревно избухналият в гняв кайан.

— Не бързай! Аз съм същият, който преди две години проследи в гората трима млади войни от вашето племе. И когато те улисани от писъка на совата се втурнаха в гъсталака, аз убих единия със стрела, другия с копие, а третия — с удара на тояга!

— Аз ще отмъстя и за тях — не отстъпи Карруа.

— Не бързай, о, вожде на страхливи чакали, мислещи се за хора! Аз съм пак той, който се промъкна в селото ви преди пет години и закла седем сънливи кайани, а от тях двама се смятаха за славни войни... Ти трябва да ми отмъстиш и за тях и за много, много още твои съплеменници. Колкото кайани съм убил, толкова пръсти нямаш на краката и на ръцете си...

— Повече няма да убиеш никого! Аз ще те одера жив! — закани се Карруа.

— Да, след като убия още десетина твои съплеменници! Но аз искам да ти предложа нещо друго! Между мене и тебе, между моето и твоето племе, стои кръвта и смъртта! Да приключим нашите сметки. Да застанем един срещу друг. Ако аз падна, то този бял човек, който изплува тук от потока през тази нощ, нека ти бъде роб. Ако паднеш ти, твоите войни да ни оставят с белия човек свободни.

— Какъв е този бял човек с тебе?

— Той казва, че не е търговец, нито войн, а „мъдър старец“, макар косите му да са черни, а тялото гъвкаво. Той е дошъл на

бреговете на Тули-Сап с други хора, които търсят развалините на града на Прокажените.

— Как се е свързал с тебе?

— Той ми спаси живота в гората, когато върху мене внезапно се хвърли от някакво дърво хищна пантера. И макар той да казва, че стиенгите са го отвлекли от лагера на другарите му, — този човек свърза с мене дружба и встъпи в съюз. Но това не се отнася до тебе, кайан. Отговори, приемаш ли ти, като войн, предложението ми за единоборство или ще се покажеш като страхливец, който се крие зад гърба на своите воители и ги излага на стрелите ми?

— Приемам предложението ти! Ще взема живота ти!

— Или аз ще взема твоя!

Провикванията от скалата и от подножието продължиха още четвърт час, докато спорещите не дойдоха до пълно съгласие за мястото и условията на смъртния двубой, който трябваше да реши съдбата на двамата непримирими врагове.

С дълбок интерес следеше този разговор нашият стар познат доктор Галено. Именно той беше белият човек, когото младият войн стиенг назова свой спасител.

За кратко време европеецът беше преживял редица приключения, описанието на които би заело стотина страници. Страшният поток след бурята го бе пощадил, даже му беше помогнал да премине с невиждана бързина много мили и да се върне отново на езерото Тули-Сап. Тук вълните бяха изхвърлили лекаря на крайбрежния пясък цял и невредим, без оръжие. Италианецът имаше само случайно намерения след катастрофата в лагера на неговите похитители, къс и масивен малайски нож. Като скиташе напосоки по езерния бряг с надежда да намери лагера на Лакон-Тай или развалините на Града на Прокажените, докторът наистина помогна на непознатия млад войн-стиенг, нападнат от пантера. Хищникът беше смъртно ранен от силния удар на Робертовия нож и доубит от оцелелия стиенг. Но последният носеше на плещите си следите от ноктите на пантерата. Не следи, а цели кървави бразди, та докторът както можа облекчи страданията на ранения. После заедно тръгнаха да търсят хората на Лакон-Тай, но по пътя ги обкръжи цял отряд от кайани и като по чудо се спасиха. Преминаха през една пещера, или по-право през дупка в широката скала, където пък едва се спасиха от нападението на законния обитател

на това леговище — един грамаден питон или удав. В бързината нямаше време да мислят за преследвачите и скоро двамата се намериха на върха на скалата, но там ги очакваха кайаните. Имаше опасност тази обсада да завърши фатално, понеже нямаха оръжие, пък и силите им отпадаха, а врагът беше многочислен и упорит.

Когато стиенгът намисли да извика вожда на кайаните на двубой, докторът се обяви против. Опита се да го убеди, че битката между двамата няма да бъде при равни условия. Кайанът е бодър и съвършено здрав, докато стиенгът гори от треска, естествена последица от изгубената кръв и нагнояването на раните, получени от нападението на пантерата. Но стиенгът държеше на своето:

— Аз съм убил много кайани, ще убия и този и още други! Не ми пречи, не заставай между мене и кайаните, бели човече!

Намисленото от стиенга се изпълни. Двубоят стана. Роберто Галено трябваше да присъствува само в качеството си на зрител.

Дуелът между туземците ставаше с мечове или „паранги“, малайска изработка. Двамата противници се оказаха добри фехтовачи и десетина пъти кайанът бе застрашен от опасността да бъде разсечен на две половини. Много пъти стиенгът пък се намираще на ръба на своята гибел. По едно време уморените борци се разделиха за няколко минути да си отдъхнат и отново да се спуснат един срещу друг. В тоя промеждутък стиенгът пошепна на доктора:

— Аз зная какво правя! Тия кучета, кайаните, ако убия вожда им, ще ни унищожат и няма да изпълнят условията на договора. Но аз съм по-хитър от тях. Сега като подновим борбата, ще застана така, че да се намеря на края на брега и тогава ще се хвърля във водата. Ще избягам от тях до съседното селище, там има много другари. Тебе кайаните няма да закачат, защото ще разчитат да получат добър откуп. Но те ще се измамат в надеждите си. Още преди да успеят да се измъкнат отук и да изминат десетина километра, аз ще доведа приятелите си, ние ще ги избием до един и ще те освободим.

След пет минути двубоят се възобнови. Като следваше своя план, стиенгът отстъпваше и докторът вече бе започнал да вярва, че ще му се удаде да извърши намисленото, когато внезапно като отбиваше удара на противника си Татоо се подхлъзна и падна на едно коляно. Кайанът се възползва веднага от това и мечът му се стовари върху главата на стиенга и я разсече почти на две до шията. С гръмки викове

останалите кайани се нахвърлиха върху трупа, рязаха го, мушкаха го, ритяха го с крака, докато тялото на стиенга не се превърна в окървавена маса. Тогава те търкулнаха трупа от брега и тялото на загиналия туземец, оставяйки по скалистата стена на брега кървави следи, изчезна в мътните води на потока.

— Бели човеко! — обърна се убиецът на стиенга към доктора. — Ти си мой пленник. Аз ще те заведа в нашето село. Децата ще си играят с тебе, жените ще те замерват с кал. Но ти ще останеш жив и ние ще получим за тебе много дарове... Хайде, върви пред мен!

И ето, предстояха нови изпитания за лекаря, който попадна в най-дивото племе в Сиам, на неукротимите кайани.

Но още вечерта на същия ден сред кайаните се появи някаква тревога. Воините загрижено се оглеждаха назад. Вождът им разпрати патрули из околността и накрая предупреди пленника:

— Преследват ни стиенгите. Това може да са братята на убития от мене Татоо. Те са много. Те се пазят един друг. Но ти не се радвай. Ако ни достигнат и ти само дадеш признак на живот и извикаш за помощ, или заревеш, войните ми ще те довършат набързо, както аз довърших Татоо.

Бягството на кайаните продължи дълго и европеецът напразно обмисляше начин как да се избави от пленилите го туземци. За щастие още преди двубоя на стиенга с вожда на кайаните Роберто се бе досетил да скрие своя меч в дрехите си и сега, в случай на нужда, можеше да разчита на него, за да защити живота си. Или може би ще се намери момент да убие часовоя и да избяга. И такъв случай му се предостави съвсем скоро. За да се избавят от преследващите ги стиенги, кайаните запалиха гората. Но не мина много време и вятърът обърна огъня към тяхната страна. Туземците изпаднаха в паника и се разпиляха в безпорядък. В бъркотията доктор Галено свърна незабелязано настрана и скоро се оказа сам в пламтящата гора... Това бяха часове на ужас и агония на живота... Всичко наоколо се беше превърнало в огнен океан: гореше земята, гореше и въздухът... Но Роберто все пак се спаси от страшния пожар, като се хвърли към една блатиста полянка. Когато огънят се отдръпна и остави димящите и още недогорели стъбла на дърветата, италианецът се запъти да търси Лакон-Тай и хората му. Но той едва стоеше на краката си. От огъня дрехите му бяха дрипи, тялото — на много места обгорено, пред очите

му плуваше кървава мъгла. Той вървеше, но не знаеше накъде. Не виждаше почти нищо, не чуваше, залиташе като пиян, влачен само от някакъв инстинкт... И ето че силите му се изчерпиха. Като направи още няколко несигурни крачки, той се спъна, падна на земята и загуби съзнание...

Но да оставим за известно време на това място пострадалия лекар и да се върнем пак в лагера на Лакон-Тай.

На сутринта, когато се откри липсата на Роберто Галено и бе съобщено на генерала, че не могат да разбудят спящият адютант Фенг, в лагера се вдигна тревога. Започнаха да дирят доктора. Разузнавачи от отряда на Лакон-Тай претърсиха близката гора и развалините наоколо. Скоро следите на похитителите бяха открити. Освен това, когато най-сетне Фенг отвори очи и можа да вземе участие в търсенето на изчезналия без вест лекар, намери се един предмет, който помогна на Лакон-Тай да разгадае кой именно е този негов неумолим враг и преследвач, по чиято поръка местните жители са отвлели доктор Галено. Но този предмет, за който става дума, бе открит не от хората от отряда на Лакон-Тай, а сякаш от самото небе изпратените в негова помощ съплеменници на Фенг. Когато търсеха следите на доктора, Лакон-Тай, Лена-Пра и Фенг се натъкнаха на много следи, които обикаляха лагера им. Тогава те откриха един човек, който се криеше в сянката на гъсталака. Фенг решително излезе напред, като призова за преговори спотайващия се в гората неприятел. От храстите излезе един войн на преклонна възраст, но силен и бодър.

— Защо ни преследвате? — попита Фенг. — Защо отвлякохте нашия лекар?

— Ние ли? — удивен извика старият човек с искрен тон. — Че ви следим това е истина. Но само затова, защото се опасяваме да не ни нападнете. Ние знаем, че белият човек е отвлечен от вашия лагер, но ние не сме участвували в тази работа. Него го грабнаха стиенгите от племето Лагаруа, а ние принадлежим на племето Никайатоки.

— О! Племето на моите родители?! — извика извън себе си от радост Фенг, като хвърли оръжието си. — О, богове! Аз отново съм сред своите!

— Кой си ти, войнико? — учудено го попита старият туземец.

— Казват ме Фенг, аз съм син на Лоо-Пара!

— Синът на моята сестра? — на свой ред се удиви човекът. — Ти ли си Фенг, който падна в плен на сиамците, или по право беше прибран от един велможа на полесражението, дете лежеше окървавено, готов да предадеш дух на боговете?

— Да. Този мой спасител и господар е тука с мен!

— Лакон-Тай, великият генерал на сиамците, тук ли е?

— Да, ето го! Но той не ми е господар, а приятел и покровител. И да не бъде вражда между него и племето на дедите ми!

— От само себе си се разбира! Ние живеем в пълен мир с поданиците на Сиамския крал и почитаме великия му вожд Лакон-Тай. Той е желан гост под нашия покрив и ще бъде наш брат! — каза вождът на племето Никайатоки и се поклони пред Лакон-Тай.

Новият съюз веднага засили отряда на Лакон-Тай с още няколко десетки силни и бодри войни. А най-главното — можеше напълно да се разчита на помощта на племето. Лакон-Тай бе много доволен от случилото се, като да бе удържал блестяща победа. И наистина помощта на неговите съюзници се оказа много полезна във всяко отношение и преди всичко при организирането на най-внимателното претърсване около лагера, при което един млад воин донесе на Лакон-Тай намерено чудно украшение за глава, направено от злато, във форма на обръч с разни надписи. Като видя тоя оригинален венец, Лакон-Тай се изненада:

— Венецът на „пурама“! Венец от главата на жреца, камбоджанеца! Но как е могла тази скъпоценност да се намери тука в гората?

— Загубил я стопанина й, разбира се. И той именно е нашият враг — настоя Фенг.

— Да. Този е нашият смъртен враг! Къде ми бяха очите по-рано? Как досега не се сетих за това? О, богове! Вярно казват хората: когато боговете искат да накажат някого, те по-напред го правят сляп и глух!

— За кого говориш, тате? — запита Лена-Пра.

— За най-отровната змия от Камбоджа, за Миенг-Минга, за „великия раздавач на милостите“ на нашия владетел, за „пурама“!

— Нима той е твой враг? Че защо?

— Заради тебе, дете мое! Миенг-Минг, чужденец с тъмно минало, лукав властолюбец, достигнал висок пост при двора на императора, отдавна се опитва да получи честта да се сроди с някоя

знатна сиамска фамилия, за да укрепя по тоя начин своето положение. Той поиска от мен твоята ръка, когато ти беше на четиринадесет години, още дете. И аз го изгоних. Ако той беше рибар, надничар, тъкач или търговец, аз нищо не бих имал против професията му. Но мълвата упреква тоя човек в хиляди престъпления. А между другото и за това, че той е невероятно жесток към жените си.

— И този човек е искал да направи от мене една от тридесетте си жени? Но аз никога няма да се съглася да стана жена на многоженец! — разпалено рече Лена-Пра, като стискаше юмручето си. — По-добре смърт, отколкото в харем! Та ти казваш, че си отказал на тоя камбоджанец?

— Да. Аз го изгоних от дома. И оттогава именно той започна да прави интриги, за да ме принуди да те дам, или да ме погуби. Разбира се, ако аз загина, то ти, сама — безпомощна, ще станеш лесно жертва на мръсника. Тогава той би постигнал своята цел. О, богове! Сега вече аз разбирам защо измряха един след друг свещените бели слонове! Едва сега аз виждам ясно и разбирам всичко! Не му е нужна нито твоята смърт, Лена, нито моята — иначе той не би достигнал целта си. Ето защо той не ни напада направо, ето защо не ни уби. Той желае да му паднем живи в ръцете.

— А докторът?

— Докторът ли? Докторът обърква плановете му, трябва да бъде отстранен. И ето, той е отделен от нас, отвлечен, а преди са посегнали и на живота му.

— Но няма ли да го намерим, тате?

— Или ще отмъстим за смъртта му!

— Боговете няма да допуснат той да умре! — пребледняла, с тих глас настоя девойката. — Защото...

— Защо? — изпитателно се вгледа в нея баща ѝ.

Тя наведе очи с дълбоко смущение.

След минута Лакон-Тай заговори отново.

— Не, дете мое, ето и той също е пришелец. Човек, чужд на нашата раса!

— А твоята жена, моята майка, нима беше от Сиам? — възрази едва чуто девойката.

— Той е християнин, а ние сме будисти.

— Аз не вярвам в Буда, тате!

Настъпи тежко мълчание. После Лакон-Тай разтърка челото си, като че ли искаше да прогони някоя своя печална мисъл.

— Сърцето ти предано ли е на тоя човек, дете мое? — попита генерал Лакон-Тай.

Вместо отговор Лена само кимна едва забележимо с глава и от очите ѝ се търкулнаха две големи сълзи.

— Но, той обича ли те?

— Той ли? Той?...

— Да. Може би там в неговата родина е останала друга жена, която му е по-мила от тебе. Той е честен, благороден, но... Но той ще си отиде от тоя проклет от боговете край и в обятията на друга ще забрави за тебе...

Девојката заплака. Ала после очите ѝ светнаха!

— Тогава ще умра! — каза тя кратко. Но в думите ѝ звучеше желязна решителност.

Лакон-Тай наведе печално глава.

— Да не говорим за това — рече той след минутно мълчание. — Преди всичко трябва да го търсим и намерим!

Отново целият отряд се втурна да търси изчезналия лекар. Бяха прекъснали, когато се развихри ураганът и стана наводнението. Но скоро стиенги-никайатоките откриха, че от гората идва отряд кайани, които водят със себе си някакъв пленник. Веднага изпратиха нататък опитни войни. И навярно между враждуващите племена би станала жестока битка, ако преследваните не се решиха на най-отчаяното средство — да запалят гората. Огънят застави хората на Лакон-Тай да отстъпят. Но щом огненият поток отмина надалеч, търсенето на доктора бе възстановено.

Сякаш подтикната от непознато чувство, Лена-Пра като в сън вървеше напред и с полупросълзени от тъга очи оглеждаше околността, дано намери някаква следа от изпадналия в беда любим човек. И небето чу молбата ѝ: тя видя сред изгорелия храсталак неподвижното тяло на Роберто и като стрела се спусна върху него.

— Той е жив, тате! — чу се гласът ѝ. — Помощ, тате! Бързо! Дай вода!

Тя внимателно положи главата му в скута си, намокри устните му и погали измъченото му лице с нежните си пръсти. Вгледа се в помътнелите от дим и болка очи и прошепна:

— Ти си мой, ти си мой! Не те давам никому. Или... Или ще умра с тебе!...

VI. ГРАДЪТ НА ПРОКАЖЕНИТЕ

Голяма беше помощта на неочакваните съюзници. Вече можеха спокойно да навлязат в непроходимите лесове по бреговете на езерото Тули-Сап. И най-сетне — да видят в дивия гъсталак развалините на някогашния голям град, разположен на огромна площ, сега полупотънала в блато. Това беше наистина изоставеният преди пет века Град на Прокажените.

Сега пред Лакон-Тай изникна въпросът: Къде трябва да търсят онова, за което бяха дошли — свещената останка на древността, скиптърът на последния крал на това изчезнало царство.

За този скиптър разказваха немало легенди. Една от тях гласеше, че скиптърът, изработен от злато, рубини и грамаден безценен изумруд, бил сърцето на самия крал на Прокажените.

— Как разбираш тази приказка, че скиптърът замествал сърцето на краля на Прокажените? — попита доктора Лакон-Тай.

— Мисля, че трябва да търсим в Града някъде статуя, изобразяваща този фантастичен крал! — отговори италианецът.

— Но как ще узнаем, че статуята изобразява именно него?

На този въпрос нямаше отговор.

Хората на Лакон-Тай започнаха трескаво да дирят из полуразрушените дворци и храмове, из целия разрушен град.

В издирванията участваха всички, без групата на стиенгите, която остана край стените на града на Мъртвите. При това кормчията Копома показваше необикновено усърдие. Той се ровеше из развалините, като скиташе насам-нататък, суетеше се повече от всички, викаше. И кой знае защо, от време на време изчезваше някъде по за един-два часа.

Трябва да се признае, че ако не беше желанието бързо да открият „дривинг-ку“ — тайнственият скиптър на краля на Прокажените, Роберто Галено съзнателно би се отдал на проучвателска дейност. Той беше първият европейец, имал възможността да проникне в тази област.

Той бе първият учен, който би могъл да даде на цивилизования свят пълно описание на тоя митичен град...

Наистина човек може да изпадне във възхищение, когато гледа многовековните постройките, с които буквално беше изпълнен Онгкор-Том — някогашното название на града. Множеството дворци с пет, седем или десет етажета, изцяло построени от гранит и различен вид скъп мрамор, изглеждаха като че ли вчера напуснати от своите обитатели.

Но като влезеш във вътрешността на тези разкошни дворци, виждаш опустошителната сила на вековете. На едно място липсва покрив, на друго — рухнали стените, на трето — подът се продънил. Единствените обитатели в момента на изоставените чудни здания с неповторима архитектура се оказаха прилепите, змиите, маймуните, както и птици, подслонили се тука в неவிждано множество.

На тези дворци не отстъпваха нито по големина, нито по изящната си архитектура чудните храмове-пагоди, препълнени със статуи на Буда. Но по-голяма част от тях лежах по напуканите плочи на мраморните подове, покрити с трева и забвение. Само някои от образите и фигурите на Буда гледаха непознатите пришълци със своите кривогледащи очи, пълни със загадъчна тъга и проницателна усмивка, като че казваха:

— Всичко в света е прах и гнилото... Всичко е суета на суетите и съвършена суета! Едно е вечно, едно е ценно. И то е спокойствието, забравата, безгрижието...

Роберто Галено гледаше поразен останките от неவிждано грамадния мраморен мост, който съединяваше двете части на града. Този мост, дълъг около четвърт километър, се е издигал на петнадесет яки арки, но настилката му рухнала вече отдавна във водата на канала. А няколко арки бяха се съборили, тъй че мостът не можеше да се използва. Съвременните обитатели на древния град Онгкор-Том не се нуждаеха от този мост. Изобщо градът приличаше на колосални гробища. Но това, което беше оцеляло тук, ясно говореше за високата степен на цивилизацията на някогашните му обитатели. Явно с архитектурата си те са съперничели на римляни, гърци, египтяни...

Сред мъртвия град се издигаха две величествени здания. В едното без труд можеше да се познае царският дворец, а в другото — храм, пагода с удивителна архитектура.

— Или тук ще намерим скиптъра на Прокажения крал, или не ще го намерим никъде — рече Лакон-Тай на лекаря.

Дворецът и пагодата бяха най-запазените здания в града на мъртвите. Очевидно, те са били построени по-късно от другите дворци и храмове. Според легендите кралят на Прокажените бил последният владетел на царството Кхмер — след неговата смърт жителите на града се разбягали, а царството пропаднало. Оттук идваше логическото заключение, че именно този дворец е служил за жилище на последния крал в Онгкор-Том, а пък пагодата е зданието, за чиято направа са отишли неизброими средства.

— Да потърсим тук това, което ни трябва — предложи Лакон-Тай.

Част от хората се запътиха към двореца. Те ровеха и търсеха из купищата руини сребърници, които са служили някога за разменни монети в царството Кхмер.

Друга част, под предводителството на Лакон-Тай, тръгна за храма.

Но не беше така лесно да се проникне в пагодата, защото входът ѝ беше задръстен от грамадни развалини.

След половинчасова работа входът беше освободен и пред нашите приятели се разкри дълбоката вътрешност на храма. Като се спусна вътре, Лакон-Тай извика:

— Съкровището е тук! Аз го виждам! Виждам го!

Погледите на всички се приковаха в грамадна статуя, поставена в средата на храма, с доста груба изработка. Тя изобразяваше човек с дълга брада. Лицето на тази статуя сияеше от далеч: то бе покрито със златна маска. И тези, които гледаха това странно изображение, си спомниха за тайнствените слова, останали в легендата:

— Последният крал на великото кралство Кхмер, който заболя от проказа, не се явяваше никога без златна маска на лицето си, която скриваше отвратителните белези от погледа на хората...

Всички храмове на Онгкор-Том носеха явните следи от посещенията на множество грабители, които безжалостно са отнесли цялото богатство на някогашните жители на града на мъртвите. Но статуята на краля на Прокажените беше останала недокосната, макар че по нея имаше повече от един пуд чисто злато. Грабителите и туземците не са посмели от сковаващия страх да не ги постигне

проклятието и да заболяят от болестта, погубила цялото царство — от ужасната проказа...

— Или тук, или никъде — реши гласно Лакон-Тай.

Той приближи на две крачки от статуята на Прокажения крал и нанесе силен удар с приклада на тежката си карабина.

Като че ли очаквала столетия този удар, статуята мигом се разби на парчета. От вътрешността ѝ се търкулна някакво блестящо, продълговато сандъче и падна със звън на пода.

— Дривинг-ку! Сърцето на краля на Прокажените! — извика Лакон-Тай, като взе сандъчето с треперещи ръце.

При тази фантастична сцена всички присъстващи в храма неволно възкликнаха: в ръцете на стария сиамски генерал беше свещената реликва, скъпоценният скиптър. Скиптърът беше направен във вид на малък жезъл. Дръжката му всъщност бе един великолепен, необикновен изумруд с невиждани размери. А завършваше с изваяна от злато фигурка на Буда, върху трон, също от злато. Но тоя скъп метал почти не се виждаше. Покрит бе със скъпоценни камъни с различна големина и различен цвят. Като капки кръв блестяха безценни рубини, брилянти пръскаха милиони искри, гълъбови камъни...

В този момент внезапно се зачу страшен гръм. Всичко се заклати, стените на пагодата се затресоха, грамаден камък се срути и прегради изхода, вратата на храма. Когато облакът прах се разпръсна, отгоре над хората прогърмя зловец глас:

— Предайте се! Вие сте в ръцете ми! За вас вече няма никакво спасение!

— Жрецът Миенг-Минг! — извика поразен Лакон-Тай.

— Да, това съм аз! До този час вие най-благополучно се измъквахте от засадите. Аз не можах да се справя с вас нито чрез сила, нито с хитрост. Но хората от моето племе умеят да чакат търпеливо. Огледайте се наоколо. Вие се намирате в подземие, защото подът на храма сега е на шест метра под земното равнище. Стените са направени от огромни плочи, няма нито врата, нито прозорец. Единственият прозорец се намира на двадесет метра над пода, а вие не сте птици... Изходът на храма е затрупан от грамаден каменен блок, който не можете да отстраните. Наистина вие сте въоръжени, но аз не съм дете и няма да пожертвувам живота на нито един от войниците си, за да ви пленя. Вас ще ви победи гладът, защото нямате нито късче

хляб. Ще ви убие жаждата, защото нямате в ръцете си нито чашка вода...

Живи-погребани, не успели още да отвърнат на заплахите на своя враг, от двора на храма те дочуха някакъв вик и Лакон-Тай позна тоя глас.

— Пурам! — викаше яростно Копома, мнимият кормчия, а всъщност неприятелски шпионин, изпратен в лагера на Лакон-Тай. Беше се отделил от хората на генерала и останал на стража в двора на пагодата.

— Пурам! Тук има един от слугите на твоя враг! Тук е адютантът Фенг!

Но в същия миг проехтя изстрел и се чу болезнен вик. Лакон-Тай позна гласа на смъртно ранения човек — той не беше на Фенг, а на предателя Копома. Останал въвн от храма, адютантът на генерала разбра, че го заплашва смърт. Затова той застреля кормчията, проби си път и избяга настрана от развалините на площада, където хората на Лакон-Тай бяха оставили конете си.

— Дръжте го! Убийте го! — викаше яростно Миенг-Минг.

Навън загърмяха безредни изстрели. Но Фенг вече се носеше на бързоног кон, като държеше юздите на още два коня. Куршумите летяха покрай него. Един от конете беше ударен в хълбока. Друг свали тюрбана на беглеца, а трети го удари в гърба и излезе от гърдите му. Но макар и ранен смъртно, Фенг, обвил с двете си ръце шията на животното, като вихър се скри от погледите на враговете.

След половин час конят и ездачът му стигнаха до поляната, зад развалините на мъртвия град, там, където беше разположен лагерът на вожда на стиенгите-никайатоги, съюзника на Лакон-Тай.

Воините-стиенги се затекоха да посрещнат бягащия кон и предпазливо свалиха от него ранения адютант.

— Моят генерал... Падна в засада... Погребан е в подземие то на храма на Буда със златния лик... Спасете го...! — прошепна едва чуто той.

— Ранен ли си? Какво ти е? — наведе се над него старият вожд на стиенгите.

— Аз... съм... убит! — промълви за последен път Фенг.

Смъртен трепет премина по тялото му. Сърцето му спря да бие.

Нека се върнем при нашите приятели, живи погребани в подземията на храма.

Разбира се, че те пребродиха целия храм отдолу нагоре, обиколиха всеки ъгъл, всяка колона, всяка плоча, но резултатът не беше утешителен: Миенг-Минг беше казал истината. Скоро затворените отново чуха неговия глас:

— Опомнете се, не губете време напразно! Вие сте в ръцете ми и никой и нищо не ще ви спаси. Та аз не съм ви враг! Бъдете благоразумни, предайте се и вие ще видите, че аз съм ви приятел, а не враг! Нека само Лакон-Тай даде честна дума, че дъщеря му ще ми стане жена и тогава аз ще ви освободя. Ние заедно ще занесем на императора намерения от вас скъпоценен скиптър. Владетелят ще върне на Лакон-Тай своята милост. Разбира се, на чужденеца мястото му не е между вас. Европейецът трябва да напусне пределите на Сиам, но аз ще го пощадя, кълна се в това...

При тия думи Роберто Галено пребледня. Той едва сега разбра колко драга, колко безумно обична е станала за него тази чудна сиамка-героиня, тая девойка-полуезичница. Той разбра, че раздялата с нея е раздяла със собствения му живот.

Лена-Пра неочаквано се обърна към Роберто Галено и го попита, като го гледаше право в очите:

— Какво ще кажеш ти?

Момичето за пръв път се обърна към лекаря на „ти“, и тази единствена дума преобърна душата на европейца. Като трепереше с цялото си тяло, той се спусна към любимата девойка и я хвана за ръка.

— Ти обичаш ли ме? — запита я той. — Не, аз виждам, че ти ме обичаш! О, мадона!

— И ти! — вместо отговор му призна Лена-Пра. — Оставам с тебе на живот и смърт!

Роберто страстно притисна момичето към гърдите си.

Точно тогава, зад стените на храма се чува викове, загърмяха изстрели.

— Ур-гара! Ур-гара!

— Приятелите ни идват на помощ! — подскочи Лакон-Тай. — Това са бойните викове на стиенгите. Навярно нашият предан Фенг е успял да стигне до лагера.

След малко пленниците бяха на свобода. Вместо да отворят входа на храма, стиенгите спуснаха въжета и измъкнаха от подземието всички. Бързо и ловко те изпълниха командите на стария вожд, вуйчото на Фенг. Но когато наоколо всички ликуваха радостни от победата, старецът си оставаше мрачен.

— Какво стана? Как успяхте да ни се притечете на помощ? — обърна се към него Лакон-Тай.

— За засадата ни извести моят племенник, вашият адютант Фенг. Ние дойдохме, промъкнахме се и за кратко време избихме хората на „пурама“. Той също е пленен. Ето го!

И вождът посочи извиващия се в ръцете на две дузини стиенги човек с изкривено от злоба лице и очи, готови да изскочат от орбитите си. Това беше „великият раздавач на милостите“ на императора на Сиам, коварният пришълец от Камбоджа, Миенг-Минг, жрецът-„пурам“.

— Не се допирайте до мене! — крещеше той. — Да не сте посмели да ме блъскате!

— Успокой се, змия! — рече му Лакон-Тай, като му обърна гръб. — Никой от нас няма да си цапа ръцете с твоята кръв! Ние ще те отведем с вериги в Банкок. Нека сам Пра-Бард те съди, отровителю на слоновете, най-големият престъпник между престъпниците.

Думите на генерала като че с електрически нож пронизаха тялото на жреца. Той разбра, че е изгубен. В миг отчаяно се дръпна и като се освободи от държащите го воини, се хвърли върху стоящата на две крачки от него Лена-Пра. В ръката му блесна малък кинжал, издигнат за удар в гърдите на девойката. Обаче не му се удаде да осъществи адския си план. Старият вожд на стиенгите, който през цялото време не го изпускаше от очи, очевидно бързо разбра намерението му. И порано, отколкото можеше някой друг да съобрази какво става, вождът се хвърли върху престъпника. „Пурама“ вече лежеше на земята, гърчейки се под удушавания го със своите железни ръце стиенг. Нещо изхрущя. Последен нечовешки вик. И стиенгът се изправи, като остави на земята удушения враг.

— Той уби Фенг, а аз убих него! — обясни старият човек, като се отдръпна от трупа на жреца.

— Нима Фенг е убит?! Моят верен Фенг убит ли е? — побелял от скръб викаше Лакон-Тай. — О, горко ми! Горко ми!

Верните спътници на генерала стояха до него с помрачени лица, но никой не се осмели да успокоява Лакон-Тай с утешителни думи.

* * *

След месец Банкок ликуваше: най-послед пътешествуваният по свещените води на езерото Тули-Сап велик генерал Лакон-Тай се върна. Той донесе на императора съкровище, на което няма равно в света: изумрудения скиптер на последния владетел на царството Кхмер.

Ликуваше и императорът Пра-Бард...

И когато след известно време Лакон-Тай се обърна към него да му разреши заедно с Лена-Пра „за кратко време да напуснат Сиам и да посетят Европа“, Пра-Бард даде пълното си съгласие, без да подозира, че старият велможа напуска родината си не за малко, а завинаги... Капризният повелител на Сиам не знаеше и това, че Лена-Пра вече скрито се беше венчала с Роберто и сега отплуваше с мъжа си европейец далече, към родината на майка си...

Ако Вие, читателю, някога посетите красивата Флоренция, в местността „Кампо-Санто“, в гробищата ще ви посочат разкошен мавзолей от мрамор и гранит, построен в непознат, фантастичен стил. Който пък е бил в Сиам, той лесно ще познае, че този мавзолей представлява точно копие на една от най-почитаните пагоди в Банкок.

В осемнадесетата година на деветнадесети век във Флоренция почина, доживял до дълбока старост, Лакон-Тай. Тялото му беше изгорено върху клада от драгоценни ароматни дървета, донесени от Изток, според обичая на неговите прадеди. А събраната от кладата пепел се пази в разкошна сребърна урна, върху която има написани слова на непонятна за европейците писменост...

Роберто Галено и неговата съпруга и сега са живи и се радват на уважение и обич във Флоренция. Богатствата на Лакон-Тай им дадоха възможност да бъдат благодетели, да получат от съвременниците си прозвището „приятели на бедните“.

РАЗКАЗИ

В ЦАРСТВОТО НА МРАКА

Знаете ли откъде идва това огромно количество каменни въглища, които движат машините на големите фабрики и бързите влакове и параходи, кръстосващи земята и моретата?

Може би мнозина от вас не знаят. Аз ще ви обясня.

Въглищата се копаят под земята в мините на Германия, Белгия, Франция и най-вече Англия, където те са най-много. Неизчерпаеми са запасите от въглища. От векове насам в мините работят хиляди въглекопачи.

Съществуват същински градове, които се намират под земята. Там всичко е черно — стени, подпори, сводове. Има грамадни галерии, по които се движи хилядна тълпа почернели, полуголи хора. Свирките на машините пищят всяка минута, а кирките разбиват неспирно черните скали. Чуват се взривове и раздробеното черно злато се търкаля по земята и се товари във вагонетките.

Каменните въглища, образувани от заровени преди хиляди години и вкаменени дървета, лежат на огромни пластове под земята. Твърде често тези пластове се намират на петстотин, дори на хиляда метра под земната повърхност.

Но това няма значение. Пробиват се дупки, копаят се галерии, строят се жилища с площадки и отдушници, за да влиза свеж въздух — и всичко това все под земята. Често тук се движат дори малки влакове. Хиляди хора работят тук без отдых много години.

В нескончаемите подземни галерии, които минават под градове, реки и езера, работата не спира никога. Какъв лош живот са принудени да водят тези нещастни хора! И на какви страшни опасности са изложени при изкопаването и прибирането на черното злато!

Понякога мината се срутва и погребва стотици хора, понякога галериите се наводняват и загиват онези, които не са могли да стигнат до изходите, но най-страшното е, когато избухват газовете. Те разтърсват цялата мина, разрушават къщите и машините, събарят галериите.

Гризу е най-голямата опасност за миньорите. Това е лесно възпламеним избухлив газ, който изтича от кухините във въглищните пластове и изпълва галериите. Ако някой неразумен миньор запали кибрит, гризу избухва. Надали има миньорско семейство, което да не е изгубило един или няколко души от членовете си.

Ще ви опиша една случка, която никога не мога да забравя. Разказа ми я един миньор от Нюкасъл — градът на въглищата, където всяка година се добиват десетки хиляди тонове.

Казваше се Хари.

Често го виждах с неговото обезобразено от белези лице. Дясната му страна беше грапава и синя, като че изгорена от огън. Беше с едно око. Следи от рани имаше и по ръцете си.

Беше грамаден човек, с широки ръце и гръб, като на мечка.

Вече не беше миньор. Изкарваше си хляба като товарач. Товареше въглища на параходите и не беше зле. Работеше за двама.

Един неделен ден го видях да се разхожда край брега с лула в устата, която никога не сваляше. Повиках го на борда и му предложих малко от тютюна, който бях донесъл от Ориента. От дума на дума, помолих го да ми разкаже как е изгубил окото си и е получил тези белези...

— Всичко се дължи на газа гризу, господине — обясни ми той. — Все пак аз съм късметлия, защото треста души оставиха костите си в мината Рос... Известно ви е, че гризу е черният звяр на каменовъглените мини. Страшни са пораженията, когато избухне. Зачерня много домове.

— Знам — отговорих.

— Господине, това, което се случи с мене, не го пожелавам и на смъртния си враг. Чудо е, че не полудях. Но не такава участ имаше Брил. Посетих го веднъж, не ми хареса. Съзнанието му е помътено. И не вярвам някога да се оправя.

— Кой е този Брил? — попитах.

— Другар, с който работех и който успя, също като мен, да се спаси. Четири години работих непрекъснато в мината Рос, където има над 1200 души миньори.

През това време ставаха частични наводнения, тъй като някои от галериите минават под обширно блато. Филтрите бяха много нагъсто и

никой не предполагаше, че може да се случи някакво пропукване. Докато настъпи страшният ден, когато ни сполетя голямото нещастие.

Беше обед. Сутринта бяха възпламенили голямо количество взривни материали в някаква далечна галерия. Трябваше да разбият една маса въглища, която тежеше няколко стотин тона. Инженерите веднага забелязали, че гризу, тоя проклет газ, изтича от пукнатините и като по-лек се събира в безкрайните извивки на галериите.

Дадоха тревожен сигнал и предупредиха да не се палят миньорските лампи, ако случайно някоя от тях угасне. Заедно с Брил се намирахме в една отдалечена галерия, където трябваше да подготвим за извозване взривените въглища. Работата беше мъчна и тежка поради многобройните филтри, които на дълбочина 300 метра под земната повърхност се срещат по-често.

Удари звънецът за обедна почивка. Оставихме инструментите и напуснахме работата. Внезапно се разнесе страшен трясък, последван от викове:

— Бягайте! Гризу! Гризу!

Трябва да сте патили, за да разберете страха, който обзе миньорите при този вик. Идваше нещастиято, което никоя човешка сила не бе в състояние да предотврати.

Взривовете в галериите бяха толкова силни, че подпорите на няколко места паднаха.

Аз и Брил се затичахме към главната галерия, която водеше към изхода. Когато я приближихме, видяхме, че по нея бягат отчаяно миньорите. Крещяха страшно, блъскаха се, падаха един върху друг, тъпчеха безмилостно падналите и тичаха лудо към по-горните галерии.

Оставяха зад себе си доста убити и контузени. Не бяхме стигнали далече, когато се чу друг взрив, много по-силен от първия. Като че цялата галерия се срути върху ни. Стените рухнаха сред огнената стихия, която рушеше всичко, създавайки по пътя ни почти непреодолими препятствия. В миг бях заобиколен от пламъци и прикован на мястото си от непреодолима сила.

Инстинктивно покрих лицето си с ръце, за да запазя очите си, но пламъците ме обхванаха и овъглиха дясната половина на лицето ми и ръката.

Окото ми се пръсна, като че ли пробито от горещо желязо. Изпитах страшна, непоносима болка. По чудо силната експлозия ме

хвърли към филтрите, които бяха наводнили галерията. Пламналите ми дрехи угаснаха моментално. Приятелят ми Брил бе по-щастлив. Отърва се със слаби обгаряния, тъй като беше зад мен и огнената стихия не го засегна. Наистина дрехите му пламнаха, но лицето му, и особено очите му, бяха пощадени. Не зная колко време съм лежал там. Измъкнал ме е Брил. Лампите ни бяха станали на парчета. И се бе наложило да ме търси пипнешком.

— Брил — извиках аз, когато дойдох в съзнание, преодолявайки страшните болки. — Трябва да стигнем до изхода. Сигурно спасителните команди вече са дошли.

— Ще можеш ли да се движиш? — попита ме той.

Превързах с кърпа раненото си лице и като се мъчех да превъзможна страшните болки се затътрих напред.

Всички лампи в главната галерия бяха угаснали. Навсякъде цареше страшен мрак. Бяхме като изгубени в морето моряци — без посока и компас. Вървахме мълчаливо, опипвайки с ръце дясната страна на галерията. Страхувахме се да говорим. Като че ли гласовете ни щяха да я съборят. Трябва да сме минали 30–40 крачки, когато Брил каза:

— Вървим по главната галерия.

Как установи това, не зная. Може би случайно. Движихме се в дълбока тъмнина, без да знаем къде отиваме. Къде ли беше изходът, надясно или наляво?!

Брил ме хвана за ръка и ме помъкна. Галерията беше широка и трудно бихме намерили стените, ако все още съществуваха. Дали силният взрив не е засегнал по-голямо пространство?!

Продължавахме да вървим, без да знаем накъде. Страшни, непоносими бяха болките ми. Устните ми горяха. Какво не бих дал за няколко капки вода. Със сетни сили следвах приятеля си. Къде ли отивахме? Невъзможно бе да се разбере.

Внезапно се препънахме в нещо и паднахме.

— Труп — каза Брил. — И не е нито първия, нито последния.

Прескочихме го равнодушно. Какво представляваше един труп в сравнение със стотиците убити и затрупани в мината. Изглежда, че в този момент бяхме загубили всякаква чувствителност. Движихме се наслуки, водени от надеждата да намерим изхода. Не се съмнявахме,

че инженерите бяха изпратили вече спасителни команди от нощната смяна.

След няколко крачки Брил спря.

— Стой! Объркали сме пътя. Пред нас има препятствие.

— Не стигнахме ли вече изхода?

— Не — каза неспокойно той.

Този отговор смрази кръвта ми. Бяхме на 400 метра под повърхността на земята. Кой би могъл да ни спаси? Смъртта, за която не мислех до този момент, се превърна в нещо съвсем реално. Пощадени от гризу, сега трябваше да умрем, затрупани в галериите.

— Брил — извиках аз, — сигурен ли си, че сме стигнали главната галерия?

— Уверен съм.

— Към кой край се движим?

— Не зная. Тъмнината ми пречи да разбера.

— Дали не ни препречват пътя трупове?

— Не, стена е.

— Значи сме попаднали в напречната галерия.

Брил не отговори. По стъпките му разбрах, че се движи напред-назад. Минаха няколко минути. Върна се при мене, сложи ръка на гърдите ми и каза тъжно:

— Хари, мисля, че всичко е свършено. Невъзможно е да се движим без лампа. Не зная вече накъде вървим.

— Да се върнем — предложих аз. — Може би входовете не са затрупани. Ще трябва да се качваме, за да стигнем до горните галерии. Дай си ръката.

Положението ни беше безнадеждно. Във всеки случай не искахме да умрем, преди да сме опитали всички възможности. Желанието ни да стигнем до повърхността и да видим слънцето беше толкова голямо, че не чувствавах болките от изгарянията. Вървахме петдесет минути, хванати за ръце, като опипвахме стената. От време на време се спъвахме в някой труп и падахме. Колко много нещастници лежаха в галерията! Изненадани от огнената стихия, те всички бяха превърнати в овъглени трупове.

Почувствавах, че Брил внезапно и някак уплашено спря.

— Брил, приятелю, какво има?

— Невъзможно е да продължим — отговори той.

— Друга стена ли срещнахме?

— Да.

— Къде отиваме? Слизаме или се качваме?

— Не зная.

Почувствувах как косите ми настръхват. Страшна мъка притисна сърцето ми. Дали не идва краят?

Стояхме известно време смълчани. Страхът бе смразил кръвта ми.

— Брил — казах аз. — Да потърсим някоя лампа. Без светлина ще се загубим в лабиринта от галерии и никога не ще излезем. Все се надявам да намерим някоя лампа до трупове на загиналите. Имаш ли кибрит?

Чух го да бърка по джобовете си. След малко нададе радостен вик.

— Намерих — каза той.

За да не стават нещастия, на миньорите бе строго забранено да носят кибрит. Но страстните пушачи не винаги изпълняваха това нареждане и още с излизането от галериите запалваха лулите си.

Имаше опасност кибритът да е овлажнял. Не беше. Но Брил имаше само една клечка.

— Внимавай да не я загубиш.

— Няма да я загубя. Сега струва повече от злато.

Трябваше да се намери лампа. Не беше трудно. Имаше стотици. Всеки миньор носеше по една, а понякога и по две. Кой знае колко много имаше в главната галерия.

Върнахме се за трети път. Крачехме ту вляво, ту вдясно с надеждата, че ще се натъкнем на някоя лампа. По земята бяха разхвърляни кирки, а също така и купища въглища, които не можехме да прескочим. Най-после попаднахме на група умрели. Бяха струпани един върху друг. Брил се наведе и започна да търси. От трупове се носеше неприятна миризма на изгорено.

Внезапно радостен възглас ми даде да разбере, че моят приятел е намерил това, което търсеше.

— Лампа, намерих лампа — каза развълнувано той. — Намерих я до главата на един мъртвец.

Тъкмо бях повдигнал с напипване металическата мрежа, когато чух гласа на Брил.

— Хари — каза той, — а ако тук има още гризу?

При тези думи кръвта ми замръзна. Може би страшният газ се е събрал наново в галериите.

Няколко минути стояхме объркани. Не знаех какво да направя.

— Слушай, Брил, без светлина трудно ще намерим изхода. Не ни остава нищо друго, освен да си опитаме късмета. Все едно е дали ще умрем от изгаряне или от глад. Дори предпочитам бързата смърт пред бавната. Да става каквото ще... Ще легнем на земята. Газът, като по-лек, се събира винаги горе.

Брил ми стисна развълнувано ръката.

— Сбогом, ако не се видим повече — каза той.

И като се наведе към земята, започна бавно да търси главичката на кибритената клечка. Сърцето ми заби силно. Тръпки полазиха по тялото ми. А ако кибритената клечка е влажна или ако главичката ѝ е счупена?...

В миг светна една точка. Тя се превърна в малка светлинка, а след това — в пламъче, което се разпростря и стана синьо.

— Гризу! — изкрещях аз. — Внимавай, Брил!

Сухото щракване извести, че лампата вече е затворена.

Със светкавична бързина другарят ми загаси клечката. Минутно закъснение или колебание и ние щяхме да хвъркнем във въздуха сред ураганен огън.

Никога не ще забравя хладнокръвието на славния младеж. Друг на негово място би изгубил присъствие на духа.

Светлина!

След два часа пълна тъмнина можахме да разберем къде се намираме.

Брил насочи светлината на лампата към мен и нададе вик на състрадание.

— Бедният Хари. Как си пострадал!

— Не се безпокой за раните ми. Нека се помъчим да излезем колкото се може по-скоро от този ад.

Без да обръща внимание на протестите ми, Брил разкъса единия ръкав на ризата си, натопи го в олиото на една счупена лампа и превърза лицето ми.

— Благодаря, Брил, благодаря — казах развълнуван. Сега се чувствам по-добре и мога да те следвам. Знаеш ли къде сме?

Другарят ми огледа стените на галерията.

— Ако не се лъжа, трябва да сме близо до склад №7.

Пред нас лежаха овъглените трупове на няколко миньори, настигнати от огъня на това място.

Каква страшна гледка! Дрехите им бяха изгорели, лицата — почернели и напукани от огъня. Ръцете на всички бяха вдигнати към лицата.

Гризу е не само лесно възпламеним. Ако миньорът не бъде убит или изгорен веднага, той умира от задушаване.

По една случайност бяхме избягнали отровната атмосфера. Сигурно голямата влага бе оказала известно влияние.

Прескочихме труповете на мъртвите миньори и след няколко минути навлязохме в главната галерия, която водеше към изхода.

И тук имаше доста трупове с овъглени лица и изгорели дрехи. Грабнах от земята още една запазена лампа и продължихме с бързи крачки. В мината цареше гробно мълчание. Не се чуваха нито ударите на кирките, нито избухванията на бомбите, нито скърцането на вагонетките и бученето на машините. Гризу накара всичко да замлъкне.

Срещяхме изпочупени вагонетки, трупове на коне и мулета, купчини въглища. Като че ли някой великан беше разхвърлял всичко в безредие. Пътеките не личаха. Стълбовете и подпорите бяха съборени. Масивните стени на галерията бяха набраздени от пукнатини, от които продължаваше да изтича страшният газ.

Едва след час стигнахме до изхода.

Очакваше ни страшно разочарование. Железните сводове се бяха срутили. Вериги, траверси и колелета бяха затрупали изхода. Погледнах Брил с опулени очи.

— Свърши се — казах. Никога не ще излезем на повърхността.

— Инженерите и работниците не са стояли със скръстени ръце — отвърна младежът. — После тук наблизо е и вход №4. Може би не е затрупан.

— Ако беше така, инженерите отдавна щяха да са тук — отвърнах аз.

Брил наведе глава и не отговори.

Останахме известно време на това място, обикаляйки като луди около желязната клетка. След това мълчаливо поехме към вход №4.

Страшно и непоносимо съмнение ни обзе. А ако и този вход е затрупан?! Мисълта, че можем да умрем от глад в царството на мрака, ни ужасяваше. По-добре беше да бяхме загинали от гризу. И в другите галерии цареше същата картина на безредие и разрушение. Движихме се с ускорени крачки. Може би вследствие силната тревога или пред страха от смъртта не чувствавах никакви болки.

Най-после стигнахме... Ново разочарование. Всички подпорни стени бяха съборени и образуваха купища от развалини. Всяка връзка с външния свят беше прекъсната. Очакваше ни бавна смърт. Погледнах Брил. Беше блед като платно. Седнах на една купчина въглища. Светли кръгове заиграха пред очите ми. Изгубих съзнание и паднах. Колко време съм лежал — час, два или повече, не зная. Лампите бяха изгаснали поради липса на олио.

От това състояние ме изтръгна глух шум, точно над главата ми. Като че ли бяха удари на кирки.

Скочих на крака и извиках:

— Брил, Брил. Помощта идва.

В отговор чух глухо стенание. Ударите ставаха все по-ясни. Луд от радост, поставих ръце на устата си и закрепях:

— Помощ! Помощ!

Ударите спряха. Напрегнат слух. Дочух като че ли далечен глас, който питаше: „Кой си?“

— Хари Бетфорт.

— Сам ли си?

— С един приятел.

— Идваме на помощ. Имайте търпение.

— Брил — извиках луд от радост.

Отново никакъв отговор. Помислих, че е заспал.

Два часа по-късно слънчевите лъчи ненадейно проникнаха през отвора.

Няколко души слязоха и приближиха до мене. Почувствавах как ме вдигнаха. След това ми се зави свят и изгубих съзнание.

Свестих се в чисто бяло легло. Главата ми беше бинтована. Бях в болницата на миньорите. Прекарах там 15 дни. На излизане научих, че Брил е настанен за лечение в приюта за душевно болни. Нещастникът.

Дадох си клетва, че не ще стъпя никога вече в мината и удържах на думата си.

Сега съм товарач на каменни въглища. Слава богу, доволен съм от новия си занаят.

ДРАМА ВЪВ ВЪЗДУХА

Голямо оживление цареше този ден в Даман, гиздаво градче на западното крайбрежие на Индия, останало заедно с Гоа и Диу в португалски ръце. Изглежда някакво голямо събитие бе смутило обичайното спокойствие на мирните му жители.

Хората се стичаха към брега и вдигаха оглушителна врява. Балконите на къщите се пълнеха с любопитни, а хлапетата, не по-малко пъргави, отколкото техните европейски връстници, се катереха по палмите и възсядаха грамадните им листа.

Шейхи с дълги мантии, с големи многоцветни чалми и с обрасли от гъсти бради лица; парси с високи островърхи шапки от черно сукно и с дълги наметала, чиито бели лица имаха забележително правилни черти; полуголи марати, мускулести и обгорели от слънцето, с огнени очи; тънки мършави бомбайци, по-скоро черни, отколкото бронзови, едва покрити с парче плат с неразгадаем цвят — всички тези хора се стичаха по тесните улици, често размахвайки юмруци, само и само да стигнат първи до брега.

Това море от хора се тълпеше около една бамбукова ограда, отворена само откъм морето. В ограденото пространство мъже вдигаха на два високи пръта някакви платна. Мъчно можеше да се разбере какво представляват те.

Цветни афиши, разлепени преди три дни, известяваха на европейското и на местното население, че известният въздухоплавател Олас Камаргаос ще демонстрира пред любопитните рядко и невиджано дотогава зрелище с неговия балон „Таго“.

Голямо бе вълнението сред местните жители, но не по-малко развълнувани бяха и португалците, имащи възможност през по-голямата част от годината да се любуват само на слънчевите залези — величествени и будещи възхищение, но те бяха свикнали с тях.

Никой не знаеше откъде беше дошъл този прочут въздухоплавател, нито пък беше чувал името му дотогава.

Още с идването си господин Камаргаос построи оградата и разположи вътре необходимите съоръжения за добиване на лек газ.

Казал беше, че ще вземе със себе си и някой местен жител за другар в смелото си начинание. Но до последния момент никой не беше се кандидатира. Едва малко преди полета един млад офицер от местния гарнизон изяви желание да придружи въздухоплавателя.

Това удвои любопитството.

Най-после всичко беше готово. Камаргаос искаше да използва източния вятър. Надяваше се да стигне до Диу. Касаеше се за едно разстояние от 4–5000 километра, което въздухоплавателят смяташе да вземе за около десет часа.

„Таго“ изглеждаше добре. Не беше съвсем нов, но беше доста голям. Мрежата му беше съвършено здрава, а в гондолата можеха спокойно да се сместят въздухоплавателят и другарят му. Имаше място и за баласт и провизии.

При вика на въздухоплавателя: „Готови за тръгване!“ — офицерът се втурна към балона, съпроводен от възторжените ръкопляскания на тълпата и властите, дошли да изпратят смелия поручик. Той бе мургав младеж, който при последното въстание на индусите бе проявил такава храброст, че стана любимец на малкия гарнизон.

Хрумнало му бе да се поразходи из въздуха, без да помисли, че подобна разходка можеше да има печален край.

Веднага се бяха споразумели с въздухоплавателя, който се почувствува поласкан, че другарят му ще бъде военен.

„Таго“ се полюшваше величествено, готов да полети. Хората, които бяха хванали въжетата му, едва го удържаха.

Господин Камаргаос беше преизпълнен с гордост. Изправен в предната част на гондолата, той гледаше едва ли не с презрение народа, който ръкопляскаше неспирно.

Странен човек бе Камаргаос! Висок, сух като чироз, почти плешив, с остра прошарена брадичка и две малки сини очи, в които понякога пламтеше огън.

Разперил бе ръце като вятърна мелница и даваше нареждания на хората, които държаха въжетата. Най-после се разнесе гръмогласният му вик:

— Пускайте въжетата!

„Таго“ отскочи нагоре и понесе двамата смелчаци. Но внезапно се разнесе вик или по-скоро рев на ужас, заменил възторжените

ръкопляскания на тълпата.

— Спри! Спри!

Едновременно с него един пресипнал глас отекна под самата гондола:

— Помощ, господин Бланкос! Помощ, господин поручик!

Изненадан, поручикът се наведе през перилата на гондолата. Долу десетки хиляди ръце се протягаха и хиляди гърла викаха:

— Спри! Спри!

Спри, но как? Това не беше нито влак, нито автомобил. „Таго“ се издигаше във висините, а лекият източен вятър го тласкаше към морето.

Какво беше станало. Един от войниците не бе успял навреме да се освободи от въжето. И сега висеше под гондолата. Вече бе невъзможно да скочи на земята, защото „Таго“ се бе издигнал доста високо.

Поручикът позна ординареца си и нададе страшен вик:

— Господин Камаргаос — втурна се той към въздухоплатателя, който гледаше компаса, за да разбере посоката на балона.

— Станахме повече, отколкото е нужно. Трябва да го спасим, да слезем.

Въздухоплатателят, който дотогава бе всецяло погълнат от наблюденията си, внезапно обърна глава и лицето му потъмня.

— Да слизаме ли? — възкликна той. — Камаргаос не може да направи такава глупост. Ако ви липсва смелост, трябваше да останете на земята. Аз ще се изкачвам все по-високо и по-високо, докато стигна луната. Ще изхвърлим баласта. Искан да изпуша една цигара на луната.

В този момент Камаргаос изглеждаше друг. В очите му пламтяха странни блясъци. Челото му бе сбръчкано, а тънките му устни разтегнати в усмивка, която всяваше страх.

Полудял ли беше или се бе превърнал в маниак, по-опасен и от безумците?

Поручикът, изненадан и уплашен от внезапната промяна, се отдръпна в другия край на гондолата и изкрещя:

— Какво става с вас, господин Камаргаос? Казах ви, че има човек под гондолата. Държи се за въжето, но може всеки миг да отмалее.

— Нека падне в морето! — беше равнодушният отговор. — Трябваше да остане на земята. Този глупак ще ми попречи да стигна луната.

— Моля ви да слезем.

— Аз, да слеза? — извика високомерно Камаргаос. — Аз, който похарчих цялото си състояние, за да купя този балон и да се изкача на луната? Щом искате да слезете, опитайте.

И с ловкостта на маймуна Камаргаос стъпи върху перилата на гондолата с риска да падне и се покатери на дървения кръг, стискайки между зъбите си остър нож.

Преди още поручикът да разбере намеренията му, Камаргаос хвана въжетото, което задвижваше клапата за изпускане на газа и с бърз сигурен удар на ножа си го преряза.

— Да видя как ще слезете сега — каза той с безумен смях. — Камаргаос ще се качи на луната. И вие, волю-неволю, ще го придружите...

Поручикът остана като вкаменен. Той гледаше с изумление човека, който се люлееше спокойно на дървения кръг и не вярваше на очите си.

Сърцераздирателен вик го изтръгна от това му състояние.

— Помощ, господин поручик! Едва се крепя... губя сили.

— Помогни ми, кучи сине! — извика поручикът, размахвайки юмрук към Камаргаос. — Трябва да спасим човека.

Въздухоплавателят не благоволи дори да отговори. Той се бе вторачил в ширналото се под балона море и правеше някакви непонятни движения с ръце.

Поручикът разбра, че не трябва да очаква помощ от човека, чийто разсъдък явно бе помрачен и се огледа отчаяно наоколо.

Погледът му спря на въжена стълба. Да завърже единия ѝ край за гондолата бе работа за секунди.

— Антонио — извика той, като прехвърли другия ѝ край. — Хващай се за стълбата.

Войникът — двадесет годишен младеж, се люлееше на седем метра под балона. Лицето му бе бледо като платно. Очите му сякаш щяха да изскочат от орбитите си.

Слабите му нервни пръсти хванаха въжената стълба, но силите като че го напускаха. Едва успя да стъпи на нея.

— Качвай се, кураж! — извика поручикът.

— Не мога, нямам сили, господин поручик.

— Господин Камаргаос, помогнете ми — извика гневно поручикът.

— Да, вятърът е източен. Добре се движим — отвърна въздухоплавателят. — Но ще трябва да изхвърлим всичкия баласт, защото луната е високо. Още тази вечер ще съм там. Изхвърлете баласта!

— Вас ще изхвърля! — извика ядно офицерът.

— Но тогава кой ще управлява балона?

Студена пот изби по челото на поручика. Как ли щеше да свърши полета с този луд човек? Нямаше време за размишления.

Разбра, че най-напред трябва да спаси войника. Двамата полесно биха се справили с лудия, ако се опиташе да повреди балона.

— Антонио, опитай се да се изкачиш. Стълбата е здраво вързана. Не бой се. Не гледай надолу.

Войникът се раздвижи със сетни сили. Изкачването трая няколко минути. Щом приближи горния край на стълбата, поручикът протегна ръце, хвана го и го изтегли в гондолата.

Нещастният войник едва успя да промълви „Благодаря, господин поручик“ — и изпадна в безсъзнание.

Камаргаос, заловен за въжетата, продължаваше да гледа морето. От време на време си говореше нещо с висок глас. По всичко личеше, че не е забелязал присъствието на войника.

— Господин Камаргаос, помогнете ми поне да свестя този нещастник.

Въздухоплавателят не отговори. Когато извърна глава и забележа войника, внезапно изпадна в ярост.

— Какво прави това говедо тук? — извика той гневно. — Ще стане причина балонът да не стигне до луната. Хвърлете го веднага в морето.

— Вас ще хвърля, ако не престанете! — извика поручикът. — По дяволите и балона, и известността ви, па даже и луната.

— Хвърлете поне баласта.

— Предпочитам да слезем, а не да се качваме.

— Аха — извика лудият. — Погледнете тогава там, долу. Акулите ви очакват.

— Но накъде летим?

— Кой знае!... Към Персия, към Арабия, към Африка... откъде да зная? Най-напред ще се качим на луната.

Като каза това, той се наведе, грабна един чувал баласт и го хвърли в морето, след което отново се качи на дървения кръг.

В този момент войникът запитва:

— Къде сме, господин поручик? Не виждам вече под нас морето. Нещастникът продължаваше да мисли, че още виси на въжето.

— Не се страхувай — каза офицерът. — Лошото мина.

„Таго“, тласкан от вятъра, продължаваше да лети на северозапад и да се изкачва все по-високо.

Слънчевата топлина разширяваше газа и балонът се изкачваше, без да става нужда да изхвърлят баласт. Намираше се на 1200 метра височина. Морето приличаше на безбрежен син плащ.

Поручикът, седнал на един чувал баласт, мълчаливо следеше лудия. Тръпнеше при мисълта, че този човек всеки момент може да извърши нещо непредвидимо. Но най-много го безпокоеше ножът, който въздухоплавателят носеше на кръста си. А ако му хрумнеше да среже балона? Кой би могъл да се спаси тогава? За щастие Камаргаос беше спокоен. Той продължаваше да гледа на запад, като от време на време произнасяше някакви несвързани думи.

Изминали бяха няколко часа. Положението оставаше непроменено. Към единадесет часа поручикът забеляза, че „Таго“ започна да слиза. Камаргаос стана неспокоен. Той често се взираше в барометъра, окачен на въжетата на гондолата. Ненадейно погледът му падна върху войника.

— Хвърлете в морето този простак! Той е причина за слизането на „Таго“. Не желая да ме изядат акулите. Искам да стигна до луната.

— Тебе ще хвърля, говедо! — изрева войникът. — Да не мислиш, че съм искал да дойда?

— Антонио — каза поручикът, — помогни ми да изхвърля този чувал в морето.

В гондолата бяха натрупани десетина чувала баласт. Те изхвърлиха два от тях и балонът се издигна доста високо. Тук посоката на вятъра беше от юг към север. Имаше вероятност да се доберат до някой бряг.

— Да изхвърлим още два чувала! — каза поручикът.

Въздухоплавателят беше слязъл от дървения кръг. Челото му беше навъсено, а лицето загрижено.

— Ако след два часа не стигнем земя, ще трябва да пийнем морска вода — каза той.

Балонът напредваше с невероятна бързина и слизаше непрекъснато. По всичко личеше, че газът изтича от някаква цепнатина, защото димеше слабо отдолу и се чувствуваше остра миризма.

След половин час изхвърлиха и последния чувал. Балонът се издигна с около 500 метра, след което започна да пада спираловидно. Поручикът и войникът се спогледаха ужасени.

— Изхвърлете котвите, изхвърлете всичко! — изрева въздухоплавателят.

Офицерът и Антонио изхвърлиха двете котви, въжетата, кошовете с храна и оръжието.

„Таго“ се люлееше на 400 метра над морето. Но това продължи само десетина минути. Диплите на балона ставаха все по-дълги.

В този миг лицето на въздухоплавателя беше изопнато, очите му искряха. Със стиснати зъби той размаха юмрук към войника и изрева:

— Заради тебе падаме, глупако. Скачай във водата!

— Само се опитай да ме докоснеш — отвърна Антонио и стисна юмруци.

Поручикът се хвърли помежду им, за да ги разтърве. В този момент една вълна блъсна гондолата и я напълни с вода.

Камаргаос се изкачи бързо на дървения кръг, извади ножа си и започна да реше въжетата.

— Качвай се, Антонио! — извика поручикът.

Едва успяха да се доберат до кръга, когато една вълна се разби в долната част на гондолата и тя изчезна всред морската пяна.

Олекнал, „Таго“ се движеше по гребена на вълните и имаше опасност всеки момент да бъде погълнат.

Това продължи няколко минути. Внезапно Камаргаос извади отново ножа си и запълзя по мрежата към балона. Изразът на лицето му бе ужасяващ. Чертите му бяха изкривени. От устата му течеше лига.

Като стигна над Антонио, спусна се върху него и го обхвана с краката си и с едната си ръка.

— Нещастнико — извика той, — ти ни погуби! Ще те убия.

В този миг офицерът удари ръката на лудия. Ножът отхвъркна и Камаргаос загуби равновесие. Миг след това вълните го погълнаха завинаги.

Балонът направи неочакван скок и понесе поручика и Антонио. Бяха ни живи, ни умрели. „Таго“ се изкачи на стотина метра, завъртя се около себе си и бързо се насочи на север.

Внезапно от устните на поручика се изтръгна радостен вик.

— Кораб, кораб! Помощ!

И наистина към балона се насочваше един кораб. Виждаше се как хората тичат по палубата и размахват ръце.

— Господин поручик, как можем да спрем балона?

— Това е невъзможно. Не виждаш ли, че вятърът го носи накъдето си иска?

— Не можем ли да го изпразним?

— Да. Къде е въжето на клапана? По-добре ще е да паднем в морето.

Въжето висеше точно над главата на поручика. Смелият офицер с риск да загуби равновесие, се покатери по мрежата и започна да го тегли.

„Таго“ паднаше стремглаво.

Корабът беше спрял. Бяха спуснали една от лодките в морето.

— Антонио, пускай се! — извика офицерът, когато вълните докоснаха долния край на балона.

Двамата мъже почти едновременно паднаха във водата. Когато излязоха на повърхността, видяха, че „Таго“ се беше издигнал на голяма височина и летеше на север.

Лодката пристигна веднага. Карана беше от шестима гребци, които спасиха двамата нещастници.

— Благодаря ви — успя да промълви поручикът, преди да загуби съзнание.

Когато отново дойде на себе си, платноходът влизаше в малкото пристанище на Диу. Колкото до балона, той изчезна на север и никой никога не можа да разбере какво бе станало с него.

В СТРАНАТА НА ДИАМАНТИТЕ

Един ден посетих Ла Валете на остров Малта, където се запознах с един холандски капитан. Неговият кораб бе хвърлил котва до нашия недалеч от укреплението Фине.

Ако не се лъжа, каза ми, че е роден в Ротердам и, подобно на своите съотечественици, се казвал Ван... Стрелер или Блюкер, не мога точно да си спомня. Беше на около четиридесет, със стройно тяло, жив поглед и мургава кожа, обгорен от тропическото слънце и ветровете. Личеше, че притежава херкулесова сила.

Този морски вълк, започнал да пътува от седем годишна възраст, беше обиколил повече от петнадесет пъти света и бе посетил неизвестно колко страни. Корабът му влезе в пристанището със счупена мачта, едва спасил се от корабокрушение при Канарските острови. Не можах да надвия любопитството си. Качих се на кораба и поисках да узная причините за сполетялото го нещастие.

Капитанът се разхождаше на носа на кораба, пушейки порцелановата си лула. Щом ме забеляза, ме повика любезно и ми предложи чаша вино.

Говореше прилично италиански и по всичко личеше, че аз и морският вълк лесно ще се сприятелим.

Отивах всяка сутрин на кораба му или той идваше при мен. Пред чаша вино говорехме за времето, за пътешествията и за патилата си.

Един ден влязох без предупреждение в кабината му. Заварих го да разглежда със задоволство някакъв диамант, голям колкото гълъбово яйце и с чуден блясък. По средата на диаманта имаше малко жълто петно.

— Къде сте намерили този диамант? — запитах го учуден аз.

Холандецът ме погледна усмихнат. После, като посочи жълтото петно, каза:

— Ако диамантът нямаше този недостатък, щеше да бъде неоценим. Би се продал за над два милиона, докато сега струва половината от тази сума.

— Добра цена! — отвърнах аз. — Бих го взел и с този недостатък.

— Не се и съмнявам — засмя се капитанът.

— Къде го намерихте?

— Историята на този диамант е твърде интересна.

— Бихте ли ми я разказали?

— Ако останете да обядвате с мене, ще ви разкажа как попадна в ръцете ми.

Не можех да откажа.

Разположихме се в кабината на капитана.

Обедът беше богат и вкусен. След като изпихме бутилка старо рейнско вино, запалихме лулите си и се изтегнахме на креслата. Капитанът започна.

— От четири години имам този диамант. Нямам намерение да го продавам, макар че един бижутер ми предложи доста голяма сума.

През 1874 година някои морета, особено Индийското, не бяха спокойни. Имаше доста пиратски гнезда, които трябваше да се заобикалят най-внимателно. Тези морски хищници със своите бързи кораби обикаляха предимно бреговете на остров Борнео и се подиграваха на холандските и английски оръжия. Техните скривалища се намират върху пусти островчета, заобиколени с вериги от подводни скали и пясъчни наноси край устията на реките. Щом подушеха добра плячка, излизаха от скривалищата си и се впускаха в открито море. Нападаха търговските кораби, оплячкосваха ги, често пъти избиваха екипажите им, ако срещнеха съпротива и след това се връщаха в скривалищата си. Понякога пленяваха нещастните моряци и ги продаваха като роби на вождовете в Борнео.

По това време пренасях стока за Тернате. Напускайки Коломбо, столицата на Цейлон, трябваше да мина край бреговете на Борнео с риск да срещна тези жестоки хора.

Стигнали бяхме благополучно водите на големия остров, когато призори един от моряците ми съобщи, че сме следвани от подозрителен кораб. Веднага се качих на палубата. Морякът не се лъжеше. Беше един от онези тежки и големи кораби, които китайците наричат джонки, с квадратен нос, украсен с чудовищен дракон, с широки платна по мачтите и с грамадно кормило. Насочих бинокъла си

и забелязах многоброен екипаж от малайци. Имаше и четири оръдия. На мачтата се развяваше жълто знаме — сигнал за бедствие.

— Капитане — каза един от моите хора, — тази джонка май ще потъне. Вижте колко дълбоко е потопена.

— Дават ни сигнал за помощ — обади се и морякът от мачтата.

Знаейки колко зле са построени китайските кораби, не се усъмних нито за момент, че джонката наистина е повредена. Дадох заповед на кормчията да насочи кораба към нея.

Моряците от джонката продължаваха да дават сигнали. Когато приближихме, капитанът съобщи, че корабът му пропуска вода и ме помоли да пратя няколко души, за да им помогнат да запушат пробойната под носа.

Нямаше нищо подозрително в това. Съгласно възприетите правила, моряците си помагат при нещастие.

Наредих веднага на четирима моряци да отплават с лодката. Качих се и аз. Дадох заповед на помощника си да обърне кораба срещу вятъра и да чака завръщането ни.

Стигнахме благополучно, без да подозираме нищо и се качихме на палубата. Още не отворил уста, бях заобиколен от въоръжени хора, повален на пода и завързан. Същата участ сполетя и моите хора. След това джонката вдигна платна и се отправи към бреговете на Борнео, които се намираха на около шест мили.

Нападението беше така майсторски организирано, че докато моят кораб разпусне платна, джонката вече се беше отдалечила на няколко стотин метра. Моите хора разбраха играта доста късно. Все пак се впуснаха да преследват пиратите. Загърмяха пушки, обади се и малкото сигнално оръдие.

Джонката беше отличен бегач. Скоро прекоси пясъчните наноси и навлезе в устието на реката. Моят кораб като по-тежък не можеше да я последва.

Движихме се по реката няколко часа.

Внимателно избягвахме плитчините. Най-послед джонката спря пред няколко колиби, построени върху колове.

Повечето от жителите на Борнео строят жилищата си върху колове, близо до бреговете на реките, за да не бъдат изненадани от неприятелите си или нападнати от зверовете, тъй многобройни в тази страна. Тук има тигри, пантери, грамадни маймуни и питони, които,

макар и да не са отровни, са толкова силни, че могат да удушат и вол в прегръдките си.

Щом джонката пусна котва, се приближи вождът на едно диво племе, окичен с гривни и разноцветни пера и въоръжен със сабя болос — страшно оръжие, което с един удар може да разсече човек. Той спря при нас, разгледа ни внимателно и каза на развален холандски:

— От сега нататък аз съм вашият господар! Следвайте ме. Не се опитвайте да бягате, ще ви съсека с моя болос.

След това ни отведе на брега и ни даде да ядем. По негов знак се приближиха десетина души, които ни подкараха през гората. Обхвана ни страшно безпокойство. Знаехме, че някои от племената във вътрешността са човекоядци.

Вървахме до залез слънце. Пресякохме непроходими места, обрасли с гъста растителност и покрити с тресавища. Най-после стигнахме до голямо село. Нощувахме в една колиба. На сутринта главатарят дойде да ни вземе.

— Казаха ми, че белите хора знаят да търсят диаманти — рече той. — Ще работите в моите мини.

Без да обръщат внимание на протестите ни, ни заведоха до една висока планина. Цялата околност беше разкопана. Имаше много диваци, по всяка вероятност роби или пленници, които работеха без отдих, копаеха дупки и галерии, за да търсят скъпоценните камъни. Скалите се трошаха под ударите на кирките, пръстта се извозваше навън и се трупаше на купчини. Надзирателите, снабдени с кожени камшици, караха хората да преравят чакъла и пръстта.

От време на време се чуваха болезнени викове и някой роб падаше облян в кръв. Жестоките палачи не скъпяха ударите.

Остров Борнео е богат на диаманти, също както Индия, Бразилия и нос Добра Надежда. Дори по-богат.

Тук са намерени най-хубавите диаманти. Разправят, че най-големият диамант, колкото кокоше яйце, притежава султанът на Бруней.

Скъпоценните камъни, намерени в безводните терени, не са така хубави, както тези по витрините на бижутерите, нито така гладки.

За да им се придаде блясък, те трябва да се обработят от изкусни майстори, като се жертвува и известна част от дебелината им.

Мината на главатаря беше невероятно богата. Може да се каже, че всеки удар на кирката изкопаваше по някой диамант — понякога малък, понякога доста голям. Пазачите, както е прието във всички мини, бдяха ревностно и не даваха възможност на работника да вдигне ръка към устата си. Случеше ли се това, веднага заплющяваха камшиците. Караха нещастника да отвори уста и да покаже езика си. Строго следяха всяко движение, защото има случаи, когато работниците гълтат скъпоценните камъни, а после си ги прибират. Под заплахата на камшиците и ние работехме усилено и добросъвестно като роби.

Мисълта да си върнем свободата не ми даваше покой. Не можех да понасям непрекъснатите изтезания.

Изминали бяха три седмици от деня, в който ни плениха. В колибата, където живеехме, една вечер дойде хубава млада туземка. Беше около петнадесетгодишна. По всичко личеше, че е скромно и порядъчно момиче. Беше облечена в бяла копринена риза, а по ръцете и краката ѝ блестяха златни гривни.

Изненадан от неочакваното посещение, я запитах какво желае.

— Дойдох да те спася — каза тя.

— Коя си? — попитах развълнуван.

— Най-малката внучка на вожда. Видях, че работиш тук и страдаш. Реших да те избавя от робството.

— Пази се, защото, ако те забележи дядо ти, ще те убие — предупредих я аз.

— Не се страхувам. Ще избягам заедно с теб — каза тя. — Искаш ли?

Замислих се, преди да отговоря. Дали това не беше клопка? Или, ако тя нямаше задни мисли, нямаше ли да я изложи на опасност? Ако главатарят ни откриеше преди да стигнем реката, сигурно щеше да ни убие.

— Кажи! — запита момичето. — Обичам белите хора. Казах ти, че искам да те спася — теб и другарите ти.

— Мога ли най-напред да поприказвам с тях? — попитах аз.

— Утре вечер ще дойда пак.

При тези думи тя изчезна безшумно.

Събудих веднага моряците и им разказах случилото се. Описах им колко трудно и рисковано е това. Още повече, че главатарят беше

крайно подозрителен човек и ни охраняваше силна стража. Тя можеше да разкрие намеренията ни.

— По-добре да рискуваме живота си, но да се освободим, отколкото да продължаваме да работим в мината — решиха единодушно те.

Не исках да се противопоставям на желанието им и още на другия ден съставих план за бягство. Трябваше да стигнем възможно най-бързо до брега на реката.

Случайно пазех малък компас в джоба си. Помнех също така посоката и местата, през които минахме. Това ни улесняваше доста.

На другия ден, след тежък и изнурителен труд, бяхме отведени в колибата. За вечеря ни донесоха малки хлебчета от сагу и пушена риба. Навечеряхме се и легнахме да си починем в леглата от сухи листа. Гърбовете ни опряха в нещо твърдо. Разровихме листата и какво да видим! Няколко пушки и болоси.

Радостта ни бе неописуема. Значи младата туземка изпълни обещанието си. Как бе пренесла оръжието, без да я забележат, никой не разбра.

Сигурно бе подкупила стражата. Разпределихме оръжието и зачакахме с нетърпение часа на тръгването.

Към полунощ внучката на главатаря дойде. Беше увита в тъмна мантия. Държеше карабина в ръка.

— Готово ли е, бели човече? — запита тя.

— Да.

— А твоите приятели?

— Също.

— Моментът е благоприятен. Всички спят. Пътят е свободен.

— А стражата? Няма ли да вдигне тревога?

— Всички спят. Нито ще ни видят, нито ще чуят нещо.

— Сигурно си ги подкупила.

— Разбира се — отговори кротко тя. — Тръгвайте, защото преди съмване трябва да стигнем реката.

Излязохме много предпазливо от колибата. Всеки държеше оръжието си в ръце. Страхувахме се да не бъдем изненадани. Кой знае дали някой от пазачите нямаше да издаде младата девойка и да предупреди главатаря за нашето бягство.

В селото цареше дълбока тишина. Не се виждаше никаква стража. Водени от девойката, скоро прехвърлихме планината и се скрихме в гъстата гора от палми и дуриони. Движихме се възможно най-бързо. Трябва да сме изминали пет-шест мили, когато момичето спря и каза:

— Преследват ни. Някой ни е издал.

— По какво разбра? — попитах аз, като се ослушах. — Не чувам никакъв шум.

— При все това не се лъжа.

— Ако главатарят ни настигне, сигурен съм, че няма да ни прости.

Вместо отговор, момичето ни даде знак да я следваме. Навлезе сред гъстите дървета и зачести крачките си. Личеше, че е неспокойна. Често обръщаше глава и се ослушваше. След това тръгваше още по-бързо — почти тичешком.

За всеки случай бяхме напълнили пушките и при първа необходимост щяхме да открием огън.

Зазоряваше се, когато стигнахме брега на реката. Наблизо нямаше ни колиби, ни лодки.

— Ще трябва да построим сал и да стигнем до устието — каза девойката.

По брега растяха гигантски тръстикови дървета. С помощта на болосите отсякохме няколко дебели и дълги тръстики, завързахме ги с лиани и бързо направихме сал. Едва привършихме и девойката извика тревожно:

— Бързо, бързо! Те идват.

Салът потегли. След малко се показаха и преследвачите ни. Една група от петнадесет-шестнадесет души, водена от главатаря.

— Кати — извика той. — Доведи на брега белите хора или ще те убия.

Младата туземка поклати отрицателно глава и се хвърли към мене за закрила. Но беше късно. Пушката на главатаря изгърмя и девойката падна в краката ми с пронизани гърди.

Дадох команда за стрелба. Като видяха, че имаме оръжие, диваците бързо изчезнаха в гората, последвани от главатаря си.

Вдигнах девойката, за да прегледам раната и да ѝ помогна. Но разбрах, че е безполезно. Лицето ѝ побледня. Животът си отиваше

бързо.

— Бели човече — каза ми тя задавено. — Умирам. Още първия ден, когато те видях, аз се привързах към тебе. И мечтаех да стана твоя жена... Но съдбата не пожела това. Сбогом, бели човече... Умирам... В кожената ми кесийка ще намериш нещо. Вземи го за спомен...

Дотолкова бях развълнуван, че забравих последните й думи.

Животът на бедната девойка гаснеше. Стиснала ръцете ми, тя не откъсваше поглед от мен. После очите й угаснаха и тя отпусна глава.

Бедната Кати издъхна.

Насочихме сала към брега. На няколко крачки се издигаше високо бананово дърво. Изкопахме дълбок трап, за да не я изровят зверовете и я погребяхме.

Когато я спускахме в гроба, си спомних последните й думи:

„... В кожената ми кесийка ще намериш нещо. Вземи го за спомен...“

Извадих кесийката из под копринената й риза и намерих скъпия диамант, който видяхте.

— Каква интересна и тъжна история — казах аз. — А как се спасихте?

Холандецът изпразни една чаша рейнско вино, като че ли за да се освободи от тъжните спомени, замълча за момент и добави:

— Не беше лесно. Диваците, предвождани от главатаря си, упорито ни преследваха и ни обстрелваха с отровните си стрели. След двудневно мъчително пътуване стигнахме устието. За наша голяма радост, заварихме там една холандска канонерка.

След нашето отвличане екипажът откарал кораба в Баржемасин и уведоми колониалните власти за постигналото ни нещастие.

Властите изпратили канонерката, за да ни открие и накаже пиратите. Вече три седмици откак бе хвърлила котва и чакаше джонката, която ни плени.

Веднага се отправихме за Баржемасин, където ни очакваше нашият кораб. На другия ден отплувахме.

Това е историята на диаманта.

След четири дни холандецът напусна Малта. Оттогава не чух да се говори за неговия диамант.

ОТКРАДНАТОТО МОМЧЕ

Най-голям от Зондските острови е Суматра. Разположен южно от Азиатския континент, този остров е отечеството на маймуните.

Върху острова, обрасъл с девствени гори и непозната за нас буйна растителност, изглежда са се събрали всички четириноги животни на света. Има всякакъв вид маймуни: черни, червеникави, бели, някои с бради, други пък с качулки. По ръст са различни — и малки, и големи.

На някои места из острова се срещат цели полкове маймуни. Можете да си представите тогава опасността, на която се излага човекът, навлизащ в горите.

Маймуните са винаги зли и подозрителни. Тежко и горко на ловеца, навлязъл в гората. Те го замерват с плодове и сухи клони и го принуждават да се върне назад. Но има и такива, които не се задоволяват само с хвърлянето на плодове и клони. Те нападат човека и го убиват с тояги или пък със силните си и остри нокти.

Това е така нареченият орангутан, истинско чудовище, което кара човек да настръхне, когато го види. Висок е метър и половина, с развити гърди и широки рамене, със силни и дебели крайници. Тялото му е покрито с червеникава козина. Има остри и дълги нокти. Лицето му е страшно, устата — широка и права с остри и здрави зъби, които могат да строшат цевта на пушка. Малките му очи светкат като запалени въглени.

Тези чудовища живеят във високите и влажни гори далеч от населените места. Но понякога напускат своите скривалища и се отправят към градините и плантациите на холандските колонизатори.

Преди няколко години едно от тези чудовища имаше навика да напада и опустошава владенията на колонизатора Ван Окен.

Този добър син на Холандия се беше настанил отдавна по бреговете на река Киум заедно с жена си, кротка, но смела жена. Емигрирал с малката си челяд, работливият човек малко по малко бе обзавел една образцова плантация за пипер и захарно цвекло. Животът за тях беше спокоен и радостен. Напоследък обаче Ван Окен забелязал,

че някой опустошава реколтата му. И се закани да накаже строго вредителя-крадец без да подозира, че това е дело на един от тези опасни обитатели на горите.

Колко пъти прекарваше нощта с пушка в ръка, скрит нейде из плантацията! Но уви! Не може да издебне смелия крадец. При все това узрялото захарно цвекло бързо изчезваше. Всяка нощ биваха унищожавани големи пространства от него.

Една вечер, при залез слънце, Ван Окен се връщаше в къщи, заедно с десетгодишния си син, хубаво и мило момче. Беше единственото му дете и затова го обичаше много — до полуда.

Преди да се прибере, реши да огледа мястото, където миналата нощ крадецът бе нанесъл големи вреди.

— Ах, веднъж да го изненадам, ще му платя заслужено — казваше ядно Ван Окен. — Ако продължава така, нищо не ще мога да прибера тази година.

Преминал беше през зеленчуковата градина, когато чу подозрителен шум. Като предположи, че това е крадецът, Ван Окен вдигна пушката си и стреля.

Зад растенията се чу човешки вик. Една сянка бързо премина през храсталациите и изчезна в тръстиките.

— Сигурно е ранен — помисли холандецът. — Сега крадецът не ще може да избяга.

Реши да го преследва и да го залови. Поръча на сина си да се прибере, тъй като се бяха отдалечили доста от къщи. Прекоси зеленчуковата градина и се насочи към захарната тръстика. Най-последно попадна на следите на крадеца. Но след продължително ходене Ван Окен се върна по същата пътека, където преди малко остави сина си. Крадецът, описал широк полукръг, се беше върнал по следите си.

Чу се вик, последван от пушечен гърмеж.

Някой стреляше по крадеца.

— Кой стреля? — запита Ван Окен.

— Аз, господарю — отвърна нечий глас.

Миг по-късно холандецът видя откъм зеленчуковата градина да се показва един малаец, който работеше в плантацията.

— По кого стреля, Калина? — запита Ван Окен.

— По крадеца.

— Уби ли го?

— Трябват няколко куршума, за да се убие това животно, — отвърна старият малаец.

— Животно?! — извика почуден Ван Окен. — Не беше ли човек?

— Не човек, господарю, а едно от тези четириноги, който наричаме орангутани.

— Сам ли беше?

— Да, господарю, но струва ми се, че стискаше в ръцете си нещо обемисто. А и чух човешки глас.

— Какво говориш, Калина? — каза холандецът, целият пребледнял.

— Така е, господарю. Маймуната стискаше в ръцете си нещо живо.

— Не видя ли какво беше то? — запита с треперещ глас плантаторът.

— Не можах да го различа, защото премина като светкавица.

— Срещал ли си сина ми?

— Не, никого не съм срещал — отвърна малаецът. — Идвах откъм зеленчуковата градина.

Блед като платно и треперещ като лист, Ван Окен се отправи към къщата, която се намираще сред полето. Предчувствие за нещо лошо се загнезди в душата му. Малаецът също не беше спокоен.

Едва наближи пътната врата, и холандецът повика жена си:

— Тука ли е Алберто?

— Не, не се е върнал — отговори майката, изненадана от гласа на мъжа си.

— Не си ли го виждала? — запита наново Ван Окен, като се олюля и се хвана за стобора.

— Не — отвърна още по-уплашено жената.

— Отвлякоха го... Нещастие!... Нещастие!...

— Кой?... Говори... — захълца майката.

— Орангутанът!

Нещастната майка падна на земята като покосена.

Работниците от плантацията тутакси дотичаха.

— Господарю — каза малаецът, — не се отчайвайте. Ако желаете да спасите сина си, не трябва да губим време. Всяка минута е скъпа.

— Загубено е, загубено е — ридаеше холандецът, като си скубеше косата. — Бедни ми Алберто!

— Елате, господарю — каза Калина, — ще го намерим, бъдете сигурен в това.

Ван Окен даде нареждане на слугите да се грижат за господарката си, после тръгна след малаеца.

— Не е време за плачове, а за действие — каза малаецът. — Ще намерим гнездото на орангутана.

Ван Окен дигна глава. Сълзите се стичаха по загорелите му бузи.

— Имаш право, славни и предани Калина! — отвърна той. — Със сълзи не мога да спася бедния Алберто. Трябва да го намерим. Иначе майка му няма да го прежали.

— Ще го намерим, господарю — увери го Калина. — И други деца са били грабвани от тези страшни маймуни, но са били спасявани. Те са опасни, когато ги нападнат или пък им окажат съпротива. Не се отчайвайте, господарю!

Калина беше истински горски човек, който познаваше отлично обичаите на маймуните. Въпреки необикновената им сила, лично той досега бе убил не една от тях. Не се боеше от орангутаните.

Калина заведе плантатора на мястото, където бе стрелял. Искаше да намери следата на маймуната. Когато стигнаха до мястото, той го огледа внимателно и откри по стъблото на захарното цвекло капки кръв.

— Ранил съм го — каза той. — Сега съм убеден, че не ще избяга лесно.

Преминаха зеленчуковата градина. Следите ги отведоха до обширна градина, обрасла с диви банани, кестени, грамадни палми и дървета, от които се добиваше гума. Луната се показа с цялото си великолепие и освети околността. Двамата ловци можеха да следят стъпките на чудовището и под сенките на дърветата.

Малаецът спря и се ослуша. Като не чу никакъв шум, той даде знак да го следва.

— Да не е тук моят Алберто? — запита холандецът.

— Преди няколко дни наблюдавах едно голямо дърво, по чието стъбло имаше червеникави косми — отговори малаецът. — Подозирам, че между тези клони може да е гнездото на грабителя.

Провериха дали пушките им са в изправност и навлязоха под дърветата безшумно, за да не ги чуят.

Гъстотата на клоните правеше тъмнината непрогледна. Но малаецът беше сигурен, че не ще изгуби следите.

От време на време се навеждаше към земята и повдигаше внимателно сухите листа. Проверяваше дали животното беше минавало оттук, след което двамата продължиха пътя си.

Странно шумолене нарушаваше понякога нощното мълчание. Може би нощните обитатели на гората, тигри или пантери, бягаха при приближаването на двамата ловци. Понякога прибягваха бибируси — животни, прилични на сърни и на свине, най-добрата храна за многобройните зверове, които живееха в девствените гори на Суматра.

Бяха минали около миля. Малаецът, който от известно време се движеше с голяма предпазливост, спря и каза на господаря си:

— Чух движение в листата на онези диви банани.

— Дали не е орангутанът? — запита холандецът със сподавен глас;

— Съмнявам се, господарю. Дървото, за което ви говорих, е подалече.

— Дали ще заварим жив моя Алберто?

— Орангутаните не мъчат децата, които отвличат, но ще трябва да го убием веднага, иначе ще го удуши. Когато тези маймуни се разсърдят, нищо не жалят. Сега внимателно. Следвайте ме.

На това място храстите бяха гъсти. Наведоха се и почнаха да пълзят като змии. Напредваха предпазливо по сухите клонки. Щом стигнаха до група дървета, малаецът показа един грамаден дурион, който се издигаше на трийсет метра над останалите дървета. Разгледа внимателно дуриона и показа на господаря си една особена площадка, образувана от клони, широка четири и дълга два метра.

— Това е гнездото на орангутана — прошепна той. — Алберто сигурно е там.

Сърцето на Ван Окен силно заби.

— Ако чудовището забележи, че го преследваме, може да изхвърли моя Алберто — помисли той.

В този миг от върха на дървото се чу глух шум, последван от кашляне.

— Маймуната бодърствува — каза малаецът. — Раната ѝ пречи да спи.

— Тогава Алберто е загубен — каза печално колонизаторът.

— Не бързайте, господарю — отвърна малаецът. — Ще се помъчим да го накараме да слезе. Ако успеем, синът ви е спасен. Едно ви моля, господарю — не се движете и оставете всичко на мен.

Малаецът клекна сред банановите дървета, откъсна един лист и го доближи до устата си. Листът трепна и издаде пискливи животински звуци. Не мина много време и една голяма сянка се появи в края на площадката. Беше орангутанът, който се повдигна и огледа гората. Изглежда се усъмни в нещо. Малаецът изсвири повторно. Плантаторът нетърпеливо вдигна пушката си. Известно време животното се ослушва, след което с бързи движения скочи на клона и започна да слиза по стъблото. На всеки два-три метра спираше и внимателно оглеждаше околността.

Изглежда искаше да открие кой издава тези странни звуци.

— Чакай, господарю — каза малаецът, отлепвайки за миг листа от устните си. — Маймуната идва.

— Чакам — отвърна плантаторът, чието сърце биеше като барабан.

— Не пропускайте куршума.

— Ще стрелям точно.

Грамадната маймуна слезе до половината дърво и отново спря. Като че беше обзета от някакво съмнение. Моментът беше благоприятен, за да се забие куршумът в сърцето ѝ.

Ван Окен вдигна пушката и се прицели.

— Умри — извика той, като натисна спусъка.

Чу се гърмеж, последван от ужасен рев. Маймуната падна от клона, но с внезапно и бързо движение обгърна стъблото на дуриона и светкавично се покачи на върха.

Малаецът хвърли листа и откри продължителен огън. Но късно. Орангутанът беше в леговището си.

— Тихо, господарю — каза Калина.

От върха на дървото се разнесе остър вик — викът на детето. След това безпомощните ловци видяха как маймуната направи огромен скок и се вкопчи в съседното дърво. В обятията си стискаше малкия Алберто. Детето беше живо.

— Синко! — извика холандецът.

— Татко, татко — отговори момчето със задавен глас.

Грамадната маймуна скочи с удивителна ловкост на съседното дърво. Напредваше от клон на клон, като държеше в едната си ръка Алберто, а с дългите пръсти на другата се ловеше за клоните.

Отчаян, бащата следваше с поглед пътя на горското страшилище. Но нито той, нито малаецът смееха да открият огън от страх да не наранят Алберто. Но и да успееха да ранят маймуната, тя щеше да падне заедно с жертвата си.

— Къде ли ще отиде? — питаше отчаяно бащата.

— Да не я губим от поглед, господарю, тя ще спре някъде. Не може да отиде далеч. Ранена е, силите я напускат.

Продължиха да тичат под дърветата, провирайки се сред лианите, пълзейки под ниските храсти. Всичко това забавяше движението им, но и орангутанът беше уморен. Често спираше, скачаше тежко и от време на време надаваше гневен рев, на който отговаряше горското ехо.

Двамата преследвачи тичаха близо половин час. Най-послед стигнаха до една дълбока река, в която плуваха страшните крокодили, наречени от малайците гавиали. Те имаха дълги зъбати челюсти.

Орангутанът направи последен скок и се хвана за клоните на едно грамадно дърво край брега на реката.

— Дали ще спре? — запита Ван Окен, като хвана пушката.

— Не знам — отвърна малаецът.

— Като че разглежда местността.

Клоните на дървото бяха приведени над реката, дори някои от тях опираха във водата. Орангутанът спря, като че се колебаеше дали да скочи. В този момент забеляза двамата ловци, скрити всред дългите клони на банановото дърво. Писклив рев се разнесе над гората. Животното се удари бясно в гърдите. След това притисна жертвата си с едната ръка, направи огромен скок и падна сред гъстите клони на другия бряг на реката. Видяха го като слизаше по стъблото на голямото дърво, откъдето се изгуби в гората. Чу се трошене на клони и шумолене на листа, след което всичко утихна.

Ван Окен нададе отчаян вик.

— Ах, бедното ми дете, загубено е!

Малаецът не намери сили в този момент да окуражи нещастния баща. Във всеки случай той вярваше в щастливото избавление на Алберто. Известно време разглежда брега на реката. Направи няколко

крачки и се наведе. С малката си брадва почна да остри краищата на два пръта, дебели колкото ръката на дете.

— Какво правиш, Калина? — запита холандецът.

— Искам да мина реката, господарю — отговори Калина.

— Защо? Моят Алберто вече е загубен!

— Защо приказваш така, господарю?

— Нима имаш още надежда?

— Не само надежда, но и увереност, господарю.

Калина беше събрал повече от десет-дванайсет дълги и дебели тръстики и цял куп лиани, дебели колкото въжета. Кръстоса тръстиките, върза ги здраво и оплете от тях сал. Когато салът бе спуснат във водата, малаецът се обърна към плантатора.

— Елате, господарю. Крокодилите не ще се осмелят да ни нападнат.

Въпреки изгубената вяра, плантаторът седна в сала. Минаха благополучно реката. Два крокодила приближиха плаващия сал, като мислеха, че ще лапнат лесно жертвите си. Но шибани от жилавите пръчки и от брадвите, те скоро се оттеглиха към водните растения.

Щом стигнаха на другия бряг, малаецът започна да оглежда земята. Убит от мъка, холандецът приседна на един пън и заплака. Малаецът се върна.

— Елате, господарю — каза той. Намерих следата. Орангутанът губи кръв.

Стигнаха до близките кокосови палми. Личаха пресни капки кръв.

— Дали маймуната е близо? — запита Ван Окен, чиято вяра се възвърна.

— Мълчете, господарю — промълви малаецът.

Всред близките бананови дървета се чу лек шум. Дали беше от някой тапир или от орангутана?

— Може би се е скрил в оня гъсталак? — посочи холандецът.

— Възможно е, господарю — каза Калина. — Може загубата на кръв да го е омаломощила и да не може да се катери.

— А моят Алберто?

— Сигурно е с животното.

Приведени към земята, те тръгнаха към банановите дървета. На това място цареше непрогледен мрак. Гъстите дървета пречеха на

светлината да прониква.

Малаецът се изправи. Държеше пушката готова за стрелба. Очите му гледаха на всички страни. Внезапно встрани се разтвориха два гъсти клона и чудовището се показа. Очите му блестяха като запалени въглени. Отворената му уста разкри два реда зъби, остри като шила.

— Господарю — извика малаецът, като насочи пушката.

Орангутанът гневно захапа дулото на пушката. Точно в този момент Калина натисна спусъка. Чу се гърмеж. Маймуната падна с обезобразена муцуна, без да издаде звук и тогава се чу детски глас:

— Татко, татко!

Луд от радост, Ван Окен се хвърли към банановите дървета. Малкият Алберто лежеше върху купчина листа. Лицето му беше бледо и измъчено, а ръцете му — окървавени.

— Малки господарю — каза Калина, като го вдигна от земята и го подаде на баща му. — Благодарете на бога, че ви запази живота. Не вярвах да ви намерим жив.

Алберто се отърва с малки натъртвания и леки драскотини. Но изживеният страх беше толкова силен, че детето изгуби съзнание в прегръдките на баща си.

Цели петнадесет дни то беше на легло. Страшните спомени не му даваха покой ни денем, ни нощем. Под непрестанните и нежни грижи на обичната му майка кризата премина и Алберто си възвърна предишната веселост.

Но най-много се радваше на скъпия подарък, направен му от верния Калина — кожата на орангутана, която окачи над леглото си.

В БЕЗДНИТЕ НА ОКЕАНА

През 1896 година крайбрежните жители на Корнуел бяха обзети от силна тревога, обхванала по-късно и цяла Англия.

Рибарите, които всяка седмица снабдяваха пазарите на Ливърпул и Дъблин с риба, не смееха вече да напуснат бреговете и да излязат в морето. Малките крайбрежни кораби също прекъснаха редовната си служба. Едно страшно известие, потвърдено от различни места, вся неописуем ужас сред добродушните и смели рибари. В една облачна вечер малка рибарска лодка от пристанището Рихон, управлявана от осем човека, навлезе бързо в залива и даде тревожни сигнали. Топовни гърмежи огласиха залива и пробудиха населението, което вече няколко часа спеше в домовете си. При тези необикновени гърмежи мъжете се събудиха и скоро се стекоха на брега с факли и фенери. Помислиха, че някой кораб, заблуден в мъглата или тласнат от ветровете, е заседнал в плитчините или пък се е разбил в скалите.

Но това беше лодката на Жан Барет, която трябваше да се върне сутринта, натоварена с риба за пазара в Ливърпул.

Кое бе накарало Жан Барет да се завърне посред нощ? Всеки знаеше, че няма по-смел моряк от него, а и по-щастлив рибар по корнуелските брегове. Стеклите се на брега рибари вдигаха недоумяващо рамене.

Най-после Жан Барет слезе на брега. Рибарите го заобиколиха и го затрупаха с любопитни въпроси.

— Какво стана, Жан?

— Вода ли пропусна лодката ти?

— В някоя скала ли я разби?

— Корабокрушенци ли срещна?

Лицето на Жан беше бледо като платно. За миг, като че ли ужас се изписа и по лицата на събралите си рибари.

— Обяснете ни, Жан — каза комендантът на пристанището, който не можеше да допусне, че такъв смел рибар може да бъде обзет от ужас.

— Едно чудовище, господине. Едно грамадно чудовище — каза запъхтян рибарят. — Спасих се по чудо от пипалата му. Без малко лодката ми да бъде завлечена на дъното на океана.

Възкличания на недоверие последваха думите на рибаря.

— Сигурно си видял някое ято риби и си ги помислил за кит — каза с насмешка един от рибарите.

— Зле си видял — обади се друг.

— Искаш да ни сплашиш, защото не си уловил риба — добави трети.

Комендантът на пристанището, стар моряк, който бе обходил света на младини, със заповеднически глас накара останалите да млъкнат.

— Жан Барет, разкажи ми всичко подробно и не обръщай внимание на никого.

— Тъкмо хвърлихме мрежите на седем мили оттук, близо до Рокските пясъчни скали, когато забелязахме в тъмнината да излиза някаква огромна маса.

— На кит ли приличаше?

— Не, господине — отговори Берет. — По-скоро на чудовищен октопод. Пипалата му бяха дълги няколко метра. За малко да преобърне лодката. Разкъса въжетата на мрежите ми и лодката отскочи. Помислих, че потъваме. След това, не знам защо, чудовището си дръпна пипалата и потъна в океана, като вдигна огромна пенеста вълна.

Това бе разказът на Жан Барет, потвърден и от неговите хора. Доказателствата бяха налице: мрежите липсваха. При все това само комендантът на пристанището повярва в истинността на казаното. Останалите поради фантастичността на случката погледнаха с недоверие.

И наистина, не мина много време и рибарските лодки отново започнаха да посещават Рокските скали, много богати на риба.

Осем дни по-късно друг случай, още по-сериозен от първия, хвърли в тревога жителите на крайбрежието. Малкият кораб, който пътуваше седмично между Рихон и Ливърпул, неочаквано една сутрин влезе в пристанището и даде тревожни сигнали.

Капитанът на кораба и пътниците разказаха, че по време на пътуването край пясъчните скали срещнали едно чудовище. Според

описанието им личеше, че става дума за същото чудовище, което бе нападнало лодката на Жан Барет.

Този път гигантският октопод се увил около кораба и едно от пипалата му счупило мачтата като тънко клонче. След това изчезнало в бездната, като изпълнило въздуха наоколо с мирис на мухъл.

Още не бяха стихнали приказките на крайбрежните рибари, и дойде друга новина. Три дни по-късно една рибарска лодка също бе забелязала чудовището и се бе спасила по чудо.

Всичките тези новини хвърлиха в ужас рибарите от Корнуелския бряг. Те поискаха помощ от правителството, за да ги избави от страшното чудовище, изплувало кой знае по какъв каприз от дъното на океана.

Английското правителство не остана глухо за молбите им и изпрати военен кораб в Рокските води. Но всички усилия да открият чудовището останаха напразни.

Изглежда октоподът не обичаше да се показва на повърхността на водата. Във всеки случай оставаше едно — за да се възстановят съобщенията между Ливърпул и пристанищата по Корнуелския бряг, чудовището трябваше да бъде убито.

Трудната задача се падна на капитан Смитсън, един от най-опитните и най-смели офицери от английската флота, който командуваше първо новата подводница „Холандия“.

По онова време „Холандия“ минаваше за най-съвременния подводен кораб. Представляваше стоманено вретено, дълго петнадесет метра, което се задвижваше с електрически машини. Беше дело на американски инженер. Отстрани подводницата имаше кристални стъкла, а на предната и задната част — по една тръба, откъдето можеше да изстрелва на сто метра грамадна мина.

Капитан Смитсън прие опасната задача да очисти Атлантическия океан от появилото се чудовище, което заплашваше не само добродушните рибари, но и бреговите кораби.

Затворен в стоманеното си вретено заедно с четирима свои офицери, капитанът беше сигурен, че ще унищожи чудовището още с първата торпила.

В една прекрасна сутрин „Холандия“, след като получи всички необходими сведения, напусна Ливърпул и се отправи за Рихон. Пътуваше почти под водата и стигна там след два дни, без да срещне

по пътя си морското страшилище. Цялото население от малкото пристанище бе излязло на брега, за да посрещне моряците от подводницата.

След като разпита подробно рибарите за размерите на чудовището и за мястото, където бе забелязано, капитан Смитсън навлезе в морето. С него беше и Жан Барет, който пожела да сподели опасностите на тази експедиция на дъното на Атлантическия океан и да си отмъсти за преживения ужас.

Морето беше спокойно и прозрачно. С изкусно маневриране „Холандия“ стигна до Рокските скали, където предполагаша да срещнат морското чудовище.

Капитан Смитсън и Жан Барет се бяха разположили в централната кабина, през чиито дебели стъкла се виждаше всичко навън.

— Сега да слезем да проучим дъното — нареди капитанът на кормчията.

При тези думи Жан Барет изпита особено вълнение и страх.

— Никога не съм пътувал с такава машина — рече той на капитана.

— Какво ви плаши?

— Ами ако не изплуваме на повърхността?

— Драги Барет, сега подводните кораби са така сигурни, както и тези, които плуват по повърхността. Няма никаква опасност. Щом искаме да се потопим във водата, напълваме резервоарите, намиращи се в долната предна част на кораба. Тогаваша подводницата слиза без всякакви трудности. Ако пък желаем да изплуваме на повърхността, привеждаме в движение електрическите помпи, които изхвърлят водата от резервоарите. Корабът олеква и със силно движение изплува на повърхността.

— А въздухът?

— Имаме за шест часа, без да прибъгваме до цилиндрите, където държим достатъчно количество в запас. Щом се замърси въздухът, пуцаме пресен от запасните цилиндри. Разбрахте ли, че няма опасност от задушаване?

— А как можете да забележите неприятелски кораб, когато сте под водата?

— Имаме специален апарат. Посредством редица призми светлината се пречупва и ние виждаме всички предмети, които са по повърхността на водата. Щом се яви някой кораб на хоризонта, той се отразява веднага в огледалото, което виждате пред нас. И ние можем да различим дали е наш или вражески. Успокойте се, рибарю — продължи капитанът. — Ние ще намерим чудовището и с една торпила ще го хвърлим във въздуха, както би направил това един броненосец. А сега внимание. „Холандия“ започва да се потапя.

Всички отвори на подводницата бяха затворени. Страничните ѝ перки, които преодоляваха съпротивата на водната маса, бяха задвижени и предаваха леки трептения на стоманеното вретено.

Светлината в стъклената каюта на капитана започна да намалява. Внезапно „Холандия“ потъна и се намери сред силно фосфоресцираща светлина. Запалените електрически лампи пращаха наоколо светлите си лъчи и даваха чудно отражение на заобикалящата ги вода.

Долепил лице до дебелите стъкла, Жан Барет наблюдаваше с голямо любопитство различните видове риби, които бягаха на всички страни. Имаше огромни ягули, дълги около метър, които се увиваха като змии; сребърно-люспести моруни, грамадни камбали с чудни зъби. От време на време преминаваха тъй наречените риби „торпедини“, които имаха свойството да гърмят върху неприятеля си от разстояние, защото имаха в тялото си електричество, и свирепите акули с големи усти, въоръжени с остри зъби.

Акулите не само не бягаха, но обърнаха муцуните си към стъклата на каютата, шибяха с опашките си, като се надяваха да заграбят плячката си, ясно открояваща се на силното електрическо осветление.

„Холандия“ продължаваше да слиза към дъното. Здравото устройство на подводницата можеше да издържи на голямото водно налягане и да стигне морското дъно дори на петстотин метра дълбочина.

Шараните, моруните, торпедините, ягулите и акулите бяха изчезнали. Тези риби обичаха повърхността на морето. Почнаха да се вестяват други твари, които Жан Барет виждаше за първи път: чудни мекотели, снабдени с клюнове като на папагали и с прозрачни тела; дълги и тъмни змии с големи глави; медузи, прилични на отворени

чадъри и прозрачни като бисери, които отразяваха цветовете на дъгата; грамадни октоподи с подвижни пипала и големи черни очи.

— Ето го подводния живот — каза капитанът на Барет, който гледаше смаяно обитателите на морските дълбини. — Не сме далеч от дъното на морето.

Големи тъмноцветни растителни маси като панделки се движеха по посока на подводницата и се увиваха като къмба във водните пластове.

Всред тази растителност се виждаха мачтите на стар потопен кораб.

„Холандия“ се спускаше към дъното бавно и предпазливо. Рибите и октоподите изчезнаха. По повърхността на морските скали започнаха да се забелязват грамадни миди с отворени черупки и някакви особени морски животни, чиито тела, разделени на две половини, се затваряха, за да прикрият пипалата им. Имаше и невиждан род гъби. Дъното на океана приличаше на сметище. Виждаха се рибарски лодки, обърнати с дъното нагоре, стари кораби, загинали в сражения, ставали по тия места преди векове, топове, разни каси, покрити с раци.

Капитан Смитсън и Жан Барет съзерцаваха мълчаливо тези печални останки. Внезапно се разнесе тревожният сигнал на подводницата.

— Наблюдателите от предната част на подводницата трябва да са видели нещо интересно — каза капитан Смитсън. — Дали не е чудовището?

В този момент в каютата влезе помощник-капитанът.

— Капитане, — каза развълнувано той, — дясната перка на „Холандия“ не се движи.

— Да не е повредена? Досега не е срещала никакво препятствие — учуди се той.

Още не затворил уста и подводницата получи такъв тласък, че насмалко тримата да паднат на земята. След това потъна, като че в тъмен облак.

Чуха се виковете на моряците:

— Чудовището! Чудовището!

Капитан Смитсън долепи очи в стъклото, обаче не можа да различи нищо. Облакът пречеше. След това сътресение перката

заработи.

Капитанът повика кормчията. Нещастният моряк имаше жалък вид.

— Видя ли чудовището? — запита капитан Смитсън.

— Както виждам вас — отговори морякът с развълнуван глас.

— Какво представляваше?

— Приличаше на грамаден октопод, чиито предни пипала имаха най-малко дванадесет метра дължина. Какво страшилище, капитане. Втренчи двете си очи, като че искате да ме глътне.

— Откъде излезе?

— От дъното. Едно от пипалата му обхвана дясната перка и я спря.

— Видя ли къде избяга?

— В скалите пред нас.

— Добре — каза Смитсън угрижено. — Пригответе торпилата.

След това той покани Жан Барет да го последва в предната част на подводницата. Спряха пред една тръба с особен механизъм. Рибарят недоумяваше за какво може да служи.

Миг по-късно четирима моряци донесоха едно триметрово желязно вретено, в задната част на което имаше две перки.

— Какво е това? — запита Жан Барет.

— Торпилата, която ще разкъса чудовището — отвърна капитанът. — Това е мощно разрушително средство. Вкарва се в този канал, откача се, след като се затвори тръбата, за да не влиза вода в кораба, и се пуца в движение. Перките се задвижват посредством часовников механизъм. Кормилото дава насока на торпилата, която избухва при съприкосновение с първото срещнато тяло. Ще видите как ще направи на парчета октопода, когато го засегне.

Щом поставиха торпилата в цевта, Смитсън застана пред стъклата на предната част на подводницата и покани Жан Барет да наблюдава интересната гледка.

„Холандия“ вече се движеше по дъното на океана. Непознати морски чудовища, сплашени от електрическата светлина, бягаха във всички посоки и се криеха в подмолите. Бяха големи, невиждани дотогава риби с малки електрически лампички на челата, които изпращаха червеникави и синкави отблясъци. Имаше особен вид змии, снабдени с уши като криле, които при бягството си оставяха

фосфоресциращи светли ивици. Тук гъмжеше от непознат свят, който никога не бе виждал слънчева светлина.

Подводницата напредваше бавно: тя се намираше на четиристотин метра дълбочина — недостигната дотогава от нея. Всеки момент се очакваше тя да бъде изтласкана от водата към повърхността. Преминаха около двеста-триста метра, като разглеждаха внимателно морското дъно. Внезапно предната част на „Холандия“ се наведе и подводницата спря.

— Чудовището ни изненада — каза капитанът, като се задържа за една желязна дръжка, за да не падне. — Вместо да нападне предната част, нападна задната.

— Дали не ще разруши подводницата? — запита Жан Барет, целият пребледнял.

— Няма такава опасност. Да почакаме. Ще се яви и пред нас, не се съмнявайте в това.

Капитан Смитсън беше толкова спокоен, като че се отнасяше до нещо обикновено. Но моряците бяха тревожни. Те се уплашиха, че чудовището ще пробие подводницата или ще я повреди, за да не може да изплува на повърхността.

И Жан Барет мислеше, че е настъпил последния му час. Гигантският октопод, който имаше необикновена сила, изглежда си играеше с подводницата, вземайки я за голям рак. Дългите му пипала бяха обвили тялото на предполагаемия рак, тласкаха го силно и се мъчеха да го обърнат.

Капитан Смитсън наблюдаваше хладнокръвно. Той беше уверен, че след тези безполезни усилия чудовището ще се появи пред подводницата. Напразно бе залепил очи в стъклото на каютата и се опитваше да го разгледа. Виждаше пипалата на октопода как режат водата и се обвиват около тялото на „Холандия“. По тях съдеше за големината на морското чудовище. Бяха дебели колкото човешко тяло и дълги по десет метра. Завършваха със страшни смукала.

— Сигурно е някой Кракер, за който се говори в скандинавските легенди — мърмореше капитанът. — Такива екземпляри са срещани тук-там, но не с подобни размери. Да видим дали ще устои на 25-килограмовата торпила.

Малко по малко тласъците на подводницата отслабваха, докато престанаха съвсем. Освободена от прегръдките на чудовището,

„Холандия“ се издигна няколко метра по-нагоре и после продължи напред.

— Бъдете готови за пускане на торпилата! — изкомандува капитанът със звънлив глас.

Окуражени от спокойствието му, моряците се втурнаха към предната част в готовност да изстрелят страшната торпила. Капитанът обърна подводницата в обратна посока, за да потърси чудовището, което сигурно се готвеше да нападне отново „Холандия“. В този миг октоподът изскочи. Гледката беше толкова страшна, че капитан Смитсън се сепна.

Рибарите от Рихон имаха право. Касаеше се за едно животно, невиджано дотогава, с нечувани размери. Представляваше истинска планина от белезникаво месо и желатин, с дванадесет пипала, дълги от десет до дванадесет метра. Този обитател на морското дъно имаше грамадна уста и две зелени очи, големи колкото човешка глава.

Чудовището застана лице в лице с подводницата и се насочи стремително към нея.

— Стреляйте! — извика капитанът.

Жан Барет забеляза движението на вретеното през водните пластове, след което последва далечен гърмеж.

„Холандия“ се наклони на едната си страна, а след това — на другата. Околната вода потъмня.

— Не мърдайте! — нареди Смитсън.

Жан Барет се улови за желязната дръжка. „Холандия“ изпразни резервоарите си с вода и започна да се издига към повърхността с голяма скорост.

Жан дочу тъп удар, последван от глух гърмеж. В това време „Холандия“ се бе изкачила на повърхността и плаваше нормално.

— Елате — рече капитанът на екипажа си, който бе отворил вратите и бе излязъл на палубата.

В този момент подводницата се движеше на стотина метра от Рокските скали. Около „Холандия“ плуваха парчета белезникава материя и разкъсани части от пипала, превърнати на пихтия от торпилата.

— Ето какво остана от чудовището — тържествуваше капитан Смитсън с весел глас. — Рибарите могат да подновят лова си из морето, без да се боят, че ще бъдат нападнати. А сега дайте скорост на

машините, за да съобщим по-скоро новината на всички корнуелски рибари.

КОРАБОКРУШЕНЦИТЕ ОТ ХАНЗА

Добрият Лафонтен говори в една от своите басни за града Суриополис, т.е. града на мишките.

В географията никога не е имало такъв град. Но Суриополис е навсякъде, където има град. И трябва да добавя, че можем да го открием и в най-тъмните ъгли на корабите.

Тайнствен и особен град, образуван под земята, чиито улици са клоаки. Място, където няма друго небе, освен огромния свод от зидария и безкрайното протежение на паважите, по които се движат и живеят жителите на горния свят.

Колкото и многобройни да са жителите на горния свят, те никога не биха достигнали страхотната цифра на подземните жители, една адска раса, която се размножава до безкрай и образува огромна черна маса в завладените от нея подземия.

Преголяма част от тези гризачи — мишките и плъховете — се е предала на корабоплаването и няма кораб, който да не носи многоброен екипаж от мръсните четирикраки моряци. Впрочем трюмът и разните части на парахода са много удобни за убежище на малките чудовища. Дори и мачтите понякога служат за подслон на гризачите, които намират в тях изобилна храна от маслото на винтовете. Ония плъхове, които се отдават на корабоплаването, са предимно от норвежкия вид — те са по-едри от обикновените, с поголеми зъби и по-смели.

Достатъчно е кораб да хвърли котва в някое пристанище на Швеция или Норвегия, за да отплуват с него пълчища от тези безплатни пътници. На някои кораби са толкова много, че представляват страшна опасност за горките моряци.

Сега ще ви разправам една ужасна истинска история, за да ви покажа колко свирепи могат да бъдат плъховете. Това станало при корабокрушението на „Ханза“, за което ми разправи един стар моряк, мой приятел.

Този кораб „Ханза“ бил толкова стар, та притежателите му, опасявайки се, че няма да може вече да се бори с морето, решили да го

разрушат. Това решение било взето не само поради старостта му, но и поради безбройното количество мишки и плъхове, които се намирили на борда и правели непоносимо съществуването на нещастните моряци.

В трюма на кораба имало цели дружини, които нощем се качвали на палубата и тичали между краката на часовите, гонени от страшен глад. Навсякъде те били толкова много, че било достатъчно да се вдигне някой чувал или платно, за да изскочат със стотици.

Понеже изпаднал случай да се пренесе един товар при добри условия на Азорските острови и да се вземе на борда едно финландско семейство, притежателите решили да пуснат кораба на това последно пътуване. Семейството се състояло от баща, трима сина и една дъщеричка на три годинки.

Прочее, към края на септември 1891 г. „Ханза“ напуснал Берген и се отправил бавно към Атлантическия океан.

Финландското семейство било настанено в задната куличка на кораба, където били сложени легла, тъй като другаде нямало място. Понеже по-преди там били оставяни хранителните припаси на кораба, плъховете започнали да ходят нощем там и не позволявали на бедните изселници да спят.

Щом залезело слънцето, цели дружини гризачи нахлували в куличката, без да се боят от пазачите, като тичали бясно, скачали върху леглата и застрашавали да изядат носовете и ушите на финландците. В помещението се разигравали истински битки и тоягите на изселниците често не успявали да надвият отвратителните животни.

Изгонени насила, плъховете веднага се завръщали още по-свирепи и принуждавали пътниците да стоят постоянно на стража, което им пречело да затворят очи.

Напразно финландците се оплаквали на капитана, един грубиян, който ги приел на борда, понеже му ги били наложили собствениците на кораба, но ги приемал като пречка в работата.

— Не знам какво да ви правя — отговарял той винаги, като вдигал рамене. — Оправяйте се, както можете.

„Ханза“ вече бил оставил зад себе си бреговете на Англия и слизал към Испания, когато един лош ден в стария негоден кораб се отворила голяма дупка, от която започнала да влиза вода. Но още

нямало непосредствена опасност да потънат, защото корабът бил натоварен само с обръчи за бъчви — един далеч по-лек товар.

Все пак имало опасност той да спре насред океана, докато мине някой кораб и му помогне, но това било съмнително, понеже „Ханза“, за да се възползува от североизточните ветрове, се движел далеч от плавателните трасета.

Решили да пуснат в действие двете корабни помпи, но след няколко часа моряците се убедили, че количеството вода, което нахлува през дупката, било много по-голямо от това, което можели да изхвърлят помпите.

Корабът все повече и повече се пълнел с вода. Тя накарала плъховете най-напред да бягат нагоре, по-далеч от дълбочината на трюма. Това била нова и не по-малка опасност, на която бил изложен екипажът на „Ханза“.

Предвиждало се бясно нападение от страна на гризачите към хората на кораба.

Капитанът, опасявайки се, че ще трябва да отстъпи пред плъховете, заповядал да занесат известно количество храна на площадките на мачтите и да затворят херметически вратите на склада.

Очакваното страшно нападение на гризачите започнало към залез слънце, когато корабът потънал във водата с още два метра. Изплашени от водата, плъховете се спуснали на дружини към палубата, като почнали отчаяна борба с моряците, макар че те се били въоръжили с лостове и тояги.

Станало истинско сражение. Плъховете падали със стотици, но други техни събратя излизали от различни части на кораба и постепенно принудили моряците да отстъпят към мачтите.

След като избили много от опасните животинчета, финландците първи се подслонили на предната мачта, за да пазят там малката си дъщеря.

Като видели най-сетне, че са безпомощни, моряците побързали да последват примера им и също се подслонили на площадката на главната мачта.

Тогава видели много странно зрелище. Цялата палуба на „Ханза“ гъмжала от плъхове, повечето едри животни с дълги опашки и сиви муцуни. Те подскачали като полудели и се хвърляли ожесточено главно върху вратите на склада с храни, като се мъчели да ги пробият с

острите си зъби. Миризмата на жамбоните и саламите ги възбуждала до краен предел.

Други плъхове обаче се катерели смело по мачтите, за да забият зъбите си в краката на моряците. Удряни жестоко с тояги, те падали полупребити на палубата, където другите бързали да ги унищожат.

Предмет на нападенията на плъховете станала повече предната мачта, на чиято площадка се намирало финландското семейство. Навярно Мини, сестричката на трите момчета, възбуждала жаждата им да ръфат месо. Но тримата братя, които били силни и баща им отбивали многократните нападения на изгладнелите животинки, като трошели костите на ония от тях, които се опитвали да стигнат високото им убежище.

— Удряйте! Удряйте! — викал непрестанно бащата, който треперел за малката.

За щастие корабът, макар и пълен с вода, се държал все още над водата. Обръчите, с които бил натоварен, му пречели да потъне.

Към полунощ плъховете най-сетне прекратили нападението срещу мачтите и оставили защитниците им да си отдъхнат. Финландците, които не можели да се държат вече на краката си, първи заспали, като се завързали за мачтата, за да не паднат от площадката, понеже тук мястото било тясно.

Когато се събудили, очаквала ги лоша изненада. Площадката на главната мачта била напусната от екипажа.

Като използвали тъмнината, капитанът и хората му се настанили на единствената лодка, която имало на борда на кораба, и подло изоставили нещастните финландци.

— Загубени сме! — извикал най-големият син. — Татко, не ни остава нищо друго освен да умрем.

— Не се отчайвайте — отговорил бащата. — Да се надяваме, че някой кораб ще дойде да ни прибере. Морето е голямо наистина, но и корабите, които сноват из него, не са малко. Нека се уповаваме на провидението.

— А тия плъхове няма ли да ни разкъсат! Като няма вече какво да ядат, ще се нахвърлят върху нас.

— Какво искаш да кажеш, татко? — попитал пак най-големият син.

— Трябва да попречим на плъховете да ни нападнат от всички страни изведнъж, като прережем въжетата и стълбовете. Ако поискат да се изкачат до нас, ще трябва да се катерят по мачтата и ще ни бъде лесно да ги отблъснем. Помогнете ми, момчета и да не губим време.

Първите плъхове се катерели вече по въжетата, тласкани от другите, които били зад тях. Въжетата и стълбовете били покрити със стотици изгладнели зверчета.

Злочестите пътници, въоръжени с широките си финландски ножове, които не оставяли никога, започнали веднага да работят.

Бързо прерязани, въжетата падали едно по едно и изсипвали върху кувертата дъжд от гризачи, които скоро бивали поглъщани безжалостно от другарите си.

Страшното нападение било задържано за няколко минути, но после плъховете, които от глада ставали все по-свирепи, се хвърлили към мачтата и започнали да се катерят по нея.

Тримата синове на финландеца започнали борбата, като избили първите редици. Обаче плъховете не преставали да се катерят и попълвали веднага редиците на избитите си събратя. Те били толкова много, че поставяли на тежко изпитание силите и съпротивата на момчетата.

От мачтата се стичала кръв и нападателите падали на групи, пребити или буквално смазани от силните удари на защитниците.

Борбата продължила цели два часа безспирно, докато най-сетне гризачите разбрали безполезността на нападението и решили да ги оставят на мира.

— Време беше да престанат — казал най-големият син. — Не можехме повече да издържим.

Нападението не се повторило. Впрочем, плъховете не били вече гладни, защото изяли голям брой от избитите си другари, и обсадените могли да си починат и да похапнат.

И този ден минал, без да се появи на хоризонта някой кораб. За щастие океанът бил спокоен и корабът, макар и пълен с вода, се държал все още на повърхността.

Обаче привечер старият финландец забелязал един облак с черни краища, който се издигал на юг.

— Засега не вярвам — отговорил човекът. — Виждам ги, че се нахвърлят върху склада и зъбите им най-сетне ще победят. Ако успеят

да влязат, няколко дни няма да се занимават с нас.

Така и станало. Това множество се нахвърлило върху куличката, която служела за склад на храната и хиляди, и хиляди зъби гризели бясно боровите греди, за да пробият дупки.

Гладът ги бил подлудил и миризмата на жамбоните и на соленото месо ги възбуждала още повече.

Предвижданията на стария финландец се сбъднали. След два-три часа вратите, прегризани на няколко места, започнали да отстъпват и първите редици плъхове се хвърлили в склада. Тъй като всички не можели да влязат, започнала бясна борба около куличката.

На следния ден плъховете, издути до спукване, понеже успели да пробият нови дупки, дремели по палубата на кораба. В куличката изглежда не бил останал нито един жамбон, нито едно късче месо, нито един картоф, нито една бисквита. Всичко било изядено от страшните гризачи.

Междувременно корабът, тласкан от лек ветреца, се носел без посока из океана, като се полюшвал леко. Водата се плискала по края на кувертата и заливала мостчето, но той все пак плавал и нямало никаква опасност да потъне.

Два дни плъховете били спокойни. На третия ден започнали да се вълнуват и да припкат по палубата на кораба с очевидното намерение да се покатерят по предната мачта.

Сега те се готвели да пируват с месата на клетниците.

— Татко, — казал най-големият син, гледайки сестра си, — приближава ужасният момент. Ще успеем ли да отблъснем нападението?

— Колко храна ни остава още? — попитал бащата.

— Имаме само две стъкла с вода, два килограма сухари и половин жамбон.

— Това ще ни стигне за три или четири дни.

— А не мислиш ли за нападението на плъховете?

Бащата не отговорил.

— Би могло да се опита — казал той изведнъж, загледан в синовете си, които били разтревожени. — Мачтата ще се държи и без това, и защитата ни ще бъде по-сигурна.

— Времето ще се разваля — казал той на синовете си, клатейки глава. — Бедните ми деца, не знам как ще свърши за нас всичко това.

— Дали мачтата ще издържи? — запитали се всички.

— Дано! Спуснете всички платна, за да не оказват съпротива на предната мачта.

Трите момчета бързо се подчинили и прерязали платната, после зачакали с голяма тревога да се разрази бурята.

Към десет часа започнал да духа много силен вятър, който веднага развълнувал океана.

Надигнали се големи вълни, които силно разлюлели кораба. Това зло имало и добрата си страна, понеже водните планини, заливайки палубата на „Ханза“, помитали купища гризачи и ги хвърляли в морето.

През цялата нощ финландците бдели от страх да не паднат на палубата и когато се зазорило, видели главната мачта покрита с гризачи. Хитрите гадина се подслонили като хората, но повечето от тях вече били пометени от вълните.

Бурята не утихвала, а застрашавала да се усили. Гръмотевици, светкавици и черни облаци се носели по небето като необяздени коне.

Повдиган от огромните вълни, корабът скърцал злоещо, сякаш щял да се разглоби всеки момент. После за известно време потъвал тежко и тогава цялата палуба изчезвала под ударите на морето.

Положението на клетите финландци ставало все по-критично, особено когато виждали, че плъховете се катерят по въжетата и стигат до подпорите на предната мачта.

Никой не се бил сетил да пререже тези въжета.

— На оръжие! Плъховете! — извикал бащата, като грабнал в ръцете си малката. — Хайде, момчета! Хвърлят се върху нас!

Зверчетата, които извършили вече тази маневра, слизали по мачтата, а други, насърчени от примера, напущали бързо главната мачта, за да завземат предната.

Тримата младежи били в затруднено положение, понеже при непрестанната борба можели да паднат от площадката и да се размажат на палубата.

Изведнъж старецът надал вик:

— Кораб! Кораб!

И наистина в далечината се показал някакъв кораб.

— Смелост, момчета! — добавил бащата. — Идат ни на помощ!

Трите силни момчета не пестели ударите, за да отблъснат гладниците, които се опитвали да се нахвърлят върху сестричката им. Бащата стискал силно в ръцете си детето.

Междувременно непознатият кораб приближавал все повече към тях. Сигурно моряците забелязали, че хората са изпаднали в беда и корабът скоро ще потъне.

Трите момчета продължавали да се борят ожесточено с плъховете, които като усетили, че плячката им се изплъзва, удвоили усилията си.

Изведнъж, синовете на финландеца чули сърцераздирателен писък. Обърнали се веднага и видели как баща им, с детето в ръце, загубил равновесие, полетял надолу към мостика.

Ще повярвате ли? Цялата изгладняла орда от плъхове, като видяла дългоочакваната плячка, се хвърлила стремглаво. Обезумели от скръб, трите момчета се спуснали бързо по мачтата с надеждата да намерят живи баща си и сестричката си.

Когато стъпили на мостика, пред очите им се разкрила ужасна гледка: баща им и малката били буквално затрупани от множество гризачи, които ги ръфали ожесточено.

Ударите и ритниците не успели да ги отхвърлят. За щастие корабът, който идел на помощ, спуснал в морето една голяма лодка с шестнадесет моряци и въпреки вълните тя успяла да се приближи до потъващия кораб.

Уви! Помощта закъсняла. Когато гризачите били избити, от злочестия старец и детето останали само скелетите.

Моряците трябвало да употребят сила, за да откъснат тримата нещастни младежи от останките им. Те едва успели да сторят това, защото „Ханза“ започнал да потъва под непрестанния устрем на вълните.

Корабът, който спасил братята-финландци, бил испанска военна фрегата, отиваща за Азорските острови.

Тримата младежи били сърдечно приети от капитана. А двата скелета на скъпите им близки потънали заедно с „Ханза“ и свирепите плъхове.

ПЕРСИЙСКИЯТ ГЕРОЙ

Това, което ще ви разправя, се случи преди няколко десетки години. Тогава на персийския престол царуваше не сегашният шах, който е много по-цивилизован от своите прадеди, а Насредин, известен със своята жестокост и варварщина.

Като всички азиатски владетели, покойният шах бе извънредно подозрителен и виждаше у всеки, който е близо до него, съзаклятник, готов да го убие, за да заеме престола му. Той подозираше дори и министрите си и особено роднините си, които бяха под строг надзор. Най-много се боеше обаче от един свой братовчед — Али, хубав, висок и мургав младеж, който бе проявил голяма смелост в борбата срещу кюрдските племена, когато се бяха опитали да нахлуят в Персия и да свалят владетеля.

Отначало шахът се показва благодарен към храбривия младеж, който бе спасил царството от тези ужасни жители на степите на Каспийско море, назначи го за пълководец на войската и освен това даде титлата принцеса на сестра му, нежната Амина, която всички наричаха цветето на Техеран.

Един ден обаче жители на столицата устройха заговор против жестокия владетел, защото, уповавайки се на могъществото си, той злоупотребяваше много с търпението на поданиците си. Тормозеше ги по хиляди начини, главно богатите, за да отнеме имотите им.

Заговорът бе навреме разкрит и всички заговорници бяха осъдени на смърт. Някой обаче пошепна на ухото на могъщия владетел, че уж заговорът бил подготвен от Али, за да заеме престола.

Това подозрение бе достатъчно, за да породи в сърцето на тиранина свирепа омраза към бедния младеж, който всъщност бе защитник на страната. Насредин повярва на злоезичието на завистливия клеветник. И един ден, разяждан от съмнение, повика Али и му каза направо:

— Ти си изменник! Ти си устройл заговора, за да заемеш престола ми.

Нещастният младеж, който дори не бе чувал за този заговор, побледня, понеже знаеше, че животът му е в опасност, но отговори хладнокръвно:

— Дайте ми само едно доказателство, Ваше Величество, и аз ще се убия пред вас: кълна ви се, че съм невинен.

— Ти си подлец! — изрева разяреният шах. — Най-ужасната смърт би била недостатъчна за твоето коварство.

Възмутен до дъното на душата си, младежът скочи на крака и с разтреперан от гняв и възмущение глас отговори:

— Значи това е наградата, която Ваше Величество дава на оногова, който с храбростта си защити отечеството, застрашено от кюрдите?

— Направих те принц на Фарсистан и ти подарих тази скъпоценна огърлица от рубини, която носиш на шията си — отговори шахът.

— Нека Ваше Величество ми отнеме тази титла: що се отнася до огърлицата, ето какво ще направя.

С тези думи младежът я свали от врата си и я скъса, като разпиля скъпоценните камъни по пода.

Вместо да раздразни още повече владетеля, тази постъпка го успокои.

— Може би са ме излъгали! — извика той.

— Нека Ваше Величество ми каже кой ме е обвинил и ще отида да го убия със собствената си ръка в законен двубой.

— Това не мога да ти кажа — отвърна шахът. — Засега вярвам в твоята невинност, но ще те наблюдавам и горко ти, ако се осмелиш да устроиш някакъв заговор против мен.

На следния ден един от висшите държавни сановници, управител на една провинция, бе осъден на смърт. Завързан за дулото на едно оръдие, той бе разкъсан.

Няколко месеца по-късно бе устроен нов заговор от търговци от Техеран, които бяха ограбвани от правителствените чиновници. И един от тях посегна на живота на владетеля, без обаче да успее дори да го рани.

Същата вечер Али бе арестуван, когато най-малко очакваше това и въпреки сълзите на сестра му Амина бе отведен под силна охрана в масивния градски замък, който служеше за затвор.

Девойката, която се опасяваше за живота на брат си, помоли за среща с шаха и падна в краката му, като го молеше да не вярва на коварните царедворци.

Владетелят, който още бе обзет от силно вълнение и ужасен гняв, я отблъсна грубо, като извика:

— Твоят брат е измамник, сега вече съм напълно уверен в това. Той е устроил заговора на търговците и аз ще заповядам да го набият на кол.

— Не е възможно, Ваше Величество, да имате доказателства — отговори Амина, поразена от тази жестока заплаха. — Брат ми е най-верният ви поданик и не трябва да се вслушвате в думите на подлеците, които завиждат на положението и на храбростта му.

— Е, добре, виж — каза шахът и се отправи към един шкаф от палисандрово дърво, украсен със седеф, отвори едно чекмедже, извади някаква хартия, сложи я пред очите на нещастната принцеса и каза:

— Чети! Тази бележка беше намерена у онзи, който се опита да ме убие.

Амина я прочете и пребледня.

Написани бяха само няколко реда, в които на заговорниците се определяше среща в стария замък на Техеран и отдолу личеше подписът на Али.

— Подправили са почерка на брат ми! — извика нещастницата. Кълна се в Мохамед, Али е невинен, Ваше Величество!

— Възможно е — отговори шахът, — но пред съмнението предпочитам сигурността си. А брат ти ще бъде набучен на кол.

Амина разбра веднага, че би било безполезно да се опитва да смекчи сърцето на този жесток деспот. Понеже бе уверена в невинността на брат си и имаше много верни приятели, намисли един план.

„Ще уредя бягството на Али и ще потърся после подлеца, който е скрил бележката в дрехите на убиеца. Това престъпление няма да остане ненаказано!“

Макар и много млада, Амина бе надарена с голяма енергия. Като се завърна в двореца си, тя взе всичките си скъпоценности и ги заложи у един banker еврейин, за да има подръка много пари. После повика четирима предани приятели и състави плана за бягството.

Впрочем, трябваше само да се подкупи началникът на крепостта, в която се намираше пленникът и да се държат готови бързи коне и охрана, за да се стигне колкото е възможно по-скоро до границата на Афганистан.

Влязат ли веднъж в земите на този емир, не по-малко могъщ от шаха, няма вече от какво да се страхуват.

От предпазливост приятелите на Амина и Али наеха двадесет и четирима кюрди от Демавенд, много решителни хора, винаги готови да се бият за оногова, който им плаща, за да разбият в случай на нужда вратите на крепостта и да убият пазачите.

На следната вечер Амина, преоблечена като персийски благородник, и нейните приятели се представиха пред вратите на крепостта и поискаха да говорят с началника.

Понеже посетителите бяха влиятелни хора, движещи се в двореца на владетеля, стражата не се противопостави. Началникът на крепостта, веднага уведомен за присъствието им, побърза да ги приеме.

В това време кюрдите се бяха скрили в околностите на затвора, готови да се притекат при първия знак и да избият пазачите.

Началникът, който позна Амина под мъжките дрехи и който обичаше Али, понеже се беше сражавал под неговите заповеди, разбра веднага за какво става дума. Но като знаеше, че шахът няма да го пощади, се престори отначало, че не приема направените му от смелата девойка предложения. После отстъпи пред сумата двадесет хиляди лири, която му позволяваше да се спаси на свой ред или към Каспийско море, или в Белуджистан.

— Отстъпвам пред силата — каза той, — но и аз ще избягам незабавно. Шахът няма да ми прости и ще ме побие на кол.

Той отвори вратата на затвора, където се намираше злочестият младеж, изведе го навън от крепостта, като каза на пазачите, че шахът го чака. Качи се на един от най-бързите коне и след като прибра възнаграждението си, препусна стремглаво, за да избегне отмъщението на своя жесток господар.

Амина, зарадвана от това неочаквано освобождение, прегърна нежно брат си, като му поръча само да спре на границата с Афганистан, даде му една голяма сума и се завърна в двореца си, за да не събуди някакво подозрение у шаха.

Али знаеше, че братовчед му, шахът, няма да му прости, макар и да не разполага със сигурни доказателства за виновността му, измислена от някой завистлив придворен. Той никога не бе помислял да вземе участие в някакъв заговор, тъй като не бе ни най-малко амбициозен, затова смушка коня, даден му от сестра му, за да стигне по-скоро до границите с Афганистан.

Четирима верни приятели и наемниците кюрди го следваха, готови да го защитават.

Докато препускаше безспирно през безкрайните равнини на Южна Персия, шахът бе веднага уведомен за бягството на затворника и на подкупения началник.

Деспотът пламна от гняв и повече отвсякога уверен, че братовчед му е взел участие в заговора, заповяда на конницата да преследва бегълците и да загради всички проходи, водещи към Афганистан.

Персийските конници са известни като отлични бегачи, понеже почти всички яздят арабски коне с необикновена издръжливост.

Хиляда и петстотин войници, пуснати по следите на беглеца, не закъсняха да стигнат до границите и да заградят проходите.

За нещастие Али, който пренощува в едно село, не успя да напусне пределите на държавата преди конниците на шаха да стигнат до границата. Тъй че когато се опита да я прехвърли, намери се пред многобройни войски, които му преградиха пътя.

Между кюрдите и конниците на шаха се завърза ожесточено сражение, в което кюрдите оставиха две трети от хората си убити, включително и четиримата приятели на Али. Те предпочетоха достойна смърт с меч в ръка пред мъчението на кола или друго лошо наказание.

Нещастният Али, който се би като лъв, бе пленен, затворен в една кола с желязна преграда и отведен в столицата.

Когато шахът го видя, яростта му избухна отново:

— Сега няма да ми кажеш вече, че си невинен — каза му той. — Ако си невинен, нямаше да избягаш, като подкупиш началника на крепостта. Сега вече съм сигурен, че ти си устроил заговора на търговците.

— Ваше Величество се заблуждава — отговори Али. — Избягах, за да се спася от ужасната смърт, на която ме осъдихте, а не защото съм виновен. Повтарям Ви пак, че съм най-верният Ви поданик, но

щом искате смъртта ми, нека бъде волята Ви. Срамувам се да се защитавам повече.

— Защото си двуличен и не можеш да докажеш невинността си — прекъсна го разгневеният тиранин. — Ти искаше да избягаш в Афганистан, за да вдигнеш срещу мен емира на тази страна.

— Повтарям, Ваше Величество, че съм много безсилен, за да се защитавам срещу такива обвинения. Вие искате един човешки живот — вземете го.

— Разбира се, че ще го взема, изменнико!

— Примириявам се с печалната си участ — отговори младият воин. — Желая само един ден да не се разкаете за това престъпление.

— Ти си куче, подлец и никога няма да се разкая, че съм очистил земята от такъв изверг!

Али не благоволи дори да отговори и обърна гръб на владетеля, като застана между пазачите, които го бяха отвели в двореца.

На другата сутрин широкият площад Мейдан, който е предназначен за изпълнението на смъртните присъди, бе изпълнен с любопитни.

При вестта, че ще бъде наказан братовчедът на могъщия владетел, се бяха стекли всички жители на столицата, жадни за кървави зрелища.

При това в случая не се касаеше за обикновеното наказание да се завърже виновният за дулото на оръдието, а за още по-страшно — набиване на кол, това ужасно мъчение бе измислено от чудовищната фантазия на турските султани.

Гилотината, бесилката, хвърлянето във въздуха, обезглавяването с ятаган са нищо в сравнение с набиването на кол.

За извършването на това ужасно мъчение са необходими много умели палачи, понеже жертвата не трябва да умре веднага. Агонията ѝ трябва да трае не по-малко от три дни.

Употребява се един вид шиш с огромни размери, закрепен в дупката на един камък. Осъденият се набучва на шиша така, че върхът му да влезе под едната част на гърдите и да излезе от рамото, за да не засегне някой важен орган.

Клетникът остава така почти увиснал на това желязо и може да живее до четири дни.

За да направи още по-голямо мъчението му, палачът го намазва с мед, та мухите и осите да го измъчват още повече. Наистина дори и китайците, които са майстори в областта на мъченията, не са измислили по-ужасно нещо.

Храбрият Али, примирен вече с печалната си участ, бе отведен на площада и поверен на пазача.

Ужасната работа бе извършена бързо и след няколко мига храбрецът се намери набит на железния кол.

Вечерта, когато двама стражи наблюдаваха мъчението на младежа, една жена, чието лице бе покрито с гъсто було, се приближи към кола, като каза с решителен глас:

— Направете път на сестрата на злочестия Али.

Тя пусна в ръцете на двамата пазачи две кесии, пълни със злато, и се приближи до младежа, който още не бе умрял.

— Чуваш ли ме, братко? — попита тя с късащ се от страдание глас.

— Да, Амина — отговори умиращият.

— Мога ли да съкратя мъките ти?

— Да, понижи ми сърцето.

— Ще го направя, но кълна ти се, че ще отмъстя за теб. Узнах вече кой е вдъхнал подозрение в душата на шаха.

— Кажи ми го и ще умра щастлив, защото зная, че ще отмъстиш за мен.

— Това е Бен-Зуф, братът на оногова, който бе наказан от шаха чрез оръдието, загдето те наклевети първия път. Ти си невинен, нали?

— Кълна се в брадата на баща си.

— Умри в мир...

Смелата девойка, сдържайки риданията си, извади от пазвата си една кама и с твърда ръка я заби в сърцето на принца.

— Благодаря... Амина — промълви Али, като наведе глава над рамото, прободено от железния кол. — Благодаря ти!

Това бяха последните му думи. Смъртта последва почти мигновено, освобождавайки го от ужасното мъчение.

В продължение на седем дни Амина не се вести никъде. Населението и шахът помислиха, че е напуснала столицата, за да избегне някое наказание.

Обаче храбрата девойка бдеше зорко, за да изненада Бен-Зуф. Ала и той бе нащрек, понеже подозираше предстоящо отмъщение, за което някои негови приятели го бяха предупредили.

Една вечер, когато излизаше от къщата на свой роднина, където беше поканен на богато угощение, Бен-Зуф бе изненадан от дванадесет въоръжени мъже, завързан и отведен в двореца на Амира.

Когато подлецът се намери пред сестрата на жертвата си, разбра, че е изгубен и помоли горещо за прошка.

— Прощавам ти, но ако заявиш, че си искал да отмъстиш с долен донос за брат си, убит от шаха — отговори девойката.

Персиецът се съгласи, но когато написа декларацията един от приятелите на Али извади пищова си и като се обърна към Амина, каза:

— Вие простихте, но ние не! Този човек заслужава да бъде убит. Ние се заклехме в това.

И той го повали с един изстрел, като пръсна черепа му.

След тази вечер Амина изчезна от Техеран, но някой се погрижи да изпрати на шаха декларацията на Бен-Зуф.

Шахът бе силно поразен от това събитие и оплака загубата на храбрия младеж, който бе защитил границите на държавата му срещу нашествието на кюрдите.

Той потърси Амина в Афганистан и Белуджистан, за да се опита да поправи по някакъв начин стореното зло, но не можа да я намери.

Когато владетелят най-сетне умря, една смела ръка написа на гробницата му следните слова, които персийците още помнят:

„Тук почива убиецът на Али.“

Никой не узна кой бе написал това. Обаче в Персия и сега се съмняват, че тази ръка е била на Амина, сестрата на злочестия храбрец, на защитника на персийските граници.

ДОРИОЛСКИЯТ ФАР

Известни кули, често пъти с еднообразна форма, загнездени върху недостъпни скали или затънали всред пясъците, будят възторга на мореплавателите, които кръстосват океаните. Те служат за ориентир на опасностите от подводни скали или за указване входа на някое пристанище, където корабите намират спасение от бесните вълни.

Тези кули, които се срещат по морските брегове, се наричат фарове. Една нощна лампа с непрекъснато движещи се огледални рефлектори посочва на нещастните мореплаватели пристанището или залива.

В тези кули живеят хора, назначени да поддържат през нощта голямата лампа или да подават сигнали на корабите, изложени на опасност.

Тези хора са разузнавачи на вероломните вълни, на облаците, мъглите, бурите и са предната охрана на моретата.

Принудени да стоят със седмици, а често пъти и с месеци в тези кули, надвиснали над морските пропасти или по краищата на подвижни скали, да бъдат пленници на тези вечно мрачни, обсадени морски крепости, пазачите на фаровете прекарват доста незавиден живот. Далеч от хората, заплашени от продължителни ветрове и бурни вълни, подчинени доброволно на една желязна дисциплина и лишени от радостите на живота, те слушат вечните песни на ветровете и на бурните морски вълни.

Техният живот, техните обичаи и тяхната служба са неизвестни. Фаропазачите отбягват хората, които не принадлежат към морското семейство. Затова са усамотени, а животът им — малко известен. Преди всичко фаровете носят нещо тайнствено в себе си и често пъти приличат на древна развалина, на необитаема крепост, на пиратски скривалища, където се укрива плячката, или на прокълнати кули, посещавани само от призраци.

Всяка кула е свързана с някоя легенда или история, които ѝ придават по-голяма важност и тайнственост.

Например фарът на Генуа има своята легенда. Старите хроники от 1318 г. разказват, че гибелините, като влезли във война с гелфите, издълбали скалата, на която бил кацнал известният фар, влезли вътре отдолу, минирали кулата и заплашили да я унищожат, ако обсадените в града не се предадат.

С друга легенда се слави известната кула Гурдонам, която се намира на устието на Жиронда във Франция и чиято светлина се забелязва нощем на 100 километра разстояние.

Същата се издига над грамадна скала и служи като страж на корабите, които идват от Атлантическия океан и търсят прибежище в речното крайбрежие на Бордо, за да се спасят от страшните морски бури. Легендата разправя, че строителят на кулата, за да я завърши, трябвало да сключи договор с дявола, като че ли дяволът живее в тази страна и непрекъснато задържа движението на вълните.

Луиджи де Фоа, строителят на кулата, обещава на дявола, ако той не му пречи в работата, да му подари една душа — душата на първото същество, което дойде на фара. Дяволът се съгласява и морето се укротява, докато завърши строежът.

Според легендата строителят измисля начин да излъже дявола. След изграждането на кулата той хвърля една голяма жаба и дяволът, ще-не ще, трябвало да приеме тази душа...

Фаропазачите твърдят, че в бурни нощи са забелязвали едно светещо тяло, голямо колкото топка; то скачало върху вълните и се загубвало тогава, когато някой от тях се прекръстел.

Известният фар на Едистон, който се издига върху една скала при входа на пристанището Плимут в Англия, не е свързан със стара легенда, но историята му — също тъй плод на човешка енергия и воля, победителка на всички пречки — е не по-малко интересна. По време на бури морето край тази скала беснеело страшно. Много кораби се разбивали като орехи.

От дълги години всеки съзнавал, че на това място трябва да се издигне фар, но поради големите трудности и особености на мястото никой не се наемал да го стори. Скалата отстои на 10 мили от брега. Как може да се отнесе с лодки необходимият материал за постройката на кулата на такова далечно разстояние при вечно беснеещите вълни?

Трябвало да се работи само през хубави дни. Но всеки се боял, че през нощта свършената работа може да бъде разрушена.

Винсталеј, един от най-богатите граждани на Плимут, се осмелил да построи фара въпреки всичките пречки, които можел да срещне. Той предложил всички необходими средства, ако се сложи основата по негов план.

И наистина за основи поставят огромни каменни блокове, а след това изграждат жилището на фаропазача. Поставят специални колони за отбиване на бурните вълни.

Доколко са били верни пресмятанията на строителя, се вижда от това, че в една бурна нощ — тъй чести по английските брегове — фарът бил отвлечен далеч в морето заедно със строителя му, който пожелал да пренощува там.

След това издигат втора кула, прилична на грамадна колона, и я обграждат със здрави дъбови греди и дъски, за да намалят силата на блъскащите се вълни.

Този фар оцелява цели четиридесет години. През 1755 г. пада гръм и го разрушава до основи.

Но най-трогателна е историята на Дориолския фар, която ще разкажа на моите малки читатели.

* * *

За доизграждане на Дориолския фар се срещат почти същите трудности и мъчности, както при изграждането на фара на Плимут.

Издигнат на края на една скала на португалското океанско крайбрежие, той трябваше да упътва корабите, които влизаха в река Тахо, върху чиито брегове е разположен хубавият и богат град Лисабон. Работата продължава цели петнадесет години и завършва едва през 1877 г. Фарът наподобява кула, издигната в края на скалата, в която се разбиват неспирно бесните вълни на Атлантическия океан.

Той прилича на огромна колона, изградена от огромни камъни, циментирани с желязо. Здравината на кулата беше несъмнена.

На височина 30 метра в кулата бе построено жилище за пазача и неговото семейство: четири малки стаички, достатъчни да поберат едно легло и необходимата покъщнина. По-горе се намира фарът, чиято светлина можеше да бъде забелязвана от мореплавателите на голямо разстояние.

След упорит труд и огромни средства най-после фарът бе завършен. Службата фаропазач повериха на един стар моряк от португалската флота. Но не минаха петнадесет дни, когато фаропазачът се върна в Лисабон и заяви, че му липсва кураж да остане на служба и че през тези две седмици не е могъл да заспи.

Всеки път, когато вълните се разбиват в кулата, чувствувал, че тя се тресе. Страхуваше се за живота си и не искаше да бъде жив погребан някой ден.

Потърсиха други фаропазачи, но никой не се осмели да приеме този пост.

Правителството се отчая, че не може да намери негов заместник. Най-после се яви човек, който пожела да бъде назначен за фаропазач. Беше морякът Джовани Мигуел, четиридесет годишен мъж, женен за дъщерята на рибар.

Веднага след назначението си Мигуел замина за Дориелския фар с правителствения торпильор, като взе със себе си жена си Кармен и брат й Енрико, двадесет и две годишен младеж, който бе пътувал из много страни.

Океанът бе тих и спокоен — нещо рядко за тези места, изпълнени със стръмни пясъчни скали, по които се виждаха да стърчат мачтите на потънали кораби. Жена му и шурейт му влязоха с премаляло сърце в кулата. След като подредиха донесената покъщнина и поставиха в склада запасите от храна, която торпильорът трябваше да кара всеки месец, Мигуел постъпи на служба още същата вечер.

През първите няколко дни службата мина спокойно. Кармен се занимаваше с къщната работа, а двамата мъже прекарваха деня в риболов и ловене на птици, с които разнообразяваха храната си.

Лятото преваляше. Наближаваше есента. Хубавите дни свършваха и небето започна да става все по-облачно. Паднаха мъгли, задуха западнякът, който започна да развихря вълните на океана.

Една нощ се изви страшна буря в Атлантическия океан. Джовани и шурейт му Енрико бяха на фара, обзети от голямо безпокойство, тъй като вълните ставаха все по-яростни. Трябваше да бдят да не изгасне лампата. Внезапно и двамата почувстваха, че кулата се олюля.

Джовани не обърна внимание и помисли, че така му се е сторило. Но миг по-късно Енрико скочи на крака и целият пребледнял попита:

— Усети ли, Джовани?

— Леко клатушкане — отвърна фаропазачът, като пребледня също. — Да, кулата тръпне под ударите на вълните. Иди да предупредиш Кармен.

— Дали тази нощ океанът не ще отнесе фара?

Мигуел имаше право. Кулата се олюляваше от ударите на бесните вълни.

Когато Енрико слезе да извика сестра си, Джовани подаде глава през колоните и неспокойно загледа океана.

Гледката беше страшотна. Океанът, цял почернял, ревеше страшно. Върху тъмното водно покривало не се забелязваше никаква светла точка. Грамадни вълни се разбиваха в скалите и водните пръски стигаха чак до прозорците.

— Предчувствувам, че ще се случи нещо страшно — каза си Джовани.

Когато обаче видя да приближават Кармен и брат ѝ, помъчи се да си придаде по-спокоен вид.

— Джовани — каза Кармен, — невъзможно е да се спи тази нощ. Грохотът на вълните се чува така силно в стаята, че би събудил и мъртвец. Почувствувах как стените на фара потрепераха няколко пъти. Дали не ще се събори?

— Няма опасност — отвърна Джовани с насилена усмивка. — Камъните са оплетени с желяза, а основата на кулата е дълбоко вкопана в скалата. Повиках те, за да не бъдеш сама. Не се страхувай, няма опасност от срутване.

След това я покани да седне до фара, наметна я с вълнено одеяло и излезе заедно с шурей си на терасата.

Отдолу океанът ревеше все по-страшно, като че имаше за цел да откърти вековната скала заедно с кулата.

Джовани запази видимо спокойствие. Но Енрико не можеше да прикрие страха си. И нему се струваше, че кулата всеки миг ще се събори и ще ги захвърли в бездната на океана. Понякога му се струваше, че вижда върху мрачните вълни на океана фантастични параходи, а далеч на хоризонта — други фарове.

Един час по-късно му се стори, че кулата се заклати отново и този път по-силно.

— Джовани! — извика Енрико уплашено.

— Мълчи, не викай така, ще събудиш Кармен — предупреди го Джовани.

— Кулата се клати по-силно, чувствуваш ли?

— Да, клати се и какво от това.

— А не се вижда никакъв кораб. Започвам да се страхувам.

— Какво може да ни помогне корабът? Как ще се притече на помощ?

В този момент една водна планина се повдигна и със страшна сила се разби в подножието на кулата. Чу се глух металически трясък, като че паднаха купища желяза върху скалата.

Енрико не можа да сподави страшния вик:

— Веригата се счупи!

Кармен се сепна от трясъка и дойде при двамата мъже. Трябваше да се подпира по стените, тъй страшно бе люлеенето.

— Боже мой! — извика Джовани и хвана жена си през кръста.

Ужас се изписа върху лицата на всички.

— Да се укрием в складовете или да слезем по-долу — предложи Джовани.

— Кулата пада — извика Кармен.

— Не се плаши, Кармен! Основите са здрави. Кулата ще издържи на бесните удари на вълните.

Във всеки случай благоразумието ги съветваше да напуснат това място.

След като прегледаха лампата, решиха да слязат на долния етаж. Складовете се намираха на 15 метра по-долу и бяха оградени от голяма желязна ограда. Там намериха бурета с масло за лампата и хранителни припаси. Седнаха върху буретата неми и бледи. Мрачните резове на вълните оглушаваха страховито околността. Стените на кулата продължаваха да се тресат. Като че всяка минута щяха да зейнат.

Джовани притисна жена си, като че искаше да я запази от гнева на вълните. Енрико бе вкопчил ръце в желязната решетка.

Изминали бяха няколко минути, откак се бяха подслонили на това място, когато внезапно чуха да падат камъни върху скалата.

Кармен нададе жален вик:

— Джовани, кубето на фара се събаря!

В същия този миг далеч в океана се чуха няколко топовни гърмежа.

Нямаше съмнение, че някой кораб се намираше в опасност.
Кръвта на Джовани заигра. Той се отдели от Кармен и извика:
— Енрико, на фара! Ако угасне, корабът е загубен!

Кармен протегна ръце, за да го задържи, но Джовани я отблъсна леко и каза:

— Преди всичко моят дълг. Правителството ми е доверило да пазя сигурността на мореплаването. Ще извърша предателство, ако не бъда на поста си.

— Кулата пада, Джовани.

— Предоставям се в божиите ръце!

Джовани, глух към отчаяните молби на жена си, започна да се изкачва. Енрико, който трябваше да споделя с него всички опасности, го последва.

Продължаваха да падат парчета тухли.

Вълните вършеха разрушителното си дело. Кубето беше паднало, обаче фенерът си стоеше на мястото и продължаваше да осветява пътя на нещастните мореплаватели.

Джовани хвърли поглед към мрачния океан. Внезапна светкавица освети голям параход, който се бореше с вълните и се насочваше към брега. Ако фарът угаснеше в този миг, сигурно щеше да връхлети върху опасните скали и да се разбие на парчета.

Мигуел, подпомогнат от Енрико, усили светлината на лампата. Обзет от страшна мъка, Мигуел следеше движенията на кораба. В този момент той не мислеше за себе си. А смъртта го заплашваше от всички страни. Вълните продължаваха да рушат кулата камък по камък. Фенерът беше в средата и продължаваше да свети.

Най-после забеляза откъм север двете светещи точки на парахода.

— Енрико — каза той, — параходът е влязъл в Тахо и не е изложен на никаква опасност. Сега трябва да помислим за нашето спасение, ако не е късно.

Тичешком слязоха по стълбата и се скриха в складовете. Не мина много време и страшен трясък разцепи околността. Стените на кулата, подкопани от непрекъснатите удари на вълните, паднаха заедно с кубето на фара. По една щастлива случайност камъните паднаха върху скалата.

Вик на ужас се откърти от устата на всички.

— Джовани?

— Кармен?

— Енрико?

Как се намериха събрани на едно място и най-важното, живи и здрави — никой не можа да разбере. Дориолският фар се срути точно до линията на складовете, там, където строителите на кулата бяха поставили железни вериги за по-голяма съпротива на стените.

През цялата нощ тримата нещастници изпитваха гнева на океана. Понякога вълните ги достигаха и заплашваха да отнесат храните и буретата.

Запазената част от фаровата кула даваше невероятен отпор на вълните, макар от време на време да се рушеше по някой камък или тухла.

Денят ги завари събрани заедно, притиснати в железните пръчки. Океанът бе стихнал, но те оставаха пленници, тъй като стълбата, водеща към скалата, бе разрушена.

— Бог е милостив, той ни запази — каза Джовани, когато видя първите слънчеви лъчи. — Да чакаме търпеливо, докато дойде някаква помощ.

А положението им не беше розово, защото ги заплашваше и глад. Вълните отнесоха всичките каси и в склада не остана нито парче хляб, нито капка вода.

За щастие крайбрежни рибари, като не видяха кулата на фара, помислиха, че ги е сполетяло нещастие и предизвестиха властите.

Преди залез слънце един правителствен кораб, възползувай от временното спокойствие на океана, пристигна при Дориолския фар, за да разбере какво се е случило с двамата пазачи и жената.

Намериха и тримата пленници в развалините, откъдето ги взеха и ги закараха в Лисабон.

Героичният подвиг на Джовани не остана невъзнаграден. Спасеният параход беше правителствен кръстосвач. За добре изпълнен дълг министърът на морската полиция назначи за началник на стражата в една държавна корабостроителница Джовани и го награди със златен медал.

Кулата бе напусната окончателно. Два месеца след тази печална нощ бесните вълни на океана унищожиха всичко, което беше останало от Дориолския фар.

НА ЛОВ ПО РЕКА МАРОНИ

От затвора „Св. Лоран“ в най-голямото френско владение в Южна Америка, разположен на устието на голямата американска река Марони, до водопада Спарвин, има само шестдесет километра. Нищожно разстояние, както казваше моят моряк, който бе преплавал хиляди левги.

Именно това нищожно разстояние ме бе съблазнило. Знаех, че приятелят ми Кардали, италианец, който отиде да търси печалби в тази колония, населявана от френски затворници, желае да ме види и да прекара някой и друг ден с мен.

Тъй като корабът ни трябваше да спре за осем дни в Гвиана, за да натовари дървен материал, възползувах се от малкото разстояние, за да отида до затвора „Св. Лоран“, който днес е най-големият в цяла Френска Гвиана.

След като поисках от управителя на станцията разрешение да премина река Марони, наех една удобна лодка, карана от двама лодкари негри от племето бони. Лодкари, които не вярвам да имат съперници в света и единствени могат да преплуват бързеите на реката.

Бях взел със себе си Барсал, един моряк сицилианец, който ме придружаваше винаги, когато се касаеше за някой излет по суша и главно... за някое добро хапване.

Прочее, получих разрешение и ние заминахме рано сутринта, за да не се излагаме на опасните слънчеви удари, които в Гвиана са почти винаги смъртоносни.

Взехме със себе си пушките и хранителните припаси, понеже смятахме, че няма да стигнем до водопада Спарвин преди залез слънце.

След като изминахме района в близост до затвора „Св. Лоран“, намерихме се в една дива местност.

На петстотин метра от затвора започва една безкрайна гора, почти девствена. Тя се простира непрекъснато до бреговете на най-огромната река на Южна Америка — грандиозната Амазонка. Това са

грамадни, безплодни дървета, с чудовищни листа, растящи едно до друго, преплитащи клоните и корените си в неописуема бъркотия.

Тук човек може да умре от глад. Това е добре известно на френските затворници от затвора „Св. Лоран“, които, макар и свободни, никога не се опитват да бягат през тази безкрайна гора.

Излегнати под покрива от листа, който трябваше да ни пази от слънчевите лъчи, ние разговаряхме и пушихме превъзходни цигари. А двамата негри, търпеливи на горещината, като че ли имаха гущерска кожа, гребяха със сила и умение, които учудваха дори и моя моряк, макар че той не се учудваше така лесно.

Извънредно широката река Марони се разстиляше пред нас, извивайки се между двата гористи бряга.

В по-голямата си част тя бе покрита с листа от макум, големи като малки салове, всяко с повърхност от четири квадратни метра и дори повече.

Тези огромни листа с повдигнати краища се носеха бавно по водата и бяха покрити с някакви животинки, които отначало не можах да разгледам добре, понеже негрите гледаха да са по-далеч от тях.

Попитах ги за причината и те ми отговориха с леко подсвиркване, после се дръпнаха още по-далеч от тези листа — салове, които съвсем не желаеха да срещат по пътя си.

Когато се видяха в безопасност, по-старият негр, който стоеше до мен, повдигна лопатата и след като ме погледна с известно стеснение, ми каза:

— Маса, индианците okay не искат белите да плават в този момент нагоре по реката.

— Откъде знаеш? — попитах го изненадан.

— От макум. Не забелязахте ли какво има на тия листа?

— Животинки, които не можах да разгледам добре.

— Не, маса, змии, и то много отровни. Елате да видите. Нашата лодка е много бърза и няма да се доближим до макум.

Това, което ми каза негрът, бе вярно.

Бяхме изминали почти половината река, когато срещнахме втора флотилия от плаващи листа. Като се приближихме до тях, пред очите ни се откри една гледка, която можеше да накара да изтръпне и най-смелият човек на света.

Както каза негрът, всяко от тези листа носеше по една змия.

Имаше от всички видове и от всички дължини. Те изглеждаха задрямали, понеже не правеха никакво движение и бяха навити на пръстени.

Ето там, лениво отпуснат на сала, ужасният кротал или гърмящата змия, чието ухапване е смъртоносно. По-нататък пък се виждат триъгълноглавите змии корал; малките ай-ай, наречени така, понеже ухапваният човек едва има време да извика и пада като поразен от гръм. После, върху други листа, личат змиите ловци, най-смелите от всички. До тях змиите лиана, със светлозелен цвят, дълги три метра и тънки като перодръжки.

Екипажът на тази странна флотилия слизаше бавно по реката ту събран на групи, ту разпръснат според силата на течението и на завоите, които прави Марони.

Аз и моят моряк погледнахме двамата негри, които караха лодката така, че да не се приближим до тия салове, и попитахме:

— Кой е турил тези змии върху листата?

— Индианците okay — ми отговори старият.

— Защо?

— За да попречат на белоликите да се изкачат по реката. Предупреждение е.

— А как са могли да поставят върху листата всичките тези влечуги? — попитах аз.

— В тяхното племе са най-прочутите приспивачи на змии. Тези хора отиват в горите и свирят на флейта, докато излязат от скривалището всичките змии, които се намират наблизко. После ги привличат на брега на реката, където преди това са събрали много листа от макум, и свирейки по особен начин, ги принуждават да се качат върху листата. Тогава течението ги понася.

— А защо искат да ни забранят да стигнем до водопада?

— Не знам. Предполагам, че някое важно събитие е станало в племето okay, което не трябва да стане известно на белите хора — отговори негърът.

— Да вървим — казах аз, след като се посъветвах с моряка си. — Въръжени сме и имаме много муниции.

Двамата негри взеха отново лопатите и продължиха да гребат с още по-голяма сила. Лодката се носеше с удивителна бързина. Вярно е, че имаше благоприятно течение.

От време на време двамата негри спираха да гребат и говореха ниско на своя език, който нито аз, нито морякът разбирахме.

В един такъв момент видях, че негрите обърнаха лодката и се отправиха към брега, където се бе появил един канал на реката.

— Слизаме ли? — попитах ги аз.

— Не, масса — отговориха те. — Ще тръгнем по савана и ще пристигнем до водопада, без да срещаме тези змии.

Преминахме Марони и лодката се завря в един тесен проход: след малко тя се намери в една широка лагуна, чиито брегове не можехме да видим.

Саваната бе един вид езеро с блатисто дъно, обитавано от водни змии, за щастие безвредни, и от едни рибки, наречени кариби, дълги само два или три пръста, но много страшни. Тия малки чудовища имат челюсти, въоръжени с толкова остри зъби и надарени с такава сила, че за няколко минути могат да превърнат човека в скелет.

— Внимавай да не паднеш — казах на Барсал. — Тук владее смъртта.

Двамата негри продължиха да гребат с невероятно усърдие. Те не оставиха нито за миг лопатите и не показваха нито следа от умора. С голяма сръчност заобикаляха огромните купища водорасли, които изникваха отвсякъде и откъдето излитаха уплашени множество морски птици, смутени за пръв път.

Плаването сред саваната трая цял ден само с един час прекъсване, за да похапнем малко. Привечер се завърнахме пак към Марони през един друг канал.

Тук не се виждаха вече листа от макум. Чувахме ясно обаче рева на бързея на Спарвин, който в спокойни дни се долавяше надалеч.

Бяхме близо до концесията на моя приятел Кардали. Този наш съотечественик бе получил от индианското племе окай голямо парче земя, която обработваше успешно. Земята бе доста богата на златен пясък, намиращ се почти на повърхността ѝ.

Едва бяхме минали водопада и стигнахме пред разни къщички, които образуваха хащиендата на моя приятел.

Там владееше невъобразима суматоха. Негри, индианци, кули — натоварени с минните работи, пееха, танцуваха, караха се и главно пиеха.

Множество бъчви с тафия — най-прост ликьор, който изгаря гърлото — лежаха на земята изпразнени, разнасяйки наоколо нетърпима миризма на спирт.

— Рудничарите имат празник — казах на Барсал. Да не би моят приятел да е открил богати залежи?

Взехме пушките си и слязохме. Негрите, китайците и индианците, които изглеждаха пияни до забрава, не обърнаха внимание на появянето ни.

Те продължаваха да пият, като че ли бяха обзети от неутолима жажда, и да викат, движейки се като луди.

Дори и в пристройките покрай жилището на моя приятел владееше неопикуема суматоха. Негърки и индианки разбиваха бъчвите, пълни с моруна, и касите със сухари, като пълнеха панерите, които веднага биваха грабвани от един рояк деца, вероятно не по-малко пияни от бащите си.

Това бе невиджан грабеж и оргия, а не празник, както помислихме отначало.

Погледнах двамата лодкари, чиито пламнали очи бяха устремени в бъчвите с тафия и които вдишваха миризмата с разтворени ноздри. Ако не бяхме ние, сигурно и те щяха да се нахвърлят като другите върху тези бъчви, за да се напият здравата.

— Кажете ми какво става тук? — попитах ги аз.

— Кулите от мината се забавляват, господине — отговори ми по-старият негър с усмивка.

— Струва ми се, че грабят — каза моят моряк. — Не виждаш ли, лодкарю, че крият провизиите на господаря?

— Виждам.

— Тогава? — подех аз.

— Не знам още какво става тук — отговори негърът. — Ако ядат и пият по този начин, сигурно господарят е умрял.

— Иди да потърсиш господаря на мината — казах му аз. — Мисля, че той не ще да е умрял.

Двамата негри оставиха лопатите, завързаха лодката и скочиха на земята. Видяхме ги, като се спряха за малко при пиещите, изпразвайки някоя и друга чаша тафия, която им бе предложена от пияниците, и после изчезнаха под покривите.

— Барсал — казах на моряка, — да бъдем готови да разпръснем тази сган.

След четвърт час видях да пристига Михаил, надзирателят на мината, когото познавах вече, мулат, роден от баща негър и майка индианка. Той беше учил в Гвиана и винаги е бил дясната ръка на приятеля ми Кардали.

Горкият човек бе в окаяно състояние. Той плачеше и си скубеше косите.

— Ах, господине! — каза той, като ме видя. — Спасете богатствата на господаря ми! Негрите и кулите плячкосват всичко и продължават да пиянствуват.

— А къде е Кардали? — попитах го аз.

— Нищо не знаем вече, господине. Той замина преди два дни на лов за един ягуар, който правеше чести набези в мината и отвличаше овцете, и оттогава не се е завръщал. Рудничарите мислят, че господарят е загинал, вдигнаха бунт и разграбиха магазините.

— Сам ли замина?

— Сам, с двете си кучета.

— Може да е ранен — каза моят моряк. — Трябва да го потърсим.

Никой не пожела да се помръдне и ако аз бях тръгнал да го търся, щеше да бъде още по-зле. Вкъщи има хиляда и повече унции златен прах и сигурно негрите не биха го оставили.

— Значи рудничарите не искат да ви слушат?

— Всички са пияни.

— Барсал — казах на моряка, — да турим на мястото им всичките тези негодници и да им попречим да разграбят магазините. После ти ще застанеш на стража, за да пазиш къщата, а аз ще отида да потърся приятеля си заедно с Михаил.

Готвех се да слеза на земята, когато ми хрумна една мисъл:

— Кажете ми — попитах Михаил, — кой е хвърлил по реката Марони всички тия змии?

— Негрите — отговори ми управителят на мината.

— Ела, Барсал — казах на моряка, като взех пушката си.

Тримата се спуснахме всред пияниците, като извикахме повелително:

— Престанете или ще ви убием! Махайте се оттук, в хижите си! Ние заповядваме, мината е наша!

Негри, китайци и индианци, виждайки ни въоръжени и с вдигнати приклади на пушките, готови да ги стоварим върху главите им, се разбягаха веднага на всички страни, като се пръснаха из землището около имението на моя приятел.

След като прогонихме негодниците, заповядах на Барсал да стреля срещу всеки, който се осмели да се завърне, после казах на надзирателя на мината:

— Сега да отидем да потърсим приятеля ми Кардали. Не вярвам да е изяден или разкъсан от ягуара.

Въоръжени и двамата с пушки и с къси саби с широко острие — отлични оръжия срещу влечугите и за отваряне на път всред лианите на горите, ние тръгнахме.

Нощта бе дошла: грееше великолепна луна.

Вървахме около два часа, като сечахме наляво и надясно лианите и корените, които ни спъваха, когато изведнъж Михаил се спря.

Пред него на земята имаше изсечени клони, още не съвсем повехнали, а от дърветата висяха лиани, които изглеждаха като сечени наскоро.

— Някой е минал оттук — каза ми той. — Може би е моят господар.

— А не може ли да е индианец? — попитах аз.

— Те нямат саби и предпочитат да пълзят като влечуги, вместо да се уморяват да секат клони и корени — отговори Михаил. — Тук е работила сабя като нашата, каквато има само господарят.

— Да тръгнем по следата — предложих аз.

Сабята на ловеца бе оставила една следа всред тази почти девствена гора.

Навсякъде се виждаха отсечени корени и клони, висящи лиани, леко поувехнали. Тръгнахме по тази следа с пръст на спусъка на пушките, понеже дивите зверове не бяха рядкост в горите на Френска, Английска и Холандска Гвиана.

Бяхме изминали около хиляда стъпки, като вървахме все по тази следа, и се намерихме изведнъж пред мършата на едно куче. Горкото животно бе буквално изкормено и лежеше с вдигнати нагоре крака.

Продължихме да вървим сред огромната и безкрайна гора. След като изминахме още сто и петдесет или двеста метра, откри се една полянка.

— Там някой спи или е умрял — казах на Михаил.

— Да не е господарят? — попита управителят на мината, като пребледня силно.

Напредвахме предпазливо с насочени пушки, но масата не се помръдваше.

Когато стигнахме на няколко крачки, от устата ни се изтръгна вик на изненада:

— Един ягуар!

В действителност това бе един от онези страшни зверове, които са ужасът на американските гори. Звярът лежеше с пробита от пушечен изстрел глава. В ноктите си стискаше куче в плачевно състояние.

— Второто куче на господаря — извика Михаил. — Познавам го! Ах, боже мой, какво се е случило с господаря?

В този момент чухме жален вик:

— Вода! Вода!

Спуснахме се към едно огромно дърво, изпод което се бе разнесъл този вик.

Приятелят ми Кардали лежеше с глава, подпряна на дънера. Дрехите му бяха изцапани с кръв, а втвърдените му пръсти още стискаха карабината.

Щом ме видя, усмихна ми се, после, дали от болка или от вълнение, падна на земята като мъртъв.

Раменете му бяха разкъсани от ноктите на хищника, а дясната му мишница бе отчасти откъсната. Как е могъл да преживее два дни с тези страшни рани?!

Превързахме го набързо, след което направихме носилка от няколко клона и потеглихме към мината.

Кардали се съвзе почти веднага след глътка тафия, която му поднесе управителят. Докато го пренасяхме, той ни разправи накъсо приключенията си.

Изненадал ягуара преди два дни в сърцето на гората, клекнал всред един гъсталак. Но в момента, когато се готвел да го застреля,

звярът се хвърлил върху него, като разкъсал раменете му, и той едва успял да му пробие главата с един пушечен изстрел.

Когато пристигнахме в имението му, в мината владееше пълно спокойствие. Моят моряк бе дал вече няколко изстрела във въздуха: и като ги чуха, негри, индианци и китайци не посмяха да излязат от хижите си, за да продължат оргията.

Останахме осем дни при водопада Спарвин и когато решихме да се завърнем в Гвиана, където параходът ни чакаше, приятелят ми Кардали бе вече във всякаква опасност. Рудничарите бяха подновили работата си под ръководството на Михаил, много щастливи, че не бяха наказани или уволнени.

ЗАМЪКЪТ НА ДУХОВЕТЕ

Приятелят ми Ивон, един твърдоглав бретонец, който бе спечелил известно състояние от лова на моруни в моретата на Нова земя, като узнал, че корабът ни е пристигнал в Брест и че трябва да остане тук няколко седмици за спешен ремонт, ми изпрати следното кратко съобщение:

„Ела на лов в замъка ми в Бази. Необходимо е да те видя.“

Тази покана ме порази. Я гледай! Ивон притежава замък! Колко ли пари е спечелил този морски вълк, за да си купи такова нещo?

Тъй като трябваше да замина едва след няколко месеца, реших да се отзова незабавно на поканата на моя щастлив другар, когото не бях виждал повече от две години. При това имах желанието да премина тъмните гори на Бретония.

След като узнах, че въпросният замък се намира около градчето Понлижан, наех място в една от онези стари и разнебитени пощенски коли, останали от времето на Лудвиг XV. Тези коли продължават невъзмутимо службата си, глухи за оплакванията на бедните пътници, които пристигат на местоназначението си в окаяно състояние.

Свикнал с люлеенето и клатушкането на корабите, пристигнах в Понлижан доста раздрусан, но не чак толкова, колкото очаквах. Дори апетитът ми бе много засилен и аз с нетърпение очаквах момента да се намеря в трапезарията на замъка пред печени яребици и хубаво вино.

Попитах веднага един рибар за замъка Бази. Бретонецът ме погледна малко учудено, като отметна назад с ръка дългите си жилави коси, прилични на лъвска грива, после отговори:

— Ей там, на половин миля надолу. Ще го видите лесно, понеже се издига над морето.

— Половин миля! Това ще засили ужасно апетита ми. Ще трябва да изям и собственика му — казах аз.

— Чудя се на апетита ви — забеляза рибарят. — Аз пък там бих го изгубил съвсем.

— Защо? — попитах аз, учуден от този отговор.

— Не знам дали черната дама ще ви позволи да ядете с охота яребиците на господин Ивон.

Като каза това, рибарят ми обърна гръб и си тръгна бързо, сякаш искаше да избегне по-нататъшни обяснения.

Останах малко замислен, следейки с поглед този човек, който сякаш избяга, за да не каже нищо повече. После, усещайки, че гладът ми се засилва до нетърпимост, тръгнах към брега, за да стигна по-скоро в замъка.

Бреговете на Бретония, заливани от силните вълни на Ламанша, са много живописни с дивата си прелест. Скалите се издигат отвесно над морето, като образуват тук-там малки носове и дълбоки заливи, в които вълните се разбиват с оглушителен шум, подобен понякога на изстрели на брегови оръдия.

Изминал бях почти четвърт миля, когато, като заобиколих една огромна скала, издигаща се високо над морето, забелязах най-сетне замъка на стария ми щастлив другар.

Признавам, че той не ми направи много добро впечатление от пръв поглед. Замъкът бе много стар, ако се съди по строежа му, сигурно от времето на норманите. Цял почернял, като че ли огън бе близал масивните му стени, с две кули, едната от които по-висока, а другата полуразрушена.

По размер замъкът не бе много голям и бе кацнал на върха на една скала, издигаща се над морето като орлово гнездо.

Ускорих ход и най-сетне стигнах до него. Веднага бях поразен от зловещия вид на тази постройка и от заобикалящата я местност.

— Какво хубаво гнездо на соколи! — възкликнах аз. — Как моят приятел Ивон е намислил да се свре тук?

В този момент си спомних думите на рибаря:

— Дали това не е любимото място на черната дама?

Както е известно, бретонците, които са крайно суеверни, се страхуват извънредно много от черната дама, макар и сами да не знаят какво представлява тя.

Изглежда обаче наистина е имало една жена, която била убита в не знам кое си време от един жесток притежател на замък. Тя обичала

да се явява от време на време пред лодките на рибарите и по крайбрежните скали. Чух да разправя веднъж това един старец от областта, който се бе качил на кораба ми.

Тъй като никога не съм вярвал в провиденията, нито в белите или в черните дами, влязох решително в главния вход на малкия замък и дръпнах звънеца, окачен на вратата.

Почти веднага видях да излиза от една стая на долния етаж мъж на около петдесет години, с четвъртити рамене, мускулести ръце и хубава едра глава, истинска корава бретонска глава.

Това бе приятелят ми Ивон.

Прегърнахме се сърдечно и аз поисках веднага да пийна малко ябълково вино и да хапна нещо.

— Драги мой, умирам от глад — казах му аз. — Вярвам, че ще ме извиниш, задето най-напред искам от теб ядене.

— Няма да си моряк, ако ти липсва апетит — отговори със смях бретонецът. — Ела и ще разговаряме, докато ядем.

Той ме отведе в един голям салон, чиито стени бяха покрити с резбовано дърво и покрай които можеха да седнат най-малко тридесет души.

Имаше столове с високи облегалки, украсени с герб, запазил донякъде позлатата си, огромни бюфети и маси.

Всичко бе старо, изоставено, дори и въздухът миришеше на мухъл.

— Хубаво е казах аз, след като хвърлих поглед наоколо. — Но все пак предпочитам каютата на кораба си. Каква е тази странна мисъл да се завреш в подобна развалина, драги ми Ивон?

— Да ядем първо — отговори бретонецът.

Погледнах го и останах изненадан от загрижения израз на лицето му, обаче не казах нищо.

Той отвори един бюфет и извади печени яребици и една чудесна водна патица, после хляб и едно стъкло ябълково вино.

— Приятелю — казах аз, виждайки, че подрежда масата, — нямаш ли някой да ти помага?

— Не, сега нямам никого. Всички си отидоха.

— Омръзна ли им? — попитах засмяно.

— Не, но... Жана не обича този замък. И брат ѝ я последва. От три седмици съм сам.

Въздъхна и поклати глава, без да каже нищо.

Помогнах да наредим масата, запалихме две свещи, понеже слънцето вече залязваше, и седнахме да ядем. Владетелят на замъка едва се докосна до храната, но изпразни много чаши вино. От своя страна, аз си хапнах и пийнах порядъчно.

— Сега можем да говорим — казах аз. — Нека да си запаля лулата.

Тъкмо доближих лулата си до една от свещите и тя, без да влиза отникъде въздух, тъй като вратите бяха затворени, изгасна, сякаш някой се пошегува с мен.

Погледнах Ивон, тъй като помислих, че той е духнал, но го видях на мястото му, бледен като смъртник.

— Дявол да го вземе! — възкликнах аз. — Да не е черната дама?

При тези думи, произнесени от мен с шеговит глас, бретонецът скочи на крака, гледайки ме с широко отворени очи.

— Черната дама ли? — възкликна той. — Кой ти каза? Откъде знаеш?

— Значи приказките са верни? — попитах аз, без да му отговоря.

— Защо мислиш избягаха прислужницата ми и нейният брат? Да бъде проклет денят, когато ми дойде глупавата мисъл да стана смешен владетел на замъка.

Запалих лулата си от другата свещ, изпразних една пълна чаша вино и седнах срещу стария рибар на моруни, като му казах през смях:

— Да чуем, драги Ивон! И ти ли вярваш в тази тайнствена дама?

— Трябваше да отстъпя пред очевидността на фактите. Да, в този проклет замък се явява черната дама. Сега всички в Понлижан знаят това и няма да се намери никой, който да поиска да дойде при мен.

— Тогава продай го и се върни в морето.

— Трябва да го отстъпя даром на бухалите и на габианите, понеже няма да мога да го продам в цяла Бретония за десет петака.

— Докато хитреецът, който ти го е продал, трябва да ти е измъкнал поне две хиляди луидора.

— Повече, разбойникът...

Избухнах в смях, който замръзна на устните ми, понеже чух веднага подобен смях да се разнася в коридора, който се намираще в дъното на стълбата.

— Чу ли? — извика Ивон, като скочи на крака.

Опитах да се пошегувам.

— Ба, това е ехото! Впрочем, ако смее черната дама, нека заповяда, нека влезе и да пие с нас това отлично ябълково вино.

Млъкнах внезапно, загледан със страх към вратата. Не се лъжех, не беше илюзия, нито халюцинации. Масивната дъбова врата бавно се бе отворила, скърцайки глухо с ръждясалите си резета.

— Да не би да е станало земетресение в този момент? — рекох аз.

Казаното бе глупост, понеже бе недопустимо едно земетресение да разтърси скалата заедно със замъка, за да ми достави удоволствие и да оправдае думите ми.

Погледнах Ивон. Челото му бе намръщено, а очите — помътнели.

— За какво мислиш? — попитах го аз, за да променя разговора.

— Шегувай се, ако смееш — отговори той. — Ти не вярваше в черната дама и тя ти даде доказателство за присъствието си в този проклет замък.

Вместо да отговоря, взех свещта, отворих вратата, която сама се бе откряла, и тръгнах по тъмния коридор. Като не видях нищо, върнах се при масата и седнах, като казах:

— Не, не вярвам. Аз не съм бретонец, за да бъда суеверен.

— И все пак ти казвам, че от две седмици се явява в картинната галерия и ме следва до вратата на спалнята ми.

— Хм! — измърморих аз, опитвайки се да се засмея. — Каква е?

— Висока, стройна, облечена цялата в черно, с едно дълго було, което пада до земята.

— Млада ли е?

— Не можах никога да я видя в лицето, понеже булото ѝ е много плътно.

— Говорила ли ти е?

— Чух само една нощ зловещ плач зад вратата на спалнята ми.

— Каква странна прищявка е накарала тази жена да идва тук да смущава съня ти?

— Каква ли? Говорят, че била убита в този замък — отговори Ивон. — Това потвърди братът на Жана.

— Тогава ще ми обясниш коя е била тази черна дама.

— Изглежда това е една много стара история — каза рибарят на моруни. — Говори се, че преди много години един нормандски пират отвлякъл от английските брегове някаква красива девойка, дъщеря на пер и годеница на шотландски рицар.

Морският разбойник притежавал този замък и въпреки плачовете и протестите на хубавата англичанка, я довел тук и я принудил да стане негова жена.

— Дотук не намирам нищо необикновено — казах аз. — По ония времена често са ставали такива работи.

— Чакай малко. Говори се, че като съпруга тя съвсем не била щастлива и плачела непрестанно, понеже не можела да забрави годеника си. И още, че коварният нормандец, който бил извънредно ревнив, я измъчвал непрестанно, като я наказвал жестоко.

Една вечер — според старите летописи на областта — една лодка, която изглежда е идвала откъм английските брегове, се приближила към замъка. Непознат мъж с шотландско облекло направил знаци на жената на нормандеца, която се намирала на терасата.

За нещастие един часовой я видял и уведомил нормандеца. А тоя, без да иска да чуе плачовете и клетвите на нещастната жена, я зазидал в същата кула, откъдето тя отговаряла на знаците на хората от лодката.

Разправя се още, че този варварин, мъжът й, спал пет ноци до тъмницата, само за да се наслаждава на сърцераздирателните викове на жертвата си, която умираше бавно от глад и жажда.

— Този нормандец е бил голям злодей — казах аз. — И от онова време ли призрактът на злочестата англичанка се появява в галериите на твоя замък?

— Да, поне така ми разправи братът на Жана — отговори Ивон с развълнуван глас.

Няколко минути мълчахме и се заслушвахме.

Може би поради внушение или от друго, признавам, че и на мен ми се струваше, че чувам злокобните стенания на нещастната англичанка.

— Кога се явява? — попитах изведнъж.

— Между десет и единадесет вечерта. Говори се, че умряла по това време.

Погледнах часовника.

— Да се не види макар! — възкликнах аз. — Сега е времето да отидем да я срещнем и да ѝ говорим.

— Ще имаш ли тази смелост?

— Защо не? Да вървим, Ивон. Но съм сигурен, че няма да видим нищо.

Взех една свещ, извадих от пояса си каталонския нож от истинска толедска стомана. Ивон взе другия свещник, снабди се с един шиш и влязохме в тъмния коридор, който водеше към горния етаж на замъка.

Отначало не забелязах нищо и стигнахме успешно до основата на една стълба, чиито стъпала, непроверявани бог знае от колко години, заплашваха да се срутят под тежестта ни.

Когато стигнахме до площадката на горния етаж, една въздушна струя замалко не угаси свещите ни.

— Откъде идва това течение? — попитах Ивон, който изглеждаше изненадан.

— От вратата на кулата, която се намира в дъното на този коридор, струва ми се — отговори нещастният собственик на замъка. — Чудно нещо. Днес сутринта затворих вратата с голям катинар.

— Да отидем да видим.

Коридорът, или по-право галерията, вървеше по цялата дължина на замъка. Беше с големи прозорци, които сигурно гледаха към морето, и с много стари картини по стените, толкова избледнели, че не можеше да се различи какво е било рисувано по тях.

Като пазехме с ръце свещите да не изгаснат, стигнахме почти до края на коридора и забелязахме, че вратата, за която Ивон ми каза, че води към западната кула, е наистина отворена. Студен въздух влизаше заедно с воя на вълните, блъскащи се бясно в основата на скалите под замъка. Отворих докрай вратата и видях една кръгла стая, по чиито стени бяха окачени вериги с халки, разядени от ръжда. Стъклата на прозорците липсваха.

Няколко бухала, уплашени от ненадейната светлина на двете свещи, излетяха със зловещи крясъци.

— Сигурен ли си, че тази сутрин си затворил вратата? — попитах Ивон.

— Паметта ми още е добра — отговори ми рибарят.

— Кой може да я е отворил? — попитах аз. — Живее ли някой в околностите на замъка?

— На разстояние от половин миля няма жива душа.

Заклучих вратата с катинар и се върнахме, за да отидем в стаята, където спеше приятелят ми.

Изкачихме се по една малка стълба и се спряхме пред вратата. Вече се готвех да я отворя, когато видях Ивон да отстъпва бавно назад, като същевременно нададе сподавен вик.

— Виждаш ли черната дама?

Обърнах се бързо и сграбчих дръжката на каталонския си нож. Аз също не можах да се сдържа да не извикам, но не знам дали от изненада, или от ужас.

В дъното на коридора към вратата на кулата, която бях заключил, видях в полумрака една женска фигура, загърната цялата в широко черно було. Фигурата се плъзна безшумно покрай лявата стена и тръгна бавно към нас.

Ако на вечеря бях пил бургундско вино или бордо, щях да помисля, че то ме е хванало. Но обикновеното, макар и ароматично ябълково вино не можеше да помъти мозъка ми. Без да се лъжа, черната дама бе наистина пред нас. Тя се спря в средата на коридора и ни загледа изпод тъмното було.

Не мога да опиша какво изпитах в този момент!

Спомням си само, че по челото ми изби студена пот, а свещта се люлееше в ръката ми.

Що се отнася до Ивон, той изглеждаше буквално поразен от страх и се бе подпрял на стената, за да не падне.

Известно време останах така, без да мога да произнеса нито дума. После самообладанието ми се върна и направих няколко крачки напред, като размахвах заплашително каталонския си нож, и извиках:

— Коя сте вие и какво искате? Говорете или ще ви убия.

Отговори ми плачливо охкане, после черната дама отстъпи бързо назад и ми се стори, че изчезна в коридора.

— Ивон казах аз, когато вече не виждах черната дама. — Това не беше ли сън?

— Не — отговори ми рибарят, който се съвземаше малко по малко, защото иначе не беше страхлив. — Това наистина бе черната дама.

— Имаш ли някое огнестрелно оръжие?

— Да, имам две ловджийски пушки, окачени на стената на трапезарията. Какво мислиш да правиш? Да убиеш един призрак?

— Утре ще се възползувам от твоите оръжия.

Останахме известно време в коридора, очаквайки отново появяването на черната дама. Но тъй като не я видяхме вече, влязохме в спалнята — огромна стая с готически прозорци, със стари и масивни мебели и едно легло, което можеше да побере шест души.

След като се уверих, че няма никакъв таен проход за стаята, легнахме си облечени и не загасихме свещите. Нощта мина, без да се случи каквото и да било особено. Не чухме повече нито да се хлопа на вратата, нито да се охка зад нея.

Сутринта поспахме няколко часа и когато към десет часа излязохме от стаята, за да отидем да си приготвим закуска, за свое голямо учудване намерихме вратата на кулата пак отворена.

Аз обаче я бях заключил здраво с катинар. Скрих от Ивон опасенията си и през деня не говорихме нищо за призрака. Ударихме на брега няколко яребици за вечеря. Прекарахме отлично вечерта, без да гаснат свещите и да се отваря вратата на коридора, и към десет часа се качихме в коридора на картинната галерия, за да чакаме появяването на черната дама.

Бях се въоръжил с двуцевна пушка, напълнена със сачми. Ивон пък, който не вярваше в ефективността на огнестрелните оръжия срещу духове, бе взел своята сабя. От половин час вече стояхме пред вратата на една стая, когато чухме леко скърцане и видяхме черната дама да излиза от стената.

Оставихме я да направи няколко стъпки, като държах пушката скрита зад гърба си. После я вдигнах бързо и стрелях два пъти.

Веднага се разнесе остър вик и черната дама се строполи на земята като обикновен човек.

И двамата бяхме толкова изненадани, че не помръднахме. Болезнените охкания на дамата ни извадиха от вцепенението.

Напълних отново за всеки случай пушката и се приближих до дамата, която се търкаляше на пода.

— Вдигнете си булото! — извиках аз.

— Не ме убивайте! — отговори ми мъжки глас.

Ненадейно Ивон гневно извика:

— Проклетнико! Хванах ли те!

Той се хвърли върху мнимата черна дама, дръпна булото и и под него се откри едно мъжко лице, при това с две руси мустачета.

— Господарю, не ме убивайте! — извика нещастният призрак, виждайки, че Ивон насочва към него сабята си, сякаш се кани да го промуши.

Задържах навреме ръката на приятеля си, за да не довърши този клетник, който вече имаше в тялото си доста сачми от моите два изстрела.

— Остави го, Ивон — казах му аз. — Да го сложим на леглото. Може би го раних тежко.

Тези думи подеждуваха успокоително.

Вдигнахме мъжа-призрак за краката и ръцете и го отнесохме в спалнята, като съблякохме женските дрехи, които носеше.

В гърдите на „призрака“ се бяха забили седем или осем сачми, които бяха причинили малки рани, по-болезнени отколкото опасни, тъй като бях стрелял от повече от трийсет крачки разстояние. Едва тогава узнах, че този мошеник, който се бе забавлявал да плаши приятеля ми, е братът на прислужницата му, драгата Жана, която бе избягала преди няколко дни.

Ще-не ще, безделникът разправи, че бил нает срещу заплащане от бившия продавач на замъка, за да плаши Ивон и го принуди да продаде старата сграда на безценица. Както изглежда, без добрата ми идея оня щеше да успее да го направи.

На следната сутрин обадохме за подлия заговор на префекта на Понлижан. И понеже бившият притежател на замъка бе един долен лихвар, мразен от всички жители на градчето, и доказателствата за виновността му очевидни той бе арестуван.

След петнадесет дни, когато се завърнах в Нант бях уведомен, че прочутата „черна дама“ е осъдена на шест месеца строг тъмничен затвор, а лихварят — на три години.

Освободен от духовете, Ивон не напусна замъка. И досега ме чака винаги, за да бием яребици по бретонските крайбрежия.

Издание:

Автор: Емилио Салгари

Заглавие: Градът на прокажения крал

Преводач: Тодор Бъчваров; Г. Жеков; И. Георгиев

Година на превод: 1992

Език, от който е преведено: италиански

Издател: Издателска къща „Лакрима“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1992

Тип: сборник; повест и разкази

Редактор на издателството: В. Антонова

Художествен редактор: М. Узунов

Художник: П. Мутафчиев

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1745>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.